

ความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์
มวลรวมภายในประเทศ และปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้
สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร

นายกานต์ภูมิเดช นิจนตร

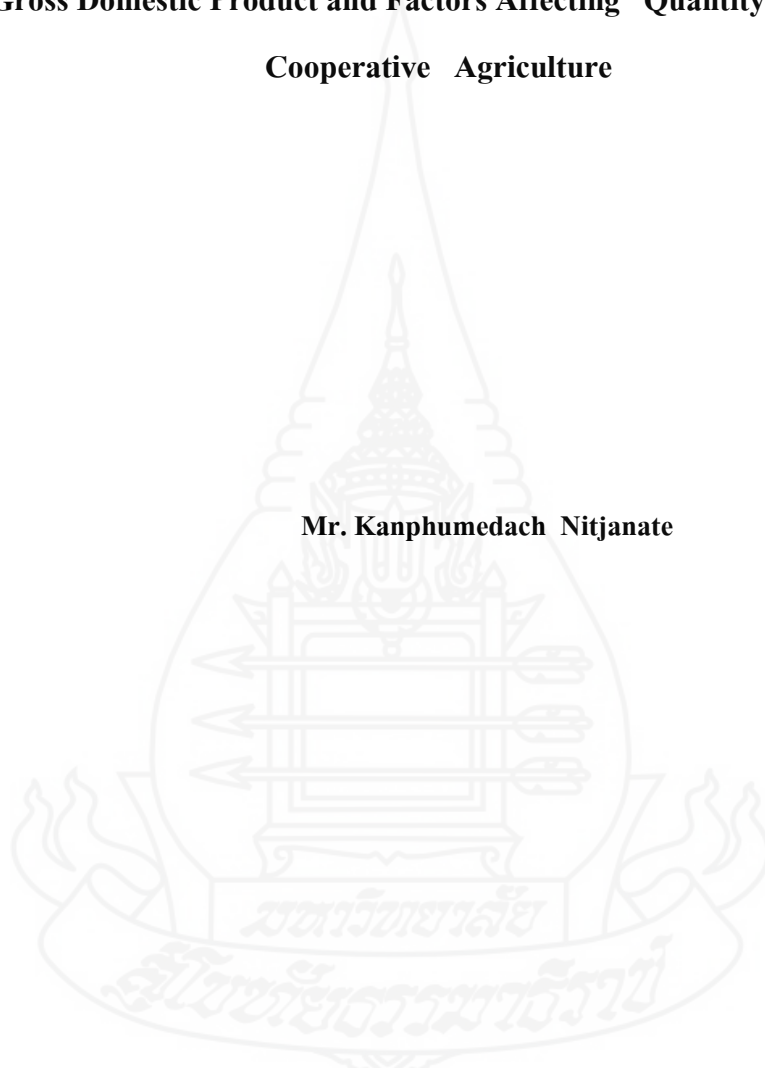

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**The Relationship between the Saving of Cooperative Agriculture and
Gross Domestic Product and Factors Affecting Quantity Credit of
Cooperative Agriculture**

Mr. Kanphumedach Nitjanate

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2010

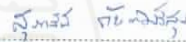
หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร
ชื่อและนามสกุล	นายกานต์ภูมิเดช นิเจนตร
แขนงวิชา	เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์สุภาสินี ตันติศรีสุข 2. รองศาสตราจารย์ลัดดา พิศาลบุตร

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2554

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ มีทรัพย์หลาก)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุภาสินี ตันติศรีสุข)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ลัดดา พิศาลบุตร)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร

ผู้วิจัย นายกานต์ภูมิเดช นิจนตร **รหัสนักศึกษา** 2496001823 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์สุภาสิณี ดันดิศรีสุข (2) รองศาสตราจารย์ลัดดา พิศาลบุตร

ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร 3) ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ สาขาการเกษตรฯ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ สาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ และสาขาสถาบันการเงิน

วิธีศึกษาใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สมการการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปี ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552 จากสหกรณ์การเกษตร และสำนักงานเศรษฐกิจการค้า

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ กล่าวคือ เมื่อปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.207 2) ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก ปริมาณเงินรับฝาก ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.755 , 0.458 , 0.893 และ 0.126 ตามลำดับ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก และจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อ กล่าวคือ เมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินฝากจากสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.66 , 0.89 , 2.996 และ 0.75 ตามลำดับ ยกเว้นอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อ กล่าวคือ เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.875 4) ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อในสาขาการเกษตร สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขาอสังหาริมทรัพย์และสาขาสถาบันการเงิน พบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดทั้ง 4 สาขา คือ ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์ รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ปริมาณเงินออม ปริมาณสินเชื่อ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สหกรณ์การเกษตร

Thesis title: The Relationship between the Saving of Cooperative Agriculture and Gross

Domestic Product and Factors Affecting Quantity Credit of Cooperative Agriculture

Researcher: Mr. Kanphumedach Nitjanate ; **ID :** 2496001823 ; **Degree:** Master of Economics

Thesis advisors: (1) Supasinee Tantisrisuk, Associate Professor ; (2) Ladda Phisanbude , Associate Professor ; **Academic year:** 2010

Abstract

The objectives of the study were to study: 1) the relationships between the saving of agricultural cooperatives and gross domestic product; 2) factors affecting saving quantity of agricultural cooperatives; and factors affecting the credit quantity of agricultural cooperatives towards four economic sectors (i.e. agriculture, wholesale and retail, real estate, and financial institutions)

The research used quantitative technique to analyse the secondary data collected from the agricultural cooperatives and Fiscal Policy Office during 1997-2009. In the analysis, the data were examined through multiple regression equation via ordinary least square method.

The findings were: 1) The saving of agricultural cooperatives had a positive relationship with gross domestic product. If the saving increases 1 %, there is an increase of 0.207 % of GDP. 2) Factors affecting the saving of agricultural cooperatives, with the same direction, comprised share holding of the members, deposit interest rate, deposit quantity of the members, and loan quantity from outside financial sources, respectively. If these factors increase 1 percent, when other things being equal, they bring about an increase in the saving 0.755, 0.458, 0.893 and 0.126 percent, respectively. 3) Factors affecting the cooperative credits towards the four sectors, with the same direction, were the quantity of share holding of the members, deposit quantity of the members, loan quantity from outside financial sources, and number of the members, respectively. If these factors increase 1 percent, when other things being equal, they bring about an increase in the credits 0.660, 0.890, 2.996 and 0.75 percent, respectively. However, the interest rate showed a negative sign with the credit. If it decreases 1 percent, the credits increase 1.875 percent. 4) Factors affecting the credits towards the four economic sectors were, according to the hypothesis, the share holding quantity of the members and loan interest, respectively, at statistic significant level .05.

Keywords: Saving Quantity of Agricultural Cooperatives, Credit Quantity of Agricultural Cooperatives, Gross Domestic Product, Agricultural Cooperatives

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณาจารย์สาขาเศรษฐศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ในการศึกษา และผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้อย่างสูง ณ ที่นี้คือรองศาสตราจารย์สุภาสิณี ตันติศรีสุข ซึ่งเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งเสียสละเวลา ในการตรวจสอบ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ลัดดา พิศาลบุตร ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ มิตรพิทย์หลากหลาย ที่เสียสละเวลามาเป็นประธาน กรรมการสอบในครั้งนี้และให้คำแนะนำเพิ่มเติมจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ที่ให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อข้อมูล จนกระทั่งถึงบุคคลที่อ้างอิงถึงทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับงานวิจัย อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างมาก

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา เพื่อนๆคณะเศรษฐศาสตร์ร่วมรุ่นทุกคน รวมทั้งเพื่อนข้าราชการสำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานีและกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยเฉพาะนางนารี พงษ์อนันต์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจเสมอมา

กานต์ภูมิเดช นิเจนตร

พฤษภาคม 2554

สารบัญ

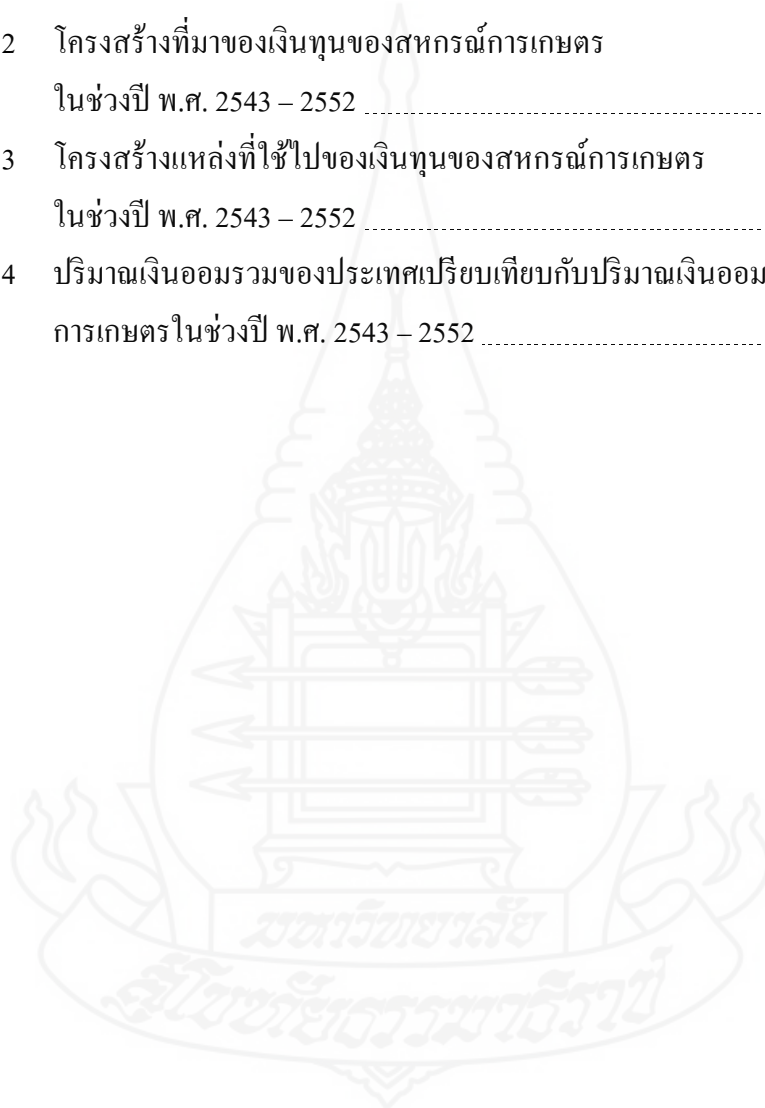
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	12
สมมติฐานของการวิจัย	12
ขอบเขตของการวิจัย	13
นิยามศัพท์เฉพาะ	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้	15
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	16
แนวคิดและทฤษฎี	16
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตร กับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	54
ผลการการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสหกรณ์การเกษตร	57
ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ใน 4 สาขาเศรษฐกิจ	61
ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้	66
ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในสาขา การค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและ ของใช้ในครัวเรือน	68
ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในสาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	71
ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในสาขาสถาบันการเงิน	74
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
สรุปการวิจัย	78
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	103
ก ตารางผนวก	105
ข ภาพผนวก	119
ค ประวัติการสหกรณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์	125
ประวัติผู้วิจัย	139

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 สัดส่วนเงินรับฝากของสถาบันการเงินในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552	2
ตารางที่ 1.2 โครงสร้างที่มาของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตร ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552	5
ตารางที่ 1.3 โครงสร้างแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตร ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552	8
ตารางที่ 1.4 ปริมาณเงินออมรวมของประเทศเปรียบเทียบกับปริมาณเงินออมของสหกรณ์ การเกษตรในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552	10

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ประชาชาติ การออมและการลงทุน.....	21
ภาพที่ 2.2 แสดงทฤษฎีปริมาณเงินกู้.....	25
ภาพที่ 2.3 แสดงการกำหนดขึ้นของอัตราดอกเบี้ยของสำนักคลาสสิก.....	27

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสหกรณ์ในประเทศไทยเกิดขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อประเทศไทยได้เริ่มมีการติดต่อซื้อขายกับต่างประเทศมากขึ้นระบบเศรษฐกิจของชนบทก็ค่อยๆ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเองมาสู่ระบบเศรษฐกิจ เพื่อการแก้ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิตและการครองชีพจึงมีเพิ่มขึ้น ชาวนาที่จะต้องไปกู้ยืมเงินจากพ่อค้า นายทุน ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงทำให้ชาวนาถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่ตลอดเวลา จึงตกอยู่ในสภาพที่ยากจนทำให้ทางราชการต้องคิดหาวิธีช่วยเหลือช่วยเหลือชาวนา ด้วยการจัดหาเงินทุนมาให้กู้และเสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำ โดยวิธีการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทหาทุนคือ สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ตั้งอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2459 มีสมาชิกเริ่มต้นจำนวน 16 คนและทุนดำเนินงาน จำนวน 3,080 บาท ซึ่งวิธีการสหกรณ์ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของชาวนาได้ผลเป็นอย่างดี รัฐบาลจึงได้ขยายระบบสหกรณ์ไปยังจังหวัดอื่นๆ และได้แปรสภาพเป็นสหกรณ์การเกษตร จนถึงปัจจุบัน จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2548 ได้ประกาศให้มีสหกรณ์รับจดทะเบียนเป็น 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์บริการ สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน สำหรับสหกรณ์ที่มีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย คือสหกรณ์การเกษตร ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของสหกรณ์ทุกประเภท รองลงมา คือสหกรณ์ออมทรัพย์ (ข้อมูลกรมส่งเสริมสหกรณ์ 2554) ทำให้สหกรณ์การเกษตรมีบทบาทในการระดมเงินออมมากขึ้น

สหกรณ์การเกษตรจึงเป็นองค์กรทางเศรษฐกิจแบบหนึ่งที่สมาชิกเป็นทั้งเจ้าของและผู้ให้บริการ โดยใช้หลักประชาธิปไตยในการดำเนินงาน และยอมรับกันว่าขบวนการสหกรณ์ที่เข้มแข็งเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น สร้างความเป็นธรรมในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งสหกรณ์ และถึงแม้ว่าในท่ามกลางการเกิดสภาวะวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ สหกรณ์สามารถดำเนินธุรกิจและช่วยบรรเทาปัญหาความเดือนร้อนให้กับสมาชิกได้ รวมทั้งให้ผลตอบแทนสมาชิกจากการเข้าร่วมดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์ แต่ในช่วงก่อนหน้านี้นี้ประชาชนไม่

ค่อยให้ความสนใจกับระบบสหกรณ์มากเท่าใดนักเพราะสหกรณ์การเกษตรมีข้อจำกัดของจำนวน
 วงเงินกู้ซึ่งให้น้อยกว่าธนาคารพาณิชย์ และการให้บริการสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรจะ
 ให้บริการเฉพาะสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น และมีจะพบว่าถ้าองค์กรที่ทำธุรกิจ
 เกี่ยวกับด้านการเงินประชาชนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับธนาคารพาณิชย์ ไม่ว่าจะเป็นในส่วน
 ของเงินฝากหรือการให้สินเชื่อ ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 แสดงสัดส่วนเงินรับฝากของสถาบันการเงินในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ.2543 – 2552

หน่วย : พันล้านบาท

สถาบัน การเงิน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	รวม
ธนาคาร พาณิชย์	4,912.94 (76.58)	5,109.97 (75.22)	5,221.48 (75.91)	5,472.82 (74.68)	5,699.70 (72.81)	6,169.05 (73.84)	6,565.49 (75.46)	6,566.68 (75.46)	6,900.75 (72.11)	7,007.19 (68.61)	59,623.07 (74.06)
ธนาคาร ออมสิน	422.42 (6.58)	483.27 (7.11)	522.54 (7.60)	554.17 (7.56)	560.62 (7.16)	564.01 (6.75)	592.73 (6.22)	652.50 (7.15)	622.54 (6.51)	702.47 (6.88)	4,644.80 (6.80)
บริษัท ประกันชีวิต	196.85 (3.07)	233.72 (3.44)	285.61 (4.15)	333.69 (4.55)	414.42 (5.29)	488.75 (5.85)	547.78 (6.12)	643.51 (7.39)	664.56 (6.94)	642.07 (6.29)	4,450.96 (5.30)
ธนาคารเพื่อ การเกษตร	196.40 (3.06)	242.29 (3.57)	274.65 (3.99)	306.86 (4.19)	341.37 (4.36)	425.53 (5.09)	467.39 (5.22)	498.25 (5.73)	514.67 (5.35)	642.49 (6.59)	3,909.90 (4.69)
ธนาคาร อาคาร สงเคราะห์	213.84 (3.33)	193.42 (2.85)	192.97 (2.81)	239.37 (3.27)	309.97 (3.96)	340.25 (4.07)	403.25 (4.51)	0 0	459.85 (4.81)	548.03 (5.37)	2,900.95 (3.50)
บริษัท เงินทุนฯ	308.34 (4.81)	328.72 (4.84)	168.16 (2.44)	202.85 (2.77)	253.74 (3.24)	80.82 (0.96)	64.58 (0.72)	39.06 (0.45)	41.32 (.043)	2347.41 (2.27)	1,722.23 (2.29)

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

หน่วย : พันล้านบาท

สถาบัน การเงิน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	รวม
สหกรณ์ การเกษตร	164.95 (2.57)	201.71 (2.97)	212.99 (3.10)	218.64 (2.99)	248.37 (3.18)	287.19 (3.44)	305.56 (3.43)	332.26 (3.82)	365.82 (3.82)	435.27 (4.27)	2,773.23 (3.36)
รวม	6,415.72 (100)	6,793.08 (100)	6,878.38 (100)	7,328.17 (100)	7,823.17 (100)	8,355.04 (100)	8,964.95 (100)	8,702.05 (100)	9,569.49 (100)	10,209.39 (100)	81,045.44 (100)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) “ข้อมูลเศรษฐกิจ” คำนวณวันที่ 22 กันยายน 2553 จาก <http://www.Fpo.go.th> กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนเงินรับฝากของสถาบันการเงินในประเทศไทย

จากตารางที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่าในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552 ระบบการออมในประเทศไทยประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับธนาคารพาณิชย์มากที่สุดร้อยละ 74.06 รองลงมาคือธนาคารออมสิน บริษัทประกันชีวิต ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรธนาคารอาคารสงเคราะห์ สหกรณ์การเกษตรและบริษัทเงินทุนและตลาดหลักทรัพย์ โดยมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 6.80, 5.30, 4.69, 3.50, 3.36 และ 2.29 ตามลำดับ และพบว่าสัดส่วนการรับฝากเงินของสหกรณ์การเกษตรมีสัดส่วนที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงรอบ 10 ปี ทำให้สหกรณ์การเกษตรมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากจำนวนสหกรณ์และจำนวนสมาชิกที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนสมาชิกถึง 5,769,502 คนซึ่งเท่ากับร้อยละ 8.9 ของประชากรทั้งประเทศ

ด้วยบทบาทหน้าที่ของสหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ดำเนินธุรกิจหลายด้านแต่มีบทบาทหน้าที่คล้ายกับสถาบันการเงินทั่วไปและสหกรณ์ออมทรัพย์คือ ธุรกิจรับฝากเงินและธุรกิจสินเชื่อ ทำให้สหกรณ์ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถาบันการเงินรูปแบบอื่นๆ เช่น อัตราดอกเบี้ย ประเภทเงินกู้ วงเงินกู้ ระยะเวลาให้กู้ การลงทุนและการบริหารการจัดการสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรได้รับผลดีในภาวะเศรษฐกิจที่มีอัตราดอกเบี้ยและเงินเฟ้อต่ำ การใช้จ่ายของสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรจึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการผลิตและการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ ในปี 2552 สหกรณ์การเกษตรใน

ประเทศไทย มีเงินออมทั้งระบบ (เงินค้ำหุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิก) จำนวน 69,589.50 ล้านบาท เงินทุนเหล่านี้นำไปลงในธุรกิจต่างๆของสหกรณ์การเกษตร สินทรัพย์ของสหกรณ์ทั้งสิ้น 122,046.95 ล้านบาท (รายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2552, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์) ซึ่งในปี พ.ศ. 2552 ส่งผลให้มีปริมาณออมของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบเป็นเงิน 435.74 พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.26 ของยอดเงินฝากของสถาบันการเงินในประเทศไทย (ภาคผนวกที่ 1) และเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทยเป็นเงินจำนวน 452.09 พันล้านบาท (ภาคผนวกที่ 8) และจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2543 - 2552 เป็นช่วงหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำกว่าปริมาณเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกสหกรณ์และปริมาณออมในระบบสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบซึ่งได้มาจากเงินรับฝากและเงินค้ำหุ้นของสมาชิกสหกรณ์ไม่เพียงพอแก่ความต้องการสินเชื่อของสมาชิกสหกรณ์ และถึงแม้ว่าสถาบันการเงินต่างๆ ต้องเผชิญกับการปิดกิจการและล้มละลายประชาชนเกิดการขาดความเชื่อมั่นของสถาบันการเงินเหล่านั้น และเกิดความไม่มั่นใจในรายได้ของตนเองในอนาคต แต่เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับสมาชิก และระบบสหกรณ์ก็ล้มเลิกกิจการยากเพราะมีเงินทุนสำรองในการดำเนินงาน ประกอบกับเงินฝากที่สมาชิกลำบากใจที่จะถอนออกจากสหกรณ์การเกษตรเมื่อได้ผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยที่สูงและไม่ต้องเสียภาษี จึงเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกออมเงินกับสหกรณ์การเกษตร ส่งผลให้สมาชิกเกิดความเชื่อมั่นต่อสหกรณ์การเกษตร จนทำให้มีเงินหลังไหลเข้ามาในระบบอย่างต่อเนื่อง

สหกรณ์การเกษตร (Agricultural Cooperatives) ดำเนินการระดมเงินออมในรูปของการรับฝากเงินจากสมาชิกและการถือหุ้นเพิ่มของสมาชิก โดยการใช้อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทนที่สูงเป็นแรงจูงใจในการระดมเงินออมแล้วนำเงินของสมาชิกลงไปดำเนินธุรกิจต่างๆ ให้กับสมาชิกได้สะดวกมากขึ้นและพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เปิดช่องทางการลงทุนทำให้สหกรณ์การเกษตรสามารถลงทุนในธุรกิจได้กว้างขวางขึ้น โดยปี 2552 พบว่าเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัวเพิ่มขึ้นเกือบทุกด้าน มีมูลค่าธุรกิจ 186,633.28 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.08 มีผลกำไร 3,049.11 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.09 เมื่อเทียบกับปี 2551 ส่งผลให้สหกรณ์การเกษตรมีทุนดำเนินงานเป็นเงิน 39,980.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.24 (รายงานของสหกรณ์ไทย กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ 2554)

กระบวนการในการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นการเพิ่มรายได้ที่แท้จริงของประชาชาติในลักษณะที่ติดต่อกันไปในระยะเวลายาวนาน โดยทั่วไปรายได้ที่แท้จริงของประเทศจะเพิ่มขึ้นได้ก็ต่อเมื่อระบบเศรษฐกิจมีการลงทุนหรือการสะสมทุนเพิ่มขึ้น เพื่อการผลิตในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการด้านต่างๆ สำหรับสถาบันการเงินในประเทศไทยมี

เพียงไม่กี่แห่งที่อำนวยความสะดวกหรือเป็นแหล่งเงินทุนแหล่งใหญ่ในบรรดาสถาบันการเงินที่มีอยู่ และนอกจากสหกรณ์ออมทรัพย์แล้ว “สหกรณ์การเกษตร” เป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทในการช่วยสนับสนุนด้านการเงินแก่ระบบเศรษฐกิจเพราะสหกรณ์การเกษตรสามารถระดมเงินออมจากสมาชิกได้โดยไม่จำกัด และอาจกู้ยืมจากแหล่งต่างๆ ในประเทศ และบทบาทอีกด้านหนึ่งก็เป็นแหล่งเงินทุนให้กู้ยืม เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับการพัฒนาการประกอบอาชีพและการลงทุนในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ทำให้สมาชิกมีโอกาสในการหารายได้ มีงานทำมากขึ้นและมีรายได้เพิ่มขึ้นเกิดการกระจายรายได้ ลดอัตราการว่างงาน เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับสมาชิก เพราะว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสามารถเข้าถึงระบบสินเชื่อสหกรณ์ได้ง่ายกว่าธนาคารและสถาบันการเงินอื่นๆ ซึ่งมีเงื่อนไขและหลักประกันในการขอสินเชื่อค่อนข้างยุ่งยากและให้โอกาสเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตให้กับสมาชิกที่รายได้ต่ำและไม่มีทรัพย์สินมีโอกาสด้านการดำเนินการประกอบอาชีพมากขึ้น นอกจากนี้สหกรณ์การเกษตรยังได้ให้เงินกู้ระยะสั้นและระยะยาวแก่สมาชิกในการซื้อทรัพย์สินที่ดิน เพื่อการลงทุน เพื่อการสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งทำให้สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรมีทุนในการดำเนินงานและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นสหกรณ์จะช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่เหมือนกับธุรกิจภาคอื่นๆ แล้วสหกรณ์การเกษตรยังมีบทบาทสำคัญในการรักษาเสถียรภาพในการตรึงราคาสินค้าและการบริการช่วยรักษาระดับราคาสินค้าบริโภคในตลาด ตลอดจนการช่วยยกระดับราคาผลผลิตทางการเกษตรให้สูงขึ้นและสนับสนุนพัฒนาให้ความรู้กับสมาชิกและบุคคลในครอบครัว

1.1 โครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตร

แหล่งที่มาของเงินทุนสหกรณ์การเกษตร จะมาจากการระดมเงินทุนในรูปแบบของ ทุนของสหกรณ์ซึ่งประกอบด้วยทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับอื่นๆ และกำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี เงินรับฝากจากสมาชิกและแหล่งเงินทุนภายนอก ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 โครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี. พ.ศ.	ทุนของสหกรณ์	เงินรับฝากของสมาชิก	แหล่งเงินทุนจาก ภายนอก	เงินทุนรวมของ สหกรณ์การเกษตร
2543	18,159.41	16,943.91	17,229.94	52,333.26
	(34.70)	(32.38)	(32.93)	(100)

ตารางที่ 1.2 (ต่อ)

ปี. พ.ศ.	ทุนของสหกรณ์	เงินรับฝากของสมาชิก	หน่วย : ล้านบาท	
			แหล่งเงินทุนจาก ภายนอก	เงินทุนรวมของ สหกรณ์การเกษตร
2544	21,773.68 (35.32)	20,169.76 (32.72)	19,703.92 (31.96)	61,647.36 (100)
2545	22,966.23 (37.09)	21,297.63 (34.35)	17,702.63 (28.56)	61,996.49 (100)
2546	23,942.44 (38.06)	21,815.62 (34.65)	17,206.19 (27.29)	62,964.25 (100)
2547	26,088.16 (35.52)	23,688.21 (34.96)	17,952.77 (26.52)	67,709.14 (100)
2548	29,288.42 (42.57)	22,701.52 (32.99)	16,812.64 (24.44)	68,802.58 (100)
2549	30,434.97 (42.35)	22,614.21 (31.47)	18,811.03 (26.18)	71,860.21 (100)
2550	33,989.83 (39.25)	24,115.94 (27.85)	28,483.68 (32.90)	86,589.45 (100)
2551	36,599.01 (40.17)	26,822.99 (29.44)	27,696.86 (30.39)	91,118.86 (100)
2552	39,980.26 (37.36)	31,289.52 (29.24)	35,735.27 (33.40)	107,005.05 (100)
รวม	283,252.41	231,439.31	217,334.93	732,026.65
เฉลี่ยต่อปี	28,325.24 (38.69)	23,143.93 (31.61)	21,733.49 (29.70)	73,202.67 (100)

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2553) รายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตร
 ในรอบ 10 ปี (2543 – 2552) ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
 หมายเหตุ ทุนของสหกรณ์ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบ
 ข้อบังคับอื่นๆ กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปีและกำไรรอการจัดสรร

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 1.2 พบว่าแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ระหว่างปี 2543 – 2552 พบว่าทุนของสหกรณ์มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร เนื่องจากมีสัดส่วนเฉลี่ยสูงสุดถึงร้อยละ 38.69 รองลงมา คือ เงินฝากของสมาชิกสัดส่วนร้อยละ 31.61 และเงินทุนจากภายนอกที่มาจากการกู้ยืมมีสัดส่วนร้อยละ 29.70 ของเงินทุนทั้งหมดของสหกรณ์การเกษตร โดยสหกรณ์การเกษตรได้เปิดให้สมาชิกชำระค่าหุ้น โดยการระดมเงินทุนเพิ่มจากการถือหุ้นของสมาชิกตลอดเวลา แต่ส่วนใหญ่จะมีการถือหุ้นกันในวันประชุมใหญ่ นอกจากนี้ การถือหุ้นเพิ่มของสมาชิกจะมาจากการกำหนดเงื่อนไขต่างๆ เช่น คิดเปอร์เซ็นต์จากสัญญาเงินกู้ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมทรัพย์โดยการถือหุ้น ทุนของสหกรณ์ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับอื่นๆ กำไร(ขาดทุน) สุทธิ โดยปีพ.ศ.2552 ทุนของสหกรณ์ส่วนใหญ่ คือ ทุนเรือนหุ้นของสมาชิกมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 63.02 รองลงมาคือ ทุนสำรอง ทุนสะสมตามข้อบังคับ กำไร (ขาดทุน)สุทธิ กำไรรอการจัดสรร มีสัดส่วนร้อยละ 20.76, 8.77, 7.38 และ 0.07 ตามลำดับ(รายละเอียดดูจากตารางผนวกที่ 3) ทุนของสหกรณ์มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเพิ่มขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 9.55 สำหรับเงินฝากในระบบสหกรณ์การเกษตร ในปี 2552 เพิ่มขึ้นและพบว่าเงินรับฝากออมทรัพย์จากสมาชิกมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 71.81 เงินรับฝากที่อื่นๆ และสหกรณ์อื่นสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 20.05, 8.14 ตามลำดับ (รายละเอียดตารางผนวกที่ 4) เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรไทยเป็นสถาบันที่มีความใกล้ชิดกับสมาชิกสหกรณ์และสามารถตรวจสอบการบริหารงานของสหกรณ์ได้ จึงทำให้มีการเคลื่อนย้ายเงินฝากเข้าสู่ระบบสหกรณ์จำนวนมากเพราะให้ผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยสูงและยังให้ผลในรูปเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนสำหรับแหล่งเงินทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตรไทย ส่วนใหญ่เป็นแหล่งเงินทุนระยะสั้นถึงระยะปานกลางคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 98.79 ส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมและเครดิตการค้าที่มาจากเงินกู้จาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และเงินกู้จากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ รองลงมาเป็นหนี้สินอื่นๆ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.21 ของปริมาณเงินทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 5)ซึ่งสหกรณ์การเกษตรนำเงินทุนที่อยู่ในรูปของทุนของสหกรณ์เงินรับฝาก และเงินทุนภายนอกมาลงทุนในการดำเนินธุรกิจเพื่อบริการสมาชิกต่อไป

1.2 โครงสร้างแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตร

แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรประกอบด้วยการลงทุนภายในและการลงทุนภายนอกเป็นการนำเงินที่ได้มาใช้ในกระบวนการจัดการตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 โครงสร้างแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรในช่วงปี

พ.ศ. 2543-2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี. พ.ศ.	การลงทุนภายใน	การลงทุนภายนอก	เงินทุนรวม
2543	44,540.84 (87.03)	6,637.78 (12.97)	51,178.62 (100)
2544	53,502.93 (86.62)	8,263.49 (13.38)	61,766.42 (100)
2545	54,148.87 (85.18)	9,423.70 (14.82)	63,572.57 (100)
2546	55,738.96 (85.65)	9,339.02 (14.35)	65,077.98 (100)
2547	60,802.37 (85.38)	10,413.70 (14.62)	71,216.07 (100)
2548	69,833.68 (84.74)	12,573.25 (15.26)	82,406.93 (100)
2549	74,459.43 (84.47)	13,686.58 (15.53)	88,146.01 (100)
2550	83,824.66 (84.32)	15,582.48 (15.68)	99,407.14 (100)
2551	87,925.14 (83.70)	17,144.93 (16.30)	105,070.07 (100)
2552	100,265.17 (82.15)	21,781.78 (17.85)	122,046.95 (100)
รวม	685,042.05	124,846.71	809,888.76
เฉลี่ยต่อปี	68,504.21 (84.58)	12,484.67 (15.42)	80,988.88 (100)

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2553) รายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรในรอบ 10 ปี (2543 – 2552) ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงินกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 1.3 ซึ่งแสดงถึงแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์ การเกษตรปี พ.ศ. 2543 – 2552 พบว่าสหกรณ์การเกษตรมีการลงทุนภายในมากที่สุดมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 84.58 และรองลงมาเป็นการลงทุนภายนอกมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 15.42 ของเงินทุนทั้งหมดของสหกรณ์การเกษตร (ตารางผนวกที่ 7) การลงทุนภายในของสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ร้อยละ 80.34 เป็นการให้บริการเงินกู้ของสหกรณ์การเกษตร แบ่งได้ดังนี้คือ เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลาง เงินกู้ระยะยาวและเงินกู้แก่สมาชิกอื่นๆ และพบว่าสหกรณ์การเกษตรให้บริการเงินกู้ประเภทระยะสั้น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.70 รองลงมาเป็นเงินกู้ระยะปานกลาง โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.30 และเงินให้กู้แก่สมาชิกอื่นๆ ร้อยละ 3.00 ของการให้เงินกู้ของสหกรณ์ทั้งระบบ (ตารางผนวกที่ 8) เมื่อสมาชิกกู้เงินจากสหกรณ์การเกษตรก็นำไปลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิก โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ในการซื้อค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช โดยพบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ.2543 – 2552 การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ในการซื้อค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง มีอัตราเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ซึ่งในปี 2552 มีการกู้เงินไปใช้ซื้อค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช สูงสุดร้อยละ 41.62 เป็นเงิน 18,814.63 ล้านบาท รองลงมาเป็นการซื้อที่ดินร้อยละ 12.31 เป็นเงิน 5,563.14 ล้านบาท ลงทุนเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 8.67 เป็นเงิน 3,919.01 ล้านบาท ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างร้อยละ 8.50 เป็นเงิน 3,862.08 ล้านบาท อื่นๆ ร้อยละ 7.86 เป็นเงิน 3,527.50 ล้านบาท ซื้อเครื่องจักรร้อยละ 7.02 เป็นเงิน 3,174.35 ล้านบาท ชำระหนี้สินร้อยละ 3.13 เป็นเงิน 1,869.70 ล้านบาท ลงทุนซื้อหุ้นสหกรณ์ร้อยละ 3.98 เป็นเงิน 1,801.54 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนร้อยละ 3.13 เป็นเงิน 1,417.28 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการขายและแปรรูปร้อยละ 2.02 เป็นเงิน 914.69 และค่าเช่าร้อยละ 0.76 เป็นเงิน 345.09 ล้านบาท (ตารางผนวกที่ 14) ได้ตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตของสมาชิก มีส่วนในการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในสาขาต่างๆ ส่วนใหญ่อยู่ในสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์และสาขาสถาบันการเงินสหกรณ์การเกษตร จึงมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หากได้มีการสนับสนุนอย่างจริงจังแล้วก็จะนำไปสู่การปรับปรุงระบบการเงินที่จะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศ โดยการพัฒนามาตรฐานของความแข็งแกร่งและความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด รวมทั้งการมีส่วนช่วยสนับสนุนการดำเนินนโยบายของรัฐบาลในระบบการเงินของประเทศได้เป็นอย่างดี สำหรับการลงทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตรเป็นการลงทุนในรูปของเงินฝากธนาคารสูงสุดร้อยละ 94.03 รองลงมาลงทุนในหลักทรัพย์และตราสารร้อยละ 5.97 ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 9) โดยสหกรณ์จะนำเงินไป

ลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับสหกรณ์และอำนวยประโยชน์ให้แก่สมาชิกตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรนั้นๆ หรือส่งเสริมความเจริญแก่สหกรณ์โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ (พรบ.สหกรณ์ พ.ศ. 2542)

ตารางที่ 1.4 ปริมาณเงินออมในระบบสหกรณ์การเกษตรเปรียบเทียบกับปริมาณเงินออมรวมของประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินออมรวมของประเทศ	ปริมาณเงินออมในระบบสหกรณ์การเกษตรไทย
2543	1,548,040.00 (98.91)	16,943.91 (1.09)
2544	1,502,530.00 (98.66)	20,169.76 (1.34)
2545	1,564,380.00 (98.60)	21,297.63 (1.40)
2546	1,691,750.00 (98.71)	21,815.62 (1.29)
2547	1,852,570.00 (98.66)	24,835.82 (1.34)
2548	1,965,730.00 (98.58)	28,717.57 (1.42)
2549	2,437,910.00 (98.75)	30,554.48 (1.25)
2550	2,704,230.00 (98.77)	33,224.46 (1.23)
2551	2,750,760.00 (98.67)	36,580.17 (1.33)

ตารางที่ 1.4 (ต่อ)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินออมรวมของ ประเทศ	ปริมาณเงินออมในระบบ สหกรณ์การเกษตรไทย
2552	2,972,750.00	277,712.25
	(98.53)	(1.47)
รวม	20,990,650.00	511,686.17
	97.56	2.44

ที่มา: สำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง (2553)
 “ข้อมูลผลิตมวลรวมผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ” (ออนไลน์) จาก : <http://www.fpo.go.th>
 ค้นคืนวันที่ 22 กันยายน 2553

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 1.4 จะเห็นว่าการออมในระบบสหกรณ์การเกษตรเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการออมรวมของประเทศ โดยการออมส่วนหนึ่งสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะนำมาฝากไว้กับสหกรณ์การเกษตรในรูปของเงินฝากและการถือหุ้น เมื่อสหกรณ์การเกษตรรับเงินฝากไว้ก็จะรวบรวมให้กับสมาชิกผู้ที่ต้องการกู้ยืม เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านการเงิน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพและนอกจากนี้สหกรณ์ก็จะนำไปลงทุนในธุรกิจอื่นๆ ของสหกรณ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์การดำเนินงานของสหกรณ์ที่ได้กำหนดไว้ สหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่เป็นสื่อกลางช่วยให้เงินที่สมาชิกเก็บออมไว้กับสหกรณ์ได้หมุนเวียนไปสู่ผู้ที่ต้องการสินเชื่อ และเพื่อการลงทุนในธุรกิจอื่นๆ ของสหกรณ์ ส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรที่จัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เป็นสมาชิกโดยตรง เช่น การส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมทรัพย์และจัดหาทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนในการผลิตให้สูงขึ้น การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จึงเป็นการช่วยยกระดับรายได้และค่าครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้นสหกรณ์การเกษตรสามารถระดมเงินออมภายในประเทศ เพื่อก่อให้เกิดการอยู่ดีกินดีและเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไปในอนาคต นอกเหนือจากสถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน เป็นต้น

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรตลอดจนศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ คือสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ช่อมแซม

รถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์และสาขาสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นสาขาเศรษฐกิจสำคัญที่สมาชิกรายได้จากสหกรณ์การเกษตรไปใช้ประโยชน์ในสาขา ดังกล่าว และทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ คือสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจและสาขาสถาบันการเงิน

3. สมมติฐานการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร จะพิจารณาถึงความสัมพันธ์ต่างๆ โดยมีสมมติฐานดังนี้

3.1 ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

3.2 ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก

3.3 ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

3.4 ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

3.5 ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

3.6 ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

3.7 ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก

4. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

4.1 การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตร ที่ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย ในปีพ.ศ.2552 จำนวนทั้งสิ้น 3,741 แห่ง แต่ยังคงดำเนินการอยู่และสามารถเก็บข้อมูลได้จำนวน 2,991 แห่งที่ดำเนินธุรกิจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลสหกรณ์การเกษตรได้จำนวนทั้งสิ้น 2,991 แห่ง โดยรวบรวมในช่วงปี พ.ศ. 2543-2552 ข้อมูลจากกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

4.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลจากรายงานสถิติทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินธุรกิจซึ่งเป็นข้อมูลทศวรรษตั้งแต่ปี 2543 - 2552 รวมระยะเวลา 10 ปี โดยรวบรวมข้อมูลจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จากสำนักเศรษฐกิจการคลังและข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางอินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่างๆ โดยนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด OLS (Ordinary Least Square) กับข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Packages for the Social Science) โดยวิธี Enter Method ทดสอบหาแบบจำลองที่เหมาะสม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทยใน 4 สาขาเศรษฐกิจสำคัญ คือ

1. สาขาเกษตรกรรม ลำสัตว์และป่าไม้
2. สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน
3. สาขาอสังหาริมทรัพย์การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ
4. สาขาสถาบันการเงิน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์โดยดำเนินธุรกิจเอนกประสงค์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อช่วยเหลือความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์

5.2 การระดมเงินออม หมายถึง การถือหุ้นและการรับฝากเงินจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

5.3 ปริมาณการออมสหกรณ์การเกษตร หมายถึง แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วยทุนของสหกรณ์ เงินรับฝากจากสมาชิกและแหล่งเงินทุนภายนอก

5.4 ทุนของสหกรณ์ หมายถึง ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับอื่นๆ กำไร(ขาดทุน) สุทธิประจำปีและกำไรสุทธิหรือการจัดสรร

5.5 เงินรับฝากจากสมาชิก หมายถึง เงินที่สมาชิกลำมาฝากไว้กับสหกรณ์การเกษตรประกอบด้วยเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำของสมาชิกเงินฝากจากสหกรณ์อื่นๆ และเงินฝากจากที่อื่นๆ

5.6 แหล่งเงินทุนภายนอก หมายถึง แหล่งเงินทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตรไทยประกอบด้วยเงินกู้ยืมและเครดิตการค้า เงินรับฝากและหนี้สินอื่นๆ

5.7 เงินกู้ยืมและเครดิตทางการค้า หมายถึง เงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและเงินกู้ยืมระยะสั้น เจ้าหนี้การค้า ตั๋วเงินจ่าย หนี้ถึงกำหนดชำระในหนึ่งปี และหนี้สินระยะยาว

5.8 เงินรับฝากและหนี้สินอื่นๆ หมายถึง เงินรับฝากทั้งสิ้นหักด้วยเงินรับฝากจากสมาชิก ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและเงินประกัน

5.9 การลงทุนภายในของสหกรณ์ หมายถึงปริมาณการลงทุนภายในของสหกรณ์ การเกษตรประกอบด้วย การให้เงินกู้แก่สมาชิก ลงทุนธุรกิจด้านการรวบรวมผลผลิต การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ การแปรรูปผลผลิต การให้บริการและอื่นๆ

5.10 แหล่งเงินทุนภายในอื่นๆ หมายถึง เงินปันผลเฉลี่ยคืนค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้าหนี้สินหมุนเวียนอื่นๆ รายได้รอการตัดบัญชี เงินสะสมเจ้าหน้าที่ สำรองบำนาญเจ้าหน้าที่และหนี้สินอื่นๆ

5.11 การลงทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตร หมายถึง ปริมาณเงินทุนที่สหกรณ์มีเหลือหลังจากนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์แล้ว ซึ่งปริมาณเงินส่วนเกินนี้จะนำเงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์อื่น หลักทรัพย์และตราสารต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสหกรณ์

5.12 ปริมาณเงินให้สินเชื่อ หมายถึง จำนวนเงินที่สหกรณ์การเกษตรให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปประกอบอาชีพหรือใช้จ่ายที่จำเป็น ซึ่งได้แก่ เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลางและเงินกู้ระยะยาว

5.13 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product - GDP) คือมูลค่าสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นได้ภายในประเทศในระยะเวลาหนึ่งโดยถือเอาอาณาเขตทางประเทศเป็นสำคัญ กล่าวคือสินค้าและบริการใดก็ตามที่ผลิตขึ้นภายในประเทศใดถือเป็นผลิตภัณฑ์ภายในประเทศนั้น โดยที่ไม่คำนึงถึงแหล่งที่มาของทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตว่าเป็นของชนชาติใด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรทำให้มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

6.1 ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

6.2 ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร

6.3 ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทยใน 4 สาขาเศรษฐกิจสำคัญ คือ สาขาเกษตรกรรม ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ช่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจและสาขาสถาบันการเงิน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่ได้มีการศึกษาไว้ตลอดจนทราบถึงผลงานวิจัยต่างๆ ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อการออมและปริมาณการให้สินเชื่อ จึงขอเสนอแนวความคิดทฤษฎีทางด้านผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ รายได้ การออม ปริมาณเงินกู้ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

1.1.1 ความหมายของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น (gross domestic product : GDP) หมายถึง มูลค่าตลาดของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ถูกผลิตในประเทศในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยไม่คำนึงว่าผลผลิตนั้นจะผลิตขึ้นมาด้วยทรัพยากรของชาติใด ซึ่งถูกคิดค้นโดย Simon Kuznets นักเศรษฐศาสตร์ชาวรัสเซีย ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ถึงมาตรฐานชีวิตของประชากรในประเทศนั้นๆ

1.1.2 การวัดผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สามารถวัดได้ 2 วิธี

1) การวัดรายจ่าย (Expenditure Approach) ที่จ่ายให้สินค้าและบริการขั้นสุดท้าย

GDP = รายจ่ายเพื่อบริโภค + รายจ่ายเพื่อการลงทุน + รายจ่ายของรัฐบาล + รายจ่ายสุทธิของต่างประเทศที่ซื้อสินค้าผลิตในประเทศ

2) การวัดรายได้ (Resource Cost - Income Approach) ที่ได้จากการขายสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย

GDP = ค่าจ้างและเงินเดือนลูกจ้าง + รายได้เจ้าของธุรกิจส่วนตัว + กำไรของบริษัท (รายได้ผู้ถือหุ้น) + ดอกเบี้ย (รายได้เจ้าหนี้) + ค่าเช่า(รายได้เจ้าของสินทรัพย์) + ภาษีธุรกิจทางอ้อม + ค่าเสื่อมราคา + รายได้สุทธิของคนต่างชาติในประเทศ

หมายเหตุ : ภาษีทางอ้อมคือภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าหรือบริการโดยผู้ที่มีหน้าที่ชำระภาษีโดยตรง (ผู้เสียภาษีคนแรก) สามารถผลักภาระภาษีไปให้บุคคลอื่นได้ เช่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร ภาษีมูลค่าเพิ่ม

เนื่องจากวิธีการวัด GDP ด้วยรายจ่ายเป็นวิธีที่พื้นฐานที่สุดในการวัดและเข้าใจ GDP ดังนั้น จะอธิบายตัวแปรในสมการที่คำนวณ GDP ด้วยการวัดรายจ่ายเท่านั้น ดังต่อไปนี้

$$GDP = \text{การบริโภค (C)} + \text{การลงทุน (I)} + \text{ค่าใช้จ่ายของรัฐบาล(G)} + \text{การส่งออกสุทธิ(NE)}$$

หมายเหตุ

Consumption (C) หมายถึง การบริโภคภาคเอกชน (Private consumption) ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลแทบทั้งหมดเช่น อาหาร ค่าเช่า ค่ายา แต่ไม่รวมการซื้อบ้านหลังใหม่

Investment (I) หมายถึง การลงทุนของธุรกิจสินค้านำเข้า เช่น การก่อสร้างเหมืองแร่ใหม่ การซื้อซอฟต์แวร์ การซื้ออุปกรณ์เครื่องจักรสำหรับโรงงาน เป็นต้น การใช้จ่ายโดยครัวเรือนเพื่อซื้อบ้านหลังใหม่ถูกรวมไว้ในการลงทุนเช่นกัน ทว่า การซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงินเช่น การซื้อหุ้นสามัญหรือหุ้นกู้ ไม่ถูกจัดว่าเป็นการลงทุนแต่เป็นการออม (Saving) จึงไม่ถูกรวมใน GDP เพราะเป็นเพียงการสับเปลี่ยนเอกสารทางกฎหมายเท่านั้น ซึ่งเงินนั้นไม่ได้ถูกแปลงให้กลายเป็นสินค้าหรือบริการ จึงไม่เป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจที่แท้จริง และถูกจัดให้เป็นรายจ่ายประเภทเงินโอน (Transfer payment)

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยสุทธิของภาคการเงินเท่านั้นที่ถูกมองว่าเป็นการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม จึงถูกรวมไว้ใน GDP

Government Spending (G) หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐบาลที่ใช้ซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ซึ่งรวมถึงเงินเดือนของข้าราชการ การซื้ออาวุธทางทหาร และค่าใช้จ่ายลงทุนของรัฐ แต่ไม่รวมรายจ่ายประเภทโอนเงินอย่างเช่น สวัสดิการสังคมหรือผลประโยชน์จากการว่างงาน

Net Exports (NE) หมายถึง การส่งออกสุทธิ หรือการส่งออก (X) ลบด้วยการนำเข้า (M) นั่นเอง ที่ต้องลบการนำเข้าเพราะตัวเลขการบริโภคสินค้าและบริการที่ถูกนำเข้ามาบริโภคจะถูกรวมไว้ใน C, I, และ G แล้ว (อ้างใน เอกสารการสอนวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 9 รายได้ประชาชาติและการวัดรายได้ประชาชาติ 2553 : 1-35)

1.2 ระดับรายได้ดุลยภาพ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น(Gross Domestic Product : GDP) นั้นสามารถหาได้โดยการรวมมูลค่าของผลิตผลทั้งหมดที่ประเทศผลิตได้ในรอบปี แต่เนื่องจากมูลค่า

ของผลผลิตนี้ก็จะถูกนำไปใช้จ่ายโดยครัวเรือนหน่วยธุรกิจหรือรัฐบาล ซึ่งถ้าหากไม่ใช้จ่ายก็จะออมไว้จากหลักเบื้องต้นนี้ จึงสามารถหาค่าดุลยภาพที่การออมเท่ากับการลงทุนเมื่อระดับรายได้อยู่ในภาวะดุลยภาพ (อ้างใน พรรณนะ พึ่งแก้ว 2545 : 8-10)

โดยที่เริ่มพิจารณาจากสมการสมดุลของรายได้ประชาชาติและค่าใช้จ่ายรายได้มวลรวมในระบบเศรษฐกิจ ดังสมการ ดังนี้

$$Y = C + I + G + (X - M) \dots\dots\dots (1)$$

โดยที่

Y = ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

I = การลงทุน

C = การบริโภครวม

G = การใช้จ่ายของรัฐบาล

X = การส่งออกมวลรวม

M = การนำเข้ามวลรวม

จากสมการที่ (1) อาจเขียนใหม่เป็น

$$Y + M = C + I + G + X \dots\dots\dots (2)$$

ซึ่งแสดงว่า ที่จุดสมดุลของระบบเศรษฐกิจแหล่งที่มาของทรัพยากรเพื่อใช้ในระบบเศรษฐกิจ (sources of resources in the economy) : $(Y + M)$ จะพอดีเท่ากับการใช้ไปของทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจ (uses of resources in the economy) : $(C + I + G + X)$ กล่าวอีกนัยหนึ่งผลผลิตที่ผลิตขึ้นภายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศจะถูกใช้ไปในการบริโภค การลงทุนและการส่งออกนั่นเอง

โดยที่รายได้ที่มีไว้จับจ่ายใช้สอย: $(Y - T)$ จะถูกใช้ไปในการบริโภคและการออม : $(C + S)$ จึงเขียนได้ว่า

$$Y - T = C + S \dots\dots\dots (3)$$

$$\text{ดังนั้น } Y = C + S + T \dots\dots\dots (4)$$

โดยที่ T คือภาษี

S คือ การออม

เมื่อแทนค่าสมการ(4) ใน (2) จะได้

$$C + S + T + M = C + I + G + X$$

$$S + M = I + G - T + X \dots\dots\dots (5)$$

สมการ(5) แสดงว่า ส่วนรั่วไหล (leakages) ของเงินทุนออกจากระบบในรูปแบบของการออมและการนำไปใช้ในการนำเข้า) จะต้องเท่ากับส่วนของเงินทุนที่อัดฉีดเข้าไป (injections) ในระบบ (ในรูปแบบของการลงทุนการใช้จ่ายส่วนเกินจากรายได้ของรัฐบาลและการผลิตเพื่อการส่งออก) สมการ (5) สามารถเขียนใหม่ได้ดังนี้

$$I = S+(T-G) + (M-X) \dots\dots\dots (6)$$

หากว่าการขาดดุลการค้า (M-X) มีความจำเป็นต้องชดเชยด้วยการนำเงินทุนจากต่างประเทศ (F) ในขนาดที่เท่ากัน ดังนั้น สมการ (6) จะได้ดังนี้

$$I = S+ (T-G) +F \dots\dots\dots (7)$$

ซึ่งหมายความว่า ความสมดุลในระบบเศรษฐกิจเกิดขึ้นเมื่อการลงทุนในระบบเศรษฐกิจเท่ากับผลรวมการออมภายในประเทศกับเงินออมจากภายนอกประเทศ ทั้งนี้การออมในประเทศจะเท่ากับผลรวมของการออมภาคเอกชน (S) กับการออมภาครัฐบาลหรือส่วนเกินดุลของงบประมาณรัฐบาล (T+G) ส่วนเงินออมจากต่างประเทศในส่วนนี้ คือขนาดของการขาดดุลการค้าระหว่างประเทศนั่นเอง

1.3 ทฤษฎีการใช้จ่ายอุปโภคและการออมของ Keynes

ทฤษฎีของ Keynes เป็นทฤษฎีแม่บทที่สำคัญถือว่าอุปสงค์มวลรวม มีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวและกำหนดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (William Branson, 1979 : 32-48 อ้างใน จิรสิน บุญนาค 2548 : 26-30)

เมื่อพิจารณาด้านอุปสงค์ การใช้จ่ายของภาคธุรกิจ ซึ่งจะแสดงด้วยสมการการลงทุน (Investment function) ณ จุดดุลยภาพของผลผลิต (และรายได้) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนและการออม โดยสมมติให้เป็นระบบเศรษฐกิจปิด คือ ไม่มีการใช้จ่ายภาครัฐและไม่มีการค้าระหว่างประเทศ อุปสงค์มวลรวมจึงเขียนได้เป็น

$$\begin{aligned} AD &= C+I \\ C &= a+bY_d \\ &= (\bar{C} + cY_d) + I \\ &= \bar{A}+cY_d ; \bar{C}+\bar{I} \text{ (การใช้จ่ายที่ไม่ขึ้นกับรายได้)} \end{aligned}$$

$$AD = Y$$

ดังนั้น รายได้ประชาชาติประกอบด้วยผลรวมการบริโภคและการลงทุนซึ่งแสดงเป็นสมการได้ดังนี้

$$Y = C+I \dots\dots\dots (1)$$

ในที่นี้

Y = รายได้ประชาชาติ

C = การบริโภค

I = การลงทุน

พิจารณาด้านอุปทานรายได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความสามารถในการออม ดังนั้นรายได้ประชาชาติประกอบด้วยผลของการบริโภคและการออม ซึ่งแสดงเป็นสมการ ดังนี้

$$Y = C + S \quad (2)$$

ในที่นี้

Y = รายได้ประชาชาติ

C = การบริโภค

S = การออม

ดังนั้นความสัมพันธ์ของการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคและรายได้ สามารถเขียนอยู่ในรูปสมการดังนี้

$$C = a + bY_d \quad ; \quad (0 < b < 1)$$

$$\text{หรือ} \quad S = -a + (1-b) Y_d \quad ; \quad (0 < (1-b) < 1)$$

C = ค่าใช้จ่ายในการบริโภค	S = การออม
a = ค่าใช้จ่ายที่เป็นอิสระกับรายได้	$-a$ = การออมเป็นอิสระต่อรายได้
b = ค่าโน้มเอียงในการอุปโภคบริโภค หน่วย สุดท้าย (MPC)	$(1-b)$ = ความโน้มเอียงในการออมหน่วย สุดท้าย (MPS)
Y_d = รายได้หลังจากหักภาษี	Y_d = รายได้หลังจากหักภาษี

นั่นคือถ้าการบริโภคคงที่การออมมีความสัมพันธ์กับรายได้ กล่าวคือ ถ้ารายได้เพิ่มความสามารถในการออมก็จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม เมื่อรายได้สูงขึ้นแล้ว แต่การออมก็จะเพิ่มสูงขึ้นหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับกระจ่ายรายได้อีกด้วย ส่วนของรายได้ที่เหลือจากการบริโภคจะถูกเก็บไว้ในรูปของการออม เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$S = Y - C$$

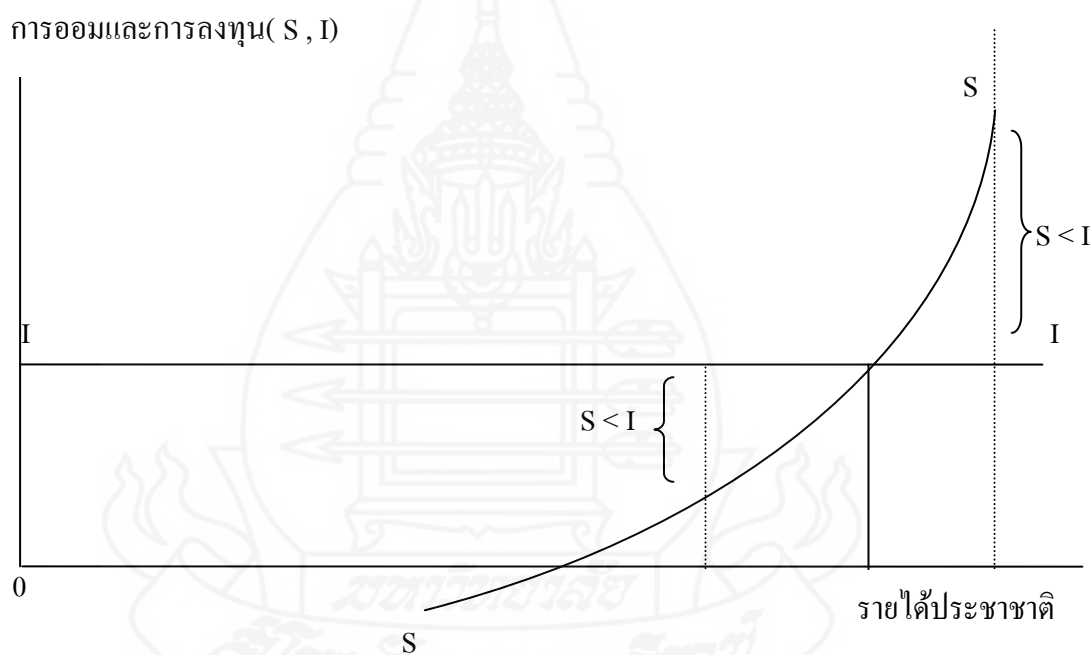
หากพิจารณาภาวะสมดุลนั้นก็คือ สมการ (1) = (2) จะได้

$$C + I = C + S$$

$$I = S \quad (3)$$

จากสมการที่ 3 ซึ่งเป็นแนวความคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลงทุนจะต้องเท่ากับการออม แต่ Keynes อธิบายว่าการออมไม่จำเป็นต้องเท่ากับการลงทุนเสมอไปในภาวะเศรษฐกิจที่มีการว่าจ้างการทำงานไม่เต็มที่ ขณะที่การออมเพิ่มขึ้นเพื่อต้องการขยายการผลิตให้สูงขึ้นนั้น อาจหาเงินทุนได้จากสถาบันการเงินต่างๆ ให้เพียงพอกับความต้องการในการลงทุน ซึ่งจะก่อให้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจประชาชนมีรายได้เพิ่มทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น

สรุปได้ว่า รายได้ประชาชาติจะถูกกำหนดขึ้นโดยปริมาณการออมทรัพย์และการลงทุน เช่นเดียวกับการถูกกำหนดโดยปริมาณของการอุปโภคบริโภคและการลงทุนซึ่งต่างก็เป็นส่วนประกอบร่วมกันของรายได้ประชาชาติ

ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ประชาชาติ การออมและการลงทุน

จากภาพที่ 2.1 อธิบายได้ว่าแกนอนแสดงจำนวนรายได้ประชาชาติ (Y) และแกนตั้งแสดงปริมาณการออมทรัพย์และการลงทุนเส้น (SS) เป็นการแสดงปริมาณการออมทรัพย์เมื่อมีรายได้ระดับต่างๆ กัน ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่า การออมมีปริมาณสูงขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ถ้าหากรายได้ต่ำแล้วจะไม่มี การออมเลย ในที่นี้สมมติว่าการลงทุนเส้น (II) คงที่เสมอไม่ว่ารายได้ประชาชาติจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร การใช้จ่ายเพื่อการลงทุน (Investment Schedule) จะเป็น

เส้นตรงขนานกับแกนอน คือ เส้น (II) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ประชาชาติ การลงทุน และการออม จึงแสดงได้ดังนี้ คือ รายได้ประชาชาติอยู่ที่เส้นการออมทรัพย์และการลงทุนตัดกันที่จุด E และระดับของรายได้ประชาชาติคือ OY ทั้งนี้ก็เพราะถ้าหากรายได้ประชาชาติมีระดับสูงขึ้นเป็น OF แล้วการออมจะมีมากกว่าการลงทุนในภาวะเช่นนี้การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคอุปโภคและการลงทุนจะต่ำกว่าปริมาณผลผลิตที่มีอยู่ทั้งหมดสินค้าหรือบริการที่ผลิตขึ้นมาจึงขายไม่ออกเป็นผลทำให้ผู้ประกอบการต้องลดปริมาณการผลิตและปัจจัยการผลิต จนกระทั่งระดับรายได้ประชาชาติกลับคืนสู่ระดับ OY ซึ่งเป็นระดับที่การออมทรัพย์เท่ากับการลงทุนแต่ถ้ารายได้ประชาชาติอยู่ต่ำกว่าระดับ OY คือระดับการลงทุนสูงกว่าการออมทรัพย์ที่ระดับ OG แล้วการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคอุปโภคและการลงทุนจะสูงกว่าปริมาณผลผลิตที่มีอยู่ทั้งหมดกระตุ้นให้ผู้ประกอบการหันมาสนใจลงทุนประกอบการผลิตมากขึ้นเป็นเหตุให้ระดับรายได้ประชาชาติสูงขึ้น OY ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่ารายได้ประชาชาติจะถูกกำหนดโดยการลงทุนและการออมอยู่ที่ระดับการลงทุนเท่ากับการออมนั่นเอง

ตัวทวีของการลงทุนของเคนส์ (Keynes) ได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับการลงทุนไว้ทฤษฎีหนึ่งว่า “การเพิ่มขึ้นของการลงทุน” จะมีผลทำให้รายได้ประชาชาติสูงขึ้น ไม่เพียงเท่ากับเงินจำนวนนั้นคูณด้วยตัวคูณตัวหนึ่งเรียกว่า “ตัวทวี” (The Multiplier) ตัวทวีของการลงทุนเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนและระดับรายได้ประชาชาติ แสดงให้เห็นว่าเมื่อการลงทุนเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วยรายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใดค่าของตัวทวีของการลงทุนขึ้นอยู่กับ MPC ถ้าหาก MPC ของประเทศสูงค่าของตัวทวีก็จะสูงตามไปด้วย ตามทฤษฎีของเคนส์ค่าของตัวทวีสูงขึ้นได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด แต่จะต่ำกว่า 1 ไม่ได้ เพราะเมื่อรายได้ประชาชาติสูงขึ้น การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคย่อมสูงขึ้นด้วยแสดงว่า MPC จะมีค่าเป็นศูนย์ไม่ได้

ตัวทวี คือ อัตราส่วนระหว่างการเพิ่มขึ้นของรายได้ (Δy) และการเพิ่มขึ้นของการลงทุน (ΔI) ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \Delta y &= K * \Delta I \\ \text{หรือ} \quad K &= \frac{\Delta y}{\Delta I} \\ \text{แต่} \quad \Delta I &= \Delta I - \Delta C \\ \text{ดังนั้น} \quad K &= \frac{\Delta y}{\Delta y - \Delta C} \\ \text{หรือ} \quad K &= \frac{1}{1 - \frac{\Delta C}{\Delta y}} \end{aligned}$$

เพราะว่า $\frac{\Delta c}{\Delta y} = \text{Marginal Propensity of consume (MPC)}$

$$\therefore K = \frac{1}{1-MPC} \text{ หรือ } \frac{1}{MPS}$$

1.4 ตัวแบบความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ของฮาร์รอด - โดมาร์ (Harrod – Domar Economic growth)

จุดมุ่งหมายของตัวแบบความเจริญเติบโตของฮาร์รอด-โดมาร์ (Harrod-Domar Economic growth) คือการศึกษาว่าในสภาวะใดเราจึงจะรักษาการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติที่แท้จริงให้คงอยู่ต่อไปโดยราบรื่นหรือจะอย่างไรจึงจะทำให้เกิดความเจริญอย่างราบรื่น ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ทั้งสองเชื่อว่าคำตอบอยู่ที่อัตราการออม และอัตราส่วนของทุนต่อผลผลิต (Capital – output ratio) ซึ่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจะมีเสถียรภาพภายใต้เงื่อนไข 3 ประการ คือ

1.4.1 การลงทุนเท่ากับการออม

1.4.2 มีการจ้างงานเต็มที่

1.4.3 มีการใช้ปัจจัยทุนเต็มที่

ดังนั้น ถ้ากำหนดให้อัตราส่วนระหว่างการลงทุนต่อผลผลิตมีค่าเท่ากับ K อัตราส่วนการออม S เป็นสัดส่วนคงที่กับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติและการลงทุนใหม่ทั้งระบบจะถูกกำหนดโดยระบบการออมแล้ว ตัวแบบความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของฮาร์รอด-โดมาร์ (Harrod – Domar Economic growth) จะมีดังนี้

1. การออม (S) เป็นสัดส่วน (s) ของรายได้ประชาชาติ(Y)หรือเท่ากับ $S=sY$ ----(1)

2. การลงทุน (I) คือการเปลี่ยนแปลงการสะสมทุน (K) หรือ $\Delta I = K \dots (2)$

แต่การสะสมทุน (K) จะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลผลิตหรือรายได้ประชาชาติ Y ซึ่งแสดงได้โดยอัตราส่วนระหว่างทุนต่อผลผลิต (K) นั่นคือ

$$\frac{K}{Y} = K \text{ หรือ } \frac{\Delta K}{\Delta Y} = K$$

ดังนั้น

$$\Delta K = K \Delta Y \quad (2 ก)$$

เนื่องจากการออมทั้งหมด (S) จะต้องเท่ากับการลงทุนทั้งหมด (I) หรือ

$$S = I \quad (3)$$

ดังนั้น $S = SY = K \Delta Y = \Delta K = \Delta I \quad (3 ก)$

และ
$$\frac{\Delta Y}{Y} = \frac{S}{K}$$

โดยที่
$$\Delta Y = \text{อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (G)}$$

$$\frac{S}{K} = \text{อัตราการออมและการผลิต (I)}$$

กล่าวคือเมื่อสัดส่วนของการออม (s) มากทำให้การเปลี่ยนแปลงผลผลิต (ΔK) น้อย จะทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตลดลงในทางตรงกันข้ามเมื่อสัดส่วนของการออมน้อย (s) ทำให้การเปลี่ยนแปลงของผลผลิต (ΔK) มากจะทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตเพิ่มขึ้น

จากสมการที่ (4) จะเห็นได้ว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ Y ซึ่งวัดเป็นร้อยละของการเปลี่ยนแปลง GNP จะถูกกำหนดร่วมกันโดยอัตราส่วนของการออม (s) และอัตราส่วนของทุนต่อผลผลิต (k) หรืออีกนัยหนึ่งอัตราการเจริญเติบโตในรายได้ประชาชาติจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับอัตราส่วนการออมและมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนของทุนต่อผลผลิต ดังนั้นการเจริญเติบโตสามารถเพิ่มให้สูงขึ้นได้ โดยการขยายสัดส่วนการออมจากรายได้ประชาชาติจากรายได้ประชาชาติหรือไม่ก็ลดอัตราส่วนระหว่างทุนต่อผลผลิตลงมา ประโยชน์ที่สำคัญของอัตราส่วนทุนต่อผลผลิตประการหนึ่งก็คือ ใช้ในการคำนวณหาอัตราการออม (การลงทุน) ที่จำเป็นที่จะทำให้รายได้ของประเทศเจริญเติบโตในอัตราที่ต้องการ

บทบาทของการสะสมทุนด้านอุปสงค์นั้นพิจารณาได้จากการเพิ่มการลงทุน ถ้ากำหนดค่าให้สิ่งอื่นๆ คงที่จะทำให้เกิดการจ้างงานซึ่งจะทำให้เกิดรายได้ การที่รายได้ของปัจเจกบุคคลทั้งหลายเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ระดับการออมเพิ่มขึ้น แต่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการออม ในขณะที่เดียวกันการลงทุนด้านอุปทาน ทำให้มีเครื่องมือเครื่องจักรในการผลิตมากขึ้นสัดส่วนของทุนต่อแรงงานสูงขึ้น ก็ทำให้ผลิตภาพการผลิตสูงขึ้น การเพิ่มขึ้นของการลงทุน ถ้าทำให้รายได้จากทางด้านอุปสงค์เพิ่มมากขึ้น ระดับการออมสูงขึ้นในระดับที่มากกว่าการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพการผลิตทางด้านอุปทานก็จะทำให้ระบบเศรษฐกิจไม่อยู่ในดุลยภาพและไม่สามารถรักษาระดับการจ้างงานเต็มที่ได้ ดังนั้นระดับการจ้างงานเต็มที่จะคงอยู่ต่อไปอย่างราบรื่นได้ก็จะต้องมีการลงทุนสุทธิที่เพิ่มสูงขึ้นเพื่อรองรับการออมที่เพิ่มสูงขึ้น และการออมที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องก็จะต้องมาจากการเพิ่มอย่างต่อเนื่องของรายได้ที่แท้จริง จะเห็นว่าตัวแบบของฮาร์รอด – โดมาร์ได้ให้ความหมายว่า ระบบเศรษฐกิจจะเจริญเติบโตได้ก็ต้องอาศัยการออมและการลงทุนมากขึ้น โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพในการลงทุน (Lila. Truett, Dale B, 1987:345, 355-356 อ้างใน จิริสิน บุณนาค 2548 : 31-32)

1.5 ทฤษฎีปริมาณเงินกู้ (Loanable Fund Theory)

ทฤษฎีปริมาณเงินกู้มีพื้นฐานคล้ายกับทฤษฎีของคลาสสิกแต่ได้มีการนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความจริงของระบบเศรษฐกิจ มาวิเคราะห์อัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดโดยอุปทานของ

เงินกู้แบบอุปสงค์ของเงินกู้อุปทานของเงินกู้มีแหล่งที่มาสองแหล่งได้แก่ เงินออม (Saving) และการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน (Money) อันได้แก่การขยายสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ที่เข้าไปสู่ในตลาดสินเชื่ออุปสงค์ของเงินกู้ได้แก่ การลงทุนและการถือเงินไว้ในมือ (Holding) ดังสมการ

$$S_a + \Delta M = H + I$$

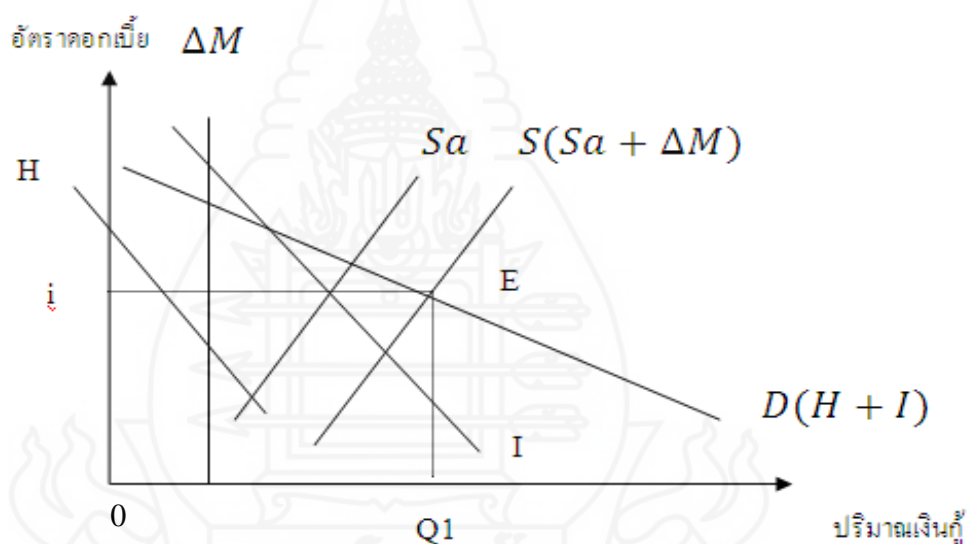
โดยที่

S_a = เงินออม

ΔM = ปริมาณเงินที่แปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยการขยายสินเชื่อหรือลดสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในตลาดสินเชื่อ

H = จำนวนเงินที่ถือเอาไว้เฉยๆในมือ และยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์

I = เงินทุนที่ต้องการเพื่อการลงทุน

ภาพที่ 2.2 แสดงทฤษฎีปริมาณเงินกู้

จากภาพที่ 2.2 เส้น H ทอดลงจากซ้ายไปขวาแสดงถึงการถือเงินสดอยู่ในมือนั้นมีค่าเสียโอกาส หากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นถึงระดับหนึ่งค่าของ H จะติดลบซึ่งเรียกว่า “disharding” เส้น I แสดงถึงความต้องการเงินทุนเพื่อการลงทุนในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยสูงปริมาณความต้องการเงินทุนจะน้อย และอัตราดอกเบี้ยต่ำลงปริมาณความต้องการเงินทุนจะเพิ่มขึ้น ดังนั้นเส้น I จึงเป็นเส้นทอดจากซ้ายไปขวา ดังนั้นเส้นอุปสงค์ของเงินกู้รวม (total demand for loanable fund – D) จึงเป็นเส้นทอดจากซ้ายไปขวา ดังนั้นเส้นอุปสงค์ของเงินกู้รวม (total demand for loanable fund – D) จึงเป็นเส้นทอดจากซ้ายไปขวา ΔM จะมีความชันอย่างไรขึ้นอยู่กับ “money supply function” กับนโยบายการเงินของระบบเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจหนึ่ง ซึ่งนโยบายการเงินและอุปทานของเงิน

ตอบสนองอัตราดอกเบี้ยในเชิงบวกเส้น ΔM จะทอดจากซ้ายไปขวา ส่วน S_a มีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยเชิงบวก ดังนั้น S_a จึงทอดจากซ้ายไปขวาอันมีผลทำให้เส้นอุปทานของเงินกู้ทั้งหมด (total demand for loanable fund - S) เป็นเส้นทอดขึ้นจากซ้ายไปขวา ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยจึงถูกกำหนดโดยจุดตัดของเส้น S และ D ดังในรูป อัตราดอกเบี้ยดุลยภาพคือ 0_i และปริมาณเงินกู้ดุลยภาพคือ I (อ้างใน มัตติกา ทาแกง 2551: 9-10)

1.6 ทฤษฎีปริมาณเงินแนวใหม่ของเคนส์

ซึ่งเสนอโดย J.M.Keynes แต่ก่อนที่จะมีแนวความคิดของเคนส์นั้นได้มีแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์คนอื่น ๆ หลายคน เช่น Wicksell, Hawtray และ Hayek แต่เนื่องจากเคนส์ได้เสนอแนวคิดของเขาในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง และเป็นแนวคิดในลักษณะที่สามารถช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจขณะนั้นได้ จึงได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางแนวคิดที่นำเสนอในหนังสือชื่อ The General Theory of Employment, Interest, and Money กล่าวโดยสรุปคืออัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยอุปทานและอุปสงค์ของเงินไม่ใช่ถูกกำหนดโดยความต้องการของทุนหรือปริมาณการออม เคนส์ ได้พิจารณาความต้องการถือเงินว่า ดุลยภาพของเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นเมื่อปริมาณเงินมีค่าเท่ากับความต้องการถือเงินซึ่งคล้ายกับแนวคิดในยูคินี โอลาสสิกที่กล่าวถึงแล้วดังสมการ (Lanrence Harris 1985 : 49) (ออนไลน์) แหล่งที่มา <http://www.idis.ru.ac.th>. (ค้นคืนวันที่ 9 มิถุนายน 2554)

$$M_s = M_d$$

เมื่อ

$$M_s = \text{ปริมาณเงิน (Money Supply)}$$

$$M_d = \text{ความต้องการถือเงิน (Demand for Money)}$$

โดยเน้นที่ความต้องการถือเงินมากกว่าปริมาณเงิน เพราะปริมาณเงินจะถูกกำหนดโดยธนาคารกลาง ความต้องการถือเงิน (M_d) ในทัศนะของเคนส์มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน (Transaction Motive) ความต้องการถือเงินเพื่อกรณีฉุกเฉิน (Precautionary Motive) และความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร (Speculative Motive) จากเหตุผล ความต้องการถือเงินด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังกล่าว สามารถเขียนเป็นสมการได้คือ

$$M_d = m_1 + m_2$$

เมื่อ

$$M_d = \text{ความต้องการถือเงิน}$$

$$m_1 = \text{ความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายประจำวันกับเพื่อใช้จ่าย กรณีฉุกเฉิน}$$

m_2 = ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไรซึ่งขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ย หรือ $L(i)$
เมื่อ

i คืออัตราดอกเบี้ย

ดังนั้นเมื่อแทนค่าจะได้

$$M_d = k(Y) + L(i)$$

k = คือ ตัวเลขที่แสดงสัดส่วนของการถือเงินเพื่อใช้จ่ายประจำวันและเพื่อเหตุฉุกเฉินซึ่งมีค่าคงที่

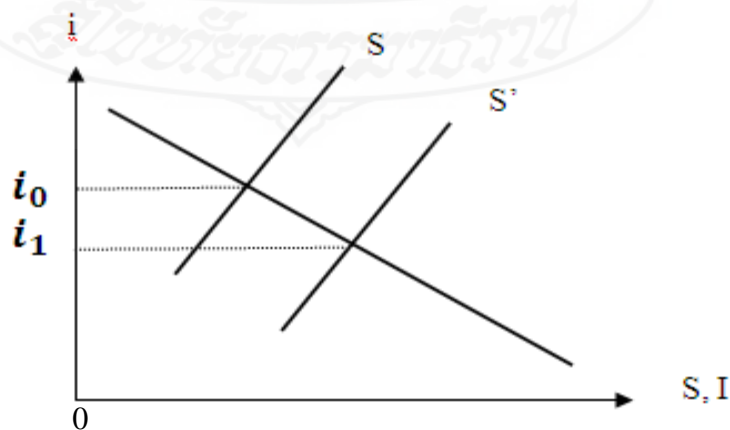
Y = คือ ระดับรายได้ประชาชาติ

L = คือ ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร หรือระดับการถือเงินเพื่อสภาพคล่อง (Liquidity)

จากสมการอุปสงค์หรือความต้องการถือเงิน (M_d) มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงิน (M_s) จึงเห็นได้ว่าทฤษฎีความต้องการถือเงินของเคนส์นั้น อัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยปริมาณของเงินและความต้องการถือเงินของบุคคล ดังนั้นถ้าต้องการถือเงินหรือปริมาณเงินเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

1.7 ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของสำนักคลาสสิก (The Classical Theory)

อัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดจากปริมาณและซัพพลายของเงินทุน (capital) ซึ่งทฤษฎีถูกเรียกว่า “Real Theory of Interest” อุปทานของเงินทุนมาจากเงินออมของประชาชน และอุปสงค์ของเงินทุนประกอบไปด้วย อุปสงค์ของหน่วยธุรกิจต่างๆที่ต้องการเงินทุน เพื่อนำไปลงทุน เส้นการลงทุนมีลักษณะทอดลาดลงมาจากซ้ายไปขวา โดย ณ ระดับอัตราดอกเบี้ยต่ำๆ หน่วยธุรกิจต่างๆมีความต้องการที่จะลงทุน ส่วนเส้นการออมมีลักษณะพุ่งขึ้นจากซ้ายไปขวา คืออัตราดอกเบี้ยที่ยิ่งสูง เงินออมก็จะมีมากกว่าในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำ

ภาพที่ 2.3 แสดงการกำหนดขึ้นของอัตราดอกเบี้ยของสำนักคลาสสิก

จากภาพแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเส้นการออมหรือเส้นการลงทุนเส้นหนึ่งเส้นใดก็จะมีผล ต่อการเปลี่ยนแปลงระดับอัตราดอกเบี้ย โดยจุดตัดของเส้นเงินออมและเส้นการลงทุน จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยขึ้นอัตราดอกเบี้ย ณ ระดับนี้จะเป็นระดับอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพ ซึ่งทำให้เงินออมเท่ากับเงินลงทุน สมมติว่าการออมเพิ่มขึ้นในทุกระดับของอัตราดอกเบี้ย เส้นการออมก็จะเลื่อนออกไปทางขวามือเป็นเส้น S' ทำให้ระดับอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพลดลงมาอยู่ที่ คือระดับอัตราดอกเบี้ยเส้นการออมเส้นใหม่ตัดกับเส้นการลงทุน ดังนั้นสามารถคาดได้ว่าการเพิ่มขึ้นของการออมเงินจะมีผลต่อการลดลงของอัตราดอกเบี้ย (กัญญ์ชล วัฒนากุล อ่างใน มัตติกา ทาแกง 2551:8)

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ก่อเกียรติ ทรงไตรย์ (2534) ศึกษาเรื่อง บทบาทของสถาบันการเงินในการระดมเงินฝาก : ศึกษาเฉพาะกรณีธนาคารพาณิชย์ไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาของสถาบันการเงินในการระดมเงินฝาก : ศึกษาเฉพาะกรณีธนาคารพาณิชย์ไทย โดยใช้สมการพฤติกรรมเฉพาะด้านการระดมเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ แบบจำลองทางเศรษฐมิติของสมการเงินฝากเพื่อเรียก เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำได้ถูกสร้างขึ้น โดยอาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเงินที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐาน แบบจำลองได้ถูกประมาณการ โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลารายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2512 ถึง พ.ศ.2532 สำหรับวิธีที่ใช้ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในแบบจำลองมี 2 วิธี ได้แก่วิธี Ordinary Least Square (OLS) และวิธี Seemingly Unrelated Regression Estimation (SURE)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ใช้เป็นตัวอธิบายการระดมเงินฝากในระบบของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ ผลกระทบที่มวลรวมภายในประเทศจำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทย ภาวะเงินเฟ้อ และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินฝากนั้นเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสำคัญมากต่อสมการพฤติกรรมเงินฝากในระบบของธนาคารพาณิชย์ นอกจากนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนคำสรุปที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่มีต่อสมการพฤติกรรมเงินฝากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการ Simulation ของปริมาณเงินฝากแต่ละประเภทเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากในสถานการณ์ของภาวะเงินเฟ้อที่แตกต่างกัน

สุดา เจริญพงศ์ไพบูลย์ (2536) ศึกษาเรื่องพัฒนาการทางการเงินและความมั่นคงของ สหกรณ์ออมทรัพย์มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์โดยการ ถือหุ้นและฝากเงินกับสหกรณ์และให้กู้ยืมเงินกับสมาชิกและเพื่อศึกษาบทบาทและความสำคัญของ สหกรณ์ออมทรัพย์ในฐานะที่เป็นสถาบันการเงินตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย โดย การศึกษาใช้เครื่องมือทางการเงินที่เรียกว่า “CAMEL” และผลการวิเคราะห์โดยใช้ “Discriminant Analysis”

ผลการศึกษาพบว่าพัฒนาการของสหกรณ์แบ่งเป็น 5 ระยะ คือระยะที่หนึ่งด้านทุนการ ดำเนินงาน เงินให้กู้ยืม เงินรับฝาก เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดเจน ระยะที่สองมีการ ขยายตัวไปอย่างต่อเนื่องและมีการขยายตัวในอัตราสูงของเงินรับฝากและแหล่งเงินกู้ยืมจาก ภายนอก ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญที่เกิดขึ้นในระยะที่สี่ได้ส่งผลให้ในระยะที่ห้าสหกรณ์ออมทรัพย์ ทั้งระบบมีสัดส่วนทุนของสหกรณ์และอัตรากำไรโดยเฉลี่ยลดต่ำลง อย่างไรก็ตามสหกรณ์ออม ทรัพย์ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางและประสบความสำเร็จใน ด้านการส่งเสริมการออมทรัพย์ ส่วนผลการศึกษาคความมั่นคง ทำให้ทราบว่าสหกรณ์ออมทรัพย์ของไทยในช่วงปี พ.ศ. 2527-2532 ยังคงดำรงความมีเสถียรภาพในระดับที่น่าพอใจทั้งในด้านสภาพคล่องความเพียงพอของเงินทุนและ อัตรากำไร แม้ว่าจะปรากฏแนวโน้มลดลงเพียงเล็กน้อยก็ตามตัวแปรที่แสดงความเพียงพอของ เงินทุนและความสามารถในการทำกำไรเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถแยกกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ มั่นคงและไม่มั่นคงออกจากกันได้ ทั้งยังสร้างระบบเตือนภัยล่วงหน้าได้

ดมิศา มุกต์มณี (2537) ศึกษาเรื่องผลกระทบของเงินทุนต่างประเทศต่อการออม ภายในประเทศของไทยจากเปิดเสรีทางการเงินเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเรื่องผลกระทบของเงินทุนต่างประเทศต่อการออมภายในประเทศของไทยจากเปิดเสรี ทางด้านการเงิน เงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศในการศึกษาทิศทางของความสัมพันธ์ของการออม ภายในประเทศต่อเงินทุนไหลเข้าสู่สุทธิโดยวิธี Impulse response ซึ่งได้จากวิธี vector autoregressive (VAR)

ผลการศึกษาพบว่าการออมภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในลักษณะเกือกูลเงินทุน ไหลเข้าสู่สุทธิ ขณะเดียวกันการออมก็มีผลกระทบทางอ้อมในทางบวกต่อเงินทุนไหลเข้าสู่สุทธิผ่าน การลงทุนภายในประเทศผลของการวิเคราะห์ พบว่าการออมภายในประเทศเป็นปัจจัยกำหนด เงินทุนไหลเข้าสู่สุทธิโดยมีผลทางบวก ซึ่งผลกระทบของการออมต่อเงินทุนไหลเข้าสู่สุทธิมี 2 ด้านคือ output effect และ interest effect โดย output effect นั้น การออมที่เพิ่มขึ้นจะทำให้การลงทุนและ รายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งรายได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดเงินทุนไหลเข้าสู่สุทธิจากต่างประเทศ โดย รายได้ที่เพิ่มขึ้นจะทำให้เงินทุนไหลเข้าสู่สุทธิเพิ่มขึ้นด้วย และจากปัญหาการขาดดุลการออมของไทย

ทำให้เงินทุนไหลเข้าสู่เพื่อชดเชยปัญหาดังกล่าวด้วย ขณะเดียวกันการออมมีผลด้าน interest effect คือ การออมที่เพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินในระบบเพิ่มขึ้น อันมีผลทำให้อัตราดอกเบี้ยลดลง ซึ่งจะทำให้เงินทุนไหลเข้าสู่ที่น้อยลง อย่างไรก็ตามในกรณีของไทยนั้น อัตราดอกเบี้ยมักไม่ปรับตามสภาพการขาดดุลการออม และผลจากการเปิดเสรีทางการเงิน จะทำให้เงื่อนไขการปรับดอกเบี้ยในประเทศน้อยลงเมื่อเวลาผ่านไปผลของ interest effect ในอนาคตจึงอาจมีน้อย จึงทำให้ได้ความสัมพันธ์ระหว่างการออมและเงินทุนไหลเข้าสู่ที่เป็นไปในทางเดียวกัน

จริยา ลิขิตสิทธิกุล (2538) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการให้สินเชื่อของ บริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการให้สินเชื่อของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย โดยใช้วิธีการ เศรษฐมิติของสมการถดถอยเชิงซ้อนและใช้กำลังสองน้อยที่สุดมาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการให้สินเชื่อรวมและของสาขาเศรษฐกิจ 3 ภาคกับตัวแปรต่างๆ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมแบบอนุกรมเวลาในช่วงปี พ.ศ. 2520-2537

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เหมือนกันกลับมีผลต่อการให้สินเชื่อต่างกันในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ โดยพบว่าตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุด คือ ปริมาณเงินปลอดพันธะที่แท้จริงของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทยสามารถนำมาให้สินเชื่อได้เพราะเมื่อบริษัทเงินทุนฯ มีอัตรากำไรขั้นต้นมากขึ้น ก็จะสามารถปล่อยสินเชื่อเพิ่มขึ้น ทำให้ภาคเอกชนมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกและต่อเนื่องมากขึ้น รองลงมาได้แก่ค่าใช้จ่ายในมูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นที่แท้จริง นโยบายการเงินของรัฐและจำนวนสำนักงานของบริษัทเงินทุนฯทั้งหมด ตามลำดับ

สมใจ สุนทิพัญ์วิหาร (2538) ศึกษาเรื่อง บทบาทของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการระดมทุนต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) ศึกษาตราสารที่ใช้ในการระดมทุนต่อการขยายตัวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3) ศึกษาบทบาทของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการระดมทุนต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีของ Granger's Causality Test และกำหนดจำนวน Lag Length ด้วยวิธีการของ Akaike' Final Prediction Error (FPE) Criterion และใช้โปรแกรม TSP (Time series Program) ในการประมาณค่าสมการถดถอยด้วยกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์มีลักษณะที่การขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อนำเงินไปลงทุนในธุรกิจเดิมเพิ่มขึ้นหรือขยายธุรกิจใหม่ออกไปจากธุรกิจเดิมที่เคยทำอยู่ ซึ่งจะทำให้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มขึ้น ความ

เป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นอันเนื่องมาจากการมีงานทำและส่งผลให้มีความต้องการเงินทุนเพิ่มขึ้น ธุรกิจสามารถขยายกิจการได้เร็วขึ้นและเกิดการประหยัดจากขนาด ทำให้การผลิตมีต้นทุนต่ำลง ส่งผลให้ประเทศสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้และทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญก้าวหน้าขึ้น

ไพรินทร์ ธนะจันทร์ (2539) ศึกษาเรื่องบทบาทของธนาคารพาณิชย์กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่วนภูมิภาค มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์บทบาทของธนาคารพาณิชย์กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่วนภูมิภาค โดยวิเคราะห์บทบาทด้านการระดมเงินออม และการให้สินเชื่อแก่สมาชิกที่ต้องการด้านเงินทุนใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณในการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร ด้วยสมการถดถอยเชิงเส้น โดยวิธีกำลังสองน้อยสุด

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการระดมเงินฝากส่วนภูมิภาค คือ ผลิตภัณฑ์รายภาค จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ จำนวนประชากร และอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ส่วนปัจจัยที่มีผลด้านสินเชื่อ คือ ผลต่างอัตราดอกเบี้ยเงินฝากกับเงินให้กู้ยืม ปริมาณเงินฝาก ผลิตภัณฑ์รายภาคและปริมาณเงินกู้จากต่างประเทศ โดยธนาคารมีบทบาทในการสนับสนุนการเงินสำหรับการลงทุนต่างๆมีมากขึ้นตามลำดับ โดยการระดมเงินออมจากประชาชน การจัดสรรเงินให้สินเชื่อแก่ผู้ที่ต้องการเงินลงทุนที่มีต่อผลิตภัณฑ์รายภาคมีมากขึ้นตามลำดับ ในภาคกลางมีอัตราส่วนเงินฝากต่อผลิตภัณฑ์รายภาคและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อผลิตภัณฑ์รายภาคสูงสุด และภาคการลงทุนต่างๆมีมากขึ้นตามลำดับ โดยการระดมเงินออมจากประชาชนการจัดสรรเงินให้สินเชื่อแก่ผู้ที่ต้องการลงทุนที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มากขึ้นตามลำดับ ในภาคกลางมีอัตราส่วนเงินฝากต่อผลิตภัณฑ์รายภาคและอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อผลิตภัณฑ์รายภาคสูงสุด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราส่วนต่ำสุดเงินสินเชื่อไม่เหมาะสมกับภาคเศรษฐกิจ โดยภาคเศรษฐกิจที่ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวขึ้นอยู่กับสาขาการผลิตภาคเกษตรกรรม แต่การให้สินเชื่อในทุกภาคจะให้กับสาขาบริการ เช่น การค้า การธนาคารและเงินให้สินเชื่อแก่ผู้ที่ต้องการลงทุนของภาคกลางมาจากเงินออมจากภาคอื่นๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 เงินออมของแต่ละภูมิภาคยังไม่เพียงพอที่จะมาจัดสรรให้สินเชื่อในแต่ละภูมิภาคต้องพึ่งพาจากแหล่งอื่น โดยเฉพาะทุนจากต่างประเทศ ส่วนทางด้าน การเปิดสาขาของธนาคารพาณิชย์มีการกระจายไปส่วนภูมิภาคมากขึ้น

สุทธิสาร มนูญ์ (2539) ศึกษาเรื่องผลกระทบของการออมและการลงทุนที่มีต่อบัญชีเดินสะพัดของประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2513–2536 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมและการลงทุนที่มีต่อบัญชีเดินสะพัด โดยคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมภายในประเทศ เบื้องต้น การลงทุนภายในประเทศเบื้องต้น การไหลเข้าของเงินทุนสุทธิและบัญชีเดินสะพัด เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมได้ ซึ่งจะทำการประมาณค่าฟังก์ชันการออมภายในประเทศ เบื้องต้น การลงทุนภายในประเทศเบื้องต้นการ

ไหลเข้าของเงินทุนสุทธิและบัญชีเดินสะพัดตามลำดับ โดยการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Squares : OLS)

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่กำหนดการออมเบื้องต้น คือ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ผลกระทบมีผลรวมภายในประเทศเบื้องต้น การออมจากต่างประเทศ รายจ่ายภาครัฐบาล การไหลเข้าของเงินทุนสุทธิ และตัวแปรล่าช้าการลงทุนภายในประเทศเบื้องต้น ดังนั้นสามารถแก้ปัญหาการออมภายในประเทศให้ลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการให้ผลตอบแทนที่แท้จริงต่อเงินฝากสูงขึ้นประกอบกับนำเงินลงทุนจากต่างประเทศเข้ามา เพื่อการลงทุน มิได้นำเข้ามาเพื่อการอุปโภคและบริโภคแล้ว ประเทศไทยก็สามารถส่งเสริมการออมในประเทศเบื้องต้นและในระยะยาวปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศก็จะขาดดุลลดลง ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจดีขึ้น

เกษม เลียงพรม (2540) ศึกษาเรื่องการระดมเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์กับการจำเริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าของการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้น ศึกษาความยืดหยุ่นระหว่างมูลค่าการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้นและศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงปริมาณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการระดมเงินทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้นจำนวนเงินที่ให้สินเชื่อของธนาคารและสถาบันการเงินภายในประเทศมูลค่าของการระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดัชนีราคาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ พบว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนผลการศึกษาเกี่ยวกับความยืดหยุ่นมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้น พบว่าค่าความยืดหยุ่นมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติภายในประเทศเบื้องต้นต่อการระดมทุนในหลักทรัพย์กลุ่มพัฒนาอสังหาริมทรัพย์มีค่าความยืดหยุ่นมากที่สุด

กิตติชัย เล้าสกุล (2541) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยกับการออม การลงทุนและผลิตภัณฑ์ประชาชาติมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างสินเชื่อธนาคารพาณิชย์กับการออมของประเทศโดยรวม โดยจำแนกภาคเศรษฐกิจออกเป็นภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการค้าและภาคอื่น ๆ ด้วยการวิเคราะห์เชิงปริมาณได้สร้างแบบจำลองสมการถดถอยเชิงซ้อนและทำการประมาณค่าทางสถิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดและใช้วิธีการทำซิมูเลชัน เพื่อทดสอบความสมบูรณ์ของแบบจำลอง

ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณการออม ส่วนปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละภาคเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณการลงทุนในแต่ละภาคเศรษฐกิจและผลิตภัณฑ์ประชาชาติในแต่ละภาคเศรษฐกิจ ส่วนผลของการทำซิมูเลชันในแบบจำลองที่ศึกษานี้ ปรากฏว่าผลการวิเคราะห์เป็นที่น่าพอใจและสามารถนำไปใช้พยากรณ์ได้ สรุปได้ว่าปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะทำให้ระบบเศรษฐกิจเจริญเติบโตคั้งนั้นรัฐบาลควรวางนโยบายและมาตรการที่จะเร่งรัดให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจที่มีความสำคัญ เช่น ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม และภาคการค้าเพื่อเร่งการพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตต่อไป

พิระพงศ์ อัสวศิริเลิศ (2543) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย โดยในการศึกษาแบ่งเป็นสองส่วนคือศึกษาประสิทธิภาพต่อขนาดโดยผ่านสมการต้นทุนแบบ TRANSLOG COST FUNCTION ในส่วนที่สองศึกษาประสิทธิภาพ X โดยใช้แนวคิดแบบ DISTRIBUTION FREE APPROACH โดยการศึกษาทั้งสองส่วนจะวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติแบบ FEASIBLE GENERALIZED LEAST SQUARES

ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนที่สำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ คือต้นทุนในด้านทุน ด้านเงินให้กู้ยืมและด้านแรงงาน ส่วนการศึกษาประสิทธิภาพ X พบว่ามี 2 ปัจจัยเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน คือ ปัจจัยต่อการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และปัจจัยจากการตรวจสอบจากภายนอกและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้ามกับประสิทธิภาพ X ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพคล่องของสหกรณ์ออมทรัพย์ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและปัจจัยด้านสวัสดิการของสหกรณ์ออมทรัพย์

อนงค์นุช เทียนทองและประภัสสร เตชะประเสริฐวิทยา (2543) ศึกษาเรื่องบทบาทของสถาบันการเงินกับการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของธนาคารพาณิชย์ที่มีผลต่อการขยายตัวเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการระดมเงินฝากและการจัดสรรเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์และผลการปล่อยสินเชื่อตามลักษณะการใช้ต่อผลิตภัณฑ์จังหวัด วิธีวิจัยเป็นแบบการวิเคราะห์ตัวแปรในแบบจำลองโดยวิธีอัตโนมัติ – รีเกรสซีฟ

ผลการศึกษาพบว่าบทบาทของสถาบันการเงินก่อให้เกิดกระบวนการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ในฐานะที่เป็นตัวกลางเชื่อมระหว่างผู้ลงทุนกับผู้ออมนั้นมีส่วนช่วยโดยตรงในด้านการลงทุนซึ่ง พบว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปล่อยสินเชื่อด้านการพาณิชย์มากที่สุด รองลงมาคือสินเชื่อส่วนบุคคลในส่วนของสินเชื่อการเกษตรค่อนข้างน้อยมาก

อีกทั้งความเลื่อมล้ำทางการกระจายสินเชื่อ โดยมีการปล่อยสินเชื่อเฉพาะกลุ่มจังหวัดใหญ่ๆ ก่อนข้างมาก แต่ในการระดมเงินออมนั้นกลับระดมเงินออมได้ในจังหวัดกลุ่มเล็กๆ ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวนี้มีลักษณะเหมือนกับโครงสร้างการระดมเงินออมและการกระจายสินเชื่อของประเทศอาจกล่าวได้ว่า บทบาทของธนาคารพาณิชย์มีบทบาทในด้านก่อให้เกิดกระบวนการเพิ่มรายได้ ประชาชาติส่วนหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเชิงการให้สินเชื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุน แต่ไม่ใช่ทั้งหมดและเกิดการเหลื่อมล้ำระหว่างจังหวัดใหญ่กับจังหวัดเล็ก

กนกวรรณ สวัสดิ์หิรัญกิจ (2544) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการออมแต่ละประเภทกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการออมกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยนำเทคนิค Cointegration และ Error Correction Model ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถใช้ได้กับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวเองในอดีตมาใช้ในการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผล (Causality) ของตัวแปรตามด้วยวิธีของ Granger

ผลการศึกษาพบว่า การออมภาครัฐบาล การออมภาคเอกชนและเงินทุนไหลเข้าไม่มีความเป็นเหตุเป็นผลกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะการที่ประเทศมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นแล้วไม่ได้ส่งผลให้การออมภาครัฐบาลปรับตัวเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากเมื่อรัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น รัฐบาลนำมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศการใช้จ่ายเป็นเงินช่วยเหลือต่างประเทศการใช้นี้ต่างประเทศ การออมจึงไม่ปรับตัวสูงขึ้นและการที่ประชาชนในประเทศมีการออมเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่สามารถทำให้ความเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นตามไปด้วยนั้น เนื่องจากว่าเงินออมดังกล่าวไม่ได้ใช้ไปในทางที่ก่อให้เกิดผลผลิตให้กับประเทศและเงินทุนไหลเข้าออกสุทธิส่วนใหญ่เป็นเงินทุนที่เข้ามา เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ระยะสั้นในรูปของเงินลงทุนในหลักทรัพย์หรือเป็นเงินกู้ของสถาบันการเงินซึ่งสถาบันการเงินกู้เข้ามาเพื่อปล่อยกู้ให้กับภาคธุรกิจที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตอย่างแท้จริง

สิทธิพงศ์ พรหมทอง (2544) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะและความสำคัญของการออมของครัวเรือนที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย และศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเกี่ยวกับเงินออมของครัวเรือนในประเทศไทย ตามแนวคิดของ Keynes และแนวคิดของ Modigliani และแนวคิดการบริโภคทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่ารายได้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการกำหนดการออม รองลงมาเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน การศึกษาของหัวหน้าครอบครัว กลุ่มพึ่งพิง อายุของหัวหน้าครอบครัว หนี้สิน การครอบครองที่อยู่อาศัยและขนาดของครัวเรือนตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตความเจริญ คือในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นกลุ่มครอบครัวที่มีการออมสูงกว่าครัวเรือนที่อาศัยอยู่นอกเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากรายได้ที่สูงกว่า

อัจฉรา สงสมพันธ์ (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยกำหนดการออมในประเทศมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการก่อหนี้ของภาครัฐบาลและภาคเอกชนที่มีต่อการออมภายในประเทศ โดยใช้ข้อมูลบัญชีภูมิแบบอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520–2542 รวม 23 ปี ในการศึกษาใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยสร้างเป็นแบบจำลองในรูปสมการถดถอยเชิงเส้น

ผลการศึกษาพบว่า อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมภายในประเทศเบื้องต้น ในขณะที่มูลค่าการส่งออกหนี้ต่างประเทศของภาครัฐบาลการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของภาคเอกชนผลต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้าชั้นดีกับดอกเบี้ยเงินกู้ในตลาดยุโรปเงินโอนสุทธิซึ่งรัฐบาลได้รับต่างประเทศ รายได้ต่อหัวที่แท้จริง การเจริญเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้นและหนี้ต่างประเทศภาคเอกชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมในประเทศเบื้องต้น

กิตติภพ บุหลันพุกษ์ (2545) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยก่อนและหลังวิกฤติเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2540 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปริมาณการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ แบบจำลองอนุกรมเวลา และแบบจำลองก่อเหตุของตัวแปรอิสระต่างๆ โดยใช้ข้อมูลบัญชีภูมิรายเดือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 - 2545 โดยรวบรวมเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยโดยใช้วิธีการกำลังสองน้อยที่สุดประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ โดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวในแบบจำลองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับเวลาส่วนผลการศึกษาแบบจำลองก่อเหตุ พบว่าปริมาณเงินฝากและมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ปัจจัยอื่นๆ การเปลี่ยนแปลงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จึงควรจะมีนโยบายในการเพิ่มปริมาณเงินให้สินเชื่อมากขึ้นหรือลดปริมาณเงินฝากลง และรัฐควรมีหน่วยงานที่เนะส่งเสริมและให้คำปรึกษาด้านการลงทุนแก่ภาคการผลิตต่างๆ เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนและมีพัฒนาการต่อไป ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากทำหน้าที่ทั้งระดมเงินออมและเป็นแหล่งสินเชื่อให้แก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ และในการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงานและการอุปโภคบริโภค ซึ่งส่งผลให้เกิดความเจริญเติบโตแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ

สุรศักดิ์ มหาแก้ว (2545) ศึกษาเรื่องผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยต่อการออมและการลงทุนก่อนและหลัง พ.ศ. 2540 (วิกฤตเศรษฐกิจไทย) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยที่มีผลกระทบต่อการออมและการลงทุนในภาวะเศรษฐกิจที่แตกต่างกันว่ามีผลต่างกันอย่างไรและศึกษานโยบายของรัฐบาลว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมกับการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจหรือไม่ในการศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างอัตราดอกเบี้ยต่อภาคการออมและภาคการลงทุน

ผลการศึกษาพบว่าอัตราดอกเบี้ยมีผลต่อการออมและการลงทุน โดยอัตราดอกเบี้ยในช่วงก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจมีผลต่อการออมและการลงทุนแตกต่างกันทำให้อัตราดอกเบี้ยปกติและอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง มีผลต่อการออมและการลงทุนแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราเงินเฟ้อมีผลต่อการออมและการลงทุน

นิรมล หลีกอธรรม (2546) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในส่วนภูมิภาคมีวัตถุประสงค์ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในส่วนภูมิภาค โดยใช้วิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการในรูปของสมการถดถอยเชิงซ้อนและใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดมาทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปริมาณสินเชื่อในแต่ละภูมิภาคกับตัวแปรอิสระ

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่เหมือนกันมีผลต่อการให้สินเชื่อต่างกันในแต่ละภูมิภาคตามความสำคัญของแต่ละปัจจัยซึ่งพบว่าตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุดคือปริมาณเงินฝากซึ่งเป็นแหล่งทุนสำคัญของธนาคารพาณิชย์ เป็นฐานสำคัญในการกระจายสินเชื่อ รองลงมาได้แก่ ปริมาณเงินโอนอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืม ปริมาณการถือครองที่ดินเพื่อการเกษตรและมูลค่าผลิตภัณฑ์หลักตามลำดับ

ปณิตา มนตรี (2547) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครัวเรือนในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการออมจากครัวเรือนและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการออมของภาคครัวเรือนในประเทศไทย โดยใช้วิธีทางเศรษฐมิติ โดยการใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อนในรูปของสมการถดถอยเส้นตรง

ผลการศึกษา พบว่าอัตราการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทยลดลงมาโดยตลอด โดยในปี พ.ศ. 2546 ลดลงเหลือร้อยละ 12.32 ของปริมาณการออมทั้งประเทศต่างๆ ที่รายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น แต่รายได้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นยังต่ำกว่าดัชนีราคาผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น ทำให้การออมของครัวเรือนลดลงและพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครัวเรือนระหว่างรายได้ที่แท้จริงต่อหัวและพฤติกรรมการออมหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมของภาคครัวเรือนในประเทศไทย

ปรีชา จำรูญฤทธิ์ (2547) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่กำหนดการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยในการศึกษาใช้ข้อมูลitudinal ในปี พ.ศ. 2533 – 2546 เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณสร้างแบบจำลองในรูปสมการถดถอยเชิงเส้น

ผลการศึกษา พบว่าจำนวนสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ค่าใช้จ่ายของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ หนี้สินของสมาชิกออมทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนรายได้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

วารงคณา รมณียอุทยาน (2547) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อ การออมของภาคครัวเรือนการศึกษาโดยใช้วิธีการสร้างแบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการออมภาคครัวเรือนและปัจจัยทางเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการออมภาคครัวเรือนและปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงการออมของครัวเรือน ได้แก่ รายได้ที่จ่ายได้จริง ส่วนการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงการออมภาคครัวเรือน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคปีที่แล้ว อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสินเชื่อเพื่อการบริโภค และอัตราการฟุ้งฟิง ส่วนในช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงการออม ได้แก่ รายได้ที่จ่ายได้จริง สินเชื่อเพื่อการบริโภค และอัตราการฟุ้งฟิง ส่วนการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงการออมภาคครัวเรือน ได้แก่ ค่าใช้จ่ายบริโภคปีที่แล้ว อัตราดอกเบี้ยเงินฝากและภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ทั้งนี้เนื่องจากวิกฤตทางเศรษฐกิจมีผลทำให้พฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนเปลี่ยนไป

วัชรพร ดวงสำราญ (2547) ศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดการออมระยะยาวของธุรกิจประกันชีวิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ตัวแปรต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจที่มีผลต่อการออมระยะยาวของธุรกิจประกันชีวิตในประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้ใช้ทดสอบแบบจำลองด้วยสมการถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการออมระยะยาวของธุรกิจประกันชีวิตมี 3 ตัวแปร คือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จำนวนตัวแทนประกันชีวิต โดยทั้ง 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับเบี้ยประกันชีวิตรับสุทธิของธุรกิจประกันชีวิต ส่วนจำนวนประชากรของประเทศพบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับเบี้ยประกันรับสุทธิในขณะที่

ตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์ และอัตราเงินเฟ้อให้ผลลัพธ์ที่ไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าเป็นปัจจัยที่ไม่มีความสำคัญในการกำหนดการออมระยะยาวของธุรกิจประกันชีวิต โดยสรุปถ้าธุรกิจประกันชีวิตต้องการให้ประชาชนออมเงินระยะยาวกับธุรกิจประกันชีวิตมากขึ้นจะต้องคำนึงถึง 3 ตัวแปร คือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจำนวนตัวแทนประกันชีวิตและจำนวนประชากรของประเทศ

จิรสิน บุณนาค (2548) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการระดมเงินออมต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยเกี่ยวกับการออมซึ่งมีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยใช้ค่าร้อยละกับข้อมูลที่เป็นกลุ่มหรือค่าเฉลี่ยค่าสูงสุดหรือค่าต่ำสุดและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจโดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น

ผลการศึกษา พบว่าปริมาณเงินฝากจากสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินออมในระบบของสหกรณ์ออมทรัพย์มากที่สุด รองลงมาคือ ปริมาณการถือหุ้นและปริมาณเงินกู้จากแหล่งภายนอก โดยปริมาณเงินออมในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการออมรวมของประเทศ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ประชาชาติ ซึ่งแสดงว่าเมื่อปริมาณเงินออมในระบบสหกรณ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้รายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.616 เมื่อกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆ คงที่ ส่วนปัจจัยที่มีต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ใน 4 สาขาเศรษฐกิจ คือ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก สาขาสถาบันการเงินสาขาอสังหาริมทรัพย์ สาขาการศึกษา พบว่า ปริมาณทุนเรือนหุ้นมีความสำคัญต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ไทยใน 4 สาขาเศรษฐกิจดังกล่าว โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ประชาชาติ

วิชุดา ศรีทองกุล (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของภาคเอกชนในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเงินออมของภาคเอกชนในประเทศไทย โดยนำเทคนิคทางเศรษฐมิติมาใช้ในการศึกษาโดยวิธีการประมาณค่ากำลังสองน้อยที่สุด โดยศึกษาข้อมูลรายเดือน ในช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2543 – พฤษภาคม พ.ศ. 2548

ผลการศึกษา พบว่าตัวแปรต่างๆ ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่แท้จริงปริมาณเงินนความหมายกว้าง (M2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มีอิทธิพลชัดเจนที่สุดต่อการเปลี่ยนแปลงการออมของภาคเอกชน แต่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากอัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน กลับไม่สามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญ

กาญจนา ลังกาวงศ์ (2551) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศในภูมิภาคเอเชีย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยวิธีการทดสอบ 1) Pooled ordinary Least Square 2) Fixed Effects Model 3) Random Effects Model เพื่อทำการทดสอบข้อมูลของอัตราส่วนของการออมต่อรายได้ประชาชาติ และอัตราส่วนการลงทุนต่อรายได้ประชาชาติใน 10 ประเทศ

ผลการศึกษา พบว่าอัตราส่วนของการออมต่อรายได้ประชาชาติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราส่วนการลงทุนต่อรายได้ประชาชาติในระดับสูงและเมื่อแยกทดสอบรายประเทศ พบว่ามีเพียงประเทศเกาหลีใต้และฟิลิปปินส์เท่านั้นที่อัตราส่วนของการออมต่อรายได้ประชาชาติ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราส่วนการลงทุนต่อรายได้ประชาชาติในระดับสูง

มะลิวัลย์ แก้วแสน (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่กำหนดการออมครัวเรือนในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อปัจจัยที่กำหนดการออมครัวเรือนในประเทศไทยในการศึกษาใช้ข้อมูลitudinal มาทำการวิเคราะห์โดยใช้กำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษา พบว่า รายได้พึงจ่ายใช้สอยของครัวเรือนดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์และดัชนีราคาผู้บริโภคมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการออมของครัวเรือน ส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการออมของครัวเรือน

วิมล จินดาเงิน (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) การศึกษาใช้ข้อมูลitudinal และทำการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อนหลายตัวแปร (Multiple Regression) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษา พบว่าปริมาณเงินรับฝากและปริมาณเงินกู้ยืมของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคาร

Narayan และคณะ (2008) ศึกษาเรื่อง สถาบันการเงินและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ: กรณีของประเทศเนปาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องสถาบันการเงินและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ : กรณีของประเทศเนปาล โดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์การวิเคราะห์สมการถดถอยและการวิเคราะห์อัตราส่วน

ผลการศึกษา พบว่า ในเนปาลสถาบันการเงินเป็นหน้าที่หลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ แต่ผลการดำเนินงานสามารถบรรลุความสำเร็จได้ในระดับที่น่าพอใจในการพัฒนาเศรษฐกิจและการเจริญเติบโต เนื่องมาจากเกิดสงคราม Maoists และการขาดเสถียรภาพทางการเมือง การเพิ่มขนาดและจำนวนของธนาคารเฉพาะในเขตเมืองไม่สามารถให้บริการถึงประชาชนได้ และพบว่า สถาบันการเงินในเนปาลมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยดูจากเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจในภาพรวม เช่น GDP ต่อสินทรัพย์ เงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ การลงทุนเงินฝากและอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งพบว่าอัตราการขยายตัวของ GDP มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่มีความผันผวนในระยะเวลาที่ศึกษาผลการถดถอยของเงินฝาก/GDP มีนัยสำคัญภายใต้ระยะเวลาที่ศึกษา (0.06) อัตราการขยายตัวการลงทุนมีนัยสำคัญไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากความล่าช้าและผลกระทบของการลงทุนและนอกจากนี้ความสัมพันธ์ของอัตราการขยายตัวของ GDP และเงินฝาก / GDP เท่ากับ 0.49 และอัตราการขยายตัวของ GDP และการลงทุนค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.82

นันทกา นันทวิสัย (2552) การศึกษาเปรียบเทียบภาวะการออมของครัวเรือนในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาวะการออมของครัวเรือนในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรศึกษาปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรและ เพื่อศึกษาความยืดหยุ่นของการออมที่มีต่อรายได้ของภาคครัวเรือน ในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าทางสถิติของความสัมพันธ์ต่าง ๆ โดยสมการถดถอยในรูปของลอการิทึม (Natural Logarithm)

ผลการศึกษา พบว่าการออมโดยเฉลี่ยของครัวเรือนในภาคเกษตรเท่ากับ 1,122 บาทต่อเดือนและการออมโดยเฉลี่ยของครัวเรือนนอกภาคเกษตรเท่ากับ 2,875 บาทต่อเดือน ส่วนปัจจัยกำหนดการออมครัวเรือนในภาคเกษตร ได้แก่รายได้รวม ค่าใช้จ่ายในการบริโภค การออมทรัพย์สินกับสถาบันการเงิน ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมในเชิงบวกมี 2 ปัจจัย ได้แก่ รายได้รวม การออมทรัพย์สินกับสถาบันการเงิน ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมในเชิงลบมี 1 ปัจจัย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคปัจจัยกำหนดการออมครัวเรือนนอกภาคเกษตรมี 6 ปัจจัย ได้แก่ รายได้รวม ค่าใช้จ่ายในการบริโภค การออมทรัพย์สินกับสถาบันการเงิน จำนวนหนี้สินที่ต้องชำระคืน จำนวนสมาชิกที่อยู่ในวัยพึ่งพิง และการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนอุดมศึกษา ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมในเชิงบวกมี 3 ปัจจัย ได้แก่ รายได้รวม การออมทรัพย์สินกับสถาบันการเงินและการศึกษาของหัวหน้า

ครัวเรือนอุดมศึกษา ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมในเชิงลบมี 3 ปัจจัย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจำนวนหนี้สินที่ต้องชำระคืน และจำนวนสมาชิกที่อยู่ในวัยพึ่งพิง

สรุปจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อการออมนั้นใช้ทฤษฎีการบริโภคและการออมของ John Maynard Keynes (การวิเคราะห์บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการระดมเงินออมต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย : จิรสิน บุณนาค 2548) ซึ่งกำหนดไว้ว่ารายได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความสามารถในการออม กล่าวคือเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นความสามารถในการออมจะสูงขึ้นด้วยและเมื่อนำเงินออมที่ได้มาไปลงทุนขยายการผลิตก็จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย ส่วนการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อ ส่วนใหญ่จะใช้ทฤษฎีปริมาณเงินกู้ (Loan Fund Theory) ที่มีพื้นฐานคล้ายคลึงกับทฤษฎีของคลาสสิก แต่ได้มีการนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความจริงของระบบเศรษฐกิจมาวิเคราะห์ห้อัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินกู้ ได้แก่ เงินออมและการเพิ่มขึ้นของปริมาณเงิน อันได้แก่การขยายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เข้าไปสู่ตลาดสินเชื่อ และอุปสงค์ของเงินกู้ ได้แก่การลงทุนและการถือเงินไว้ในมือ (ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยไทยและอัตราดอกเบี้ยสหรัฐอเมริกา : มัตติกา ทาแกง 2551)

ในการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะใช้ทฤษฎีการบริโภคและการออมของ John Maynard Keynes เป็นเครื่องมือในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย ซึ่งระบุว่าปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับรายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก กล่าวคือเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นความสามารถในการออมจะสูงขึ้นด้วย และเมื่อนำเงินออมที่ได้มาไปลงทุนขยายการผลิตก็จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยใช้ทฤษฎีปริมาณเงินกู้ (Loan Fund Theory) ที่มีพื้นฐานคล้ายคลึงกับทฤษฎีของคลาสสิก ซึ่งมีความเห็นว่า อัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงแล้วไม่ได้จ่ายเพื่อการออมแต่เป็นการจ่ายสำหรับการให้กู้ไม่ว่าแหล่งเงินกู้นั้นจะมาจากไหนและนำไปเพื่อจุดประสงค์อะไร ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินกู้กับอุปสงค์ของเงินกู้ ซึ่งอุปทานของเงินกู้หมายถึงเงินให้กู้ทั้งหมดในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแก่ภาคครัวเรือน ภาครัฐบาลและภาคธุรกิจอัตราดอกเบี้ยต่ำความต้องการให้กู้จะน้อย แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูง ความต้องการให้กู้จะมากในด้านอุปสงค์ของเงินกู้ที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุน การถือเงินไว้เฉยๆ ซึ่งการถือเงินชนิดนี้อาจมีค่าติดลบโดยผู้ถือ

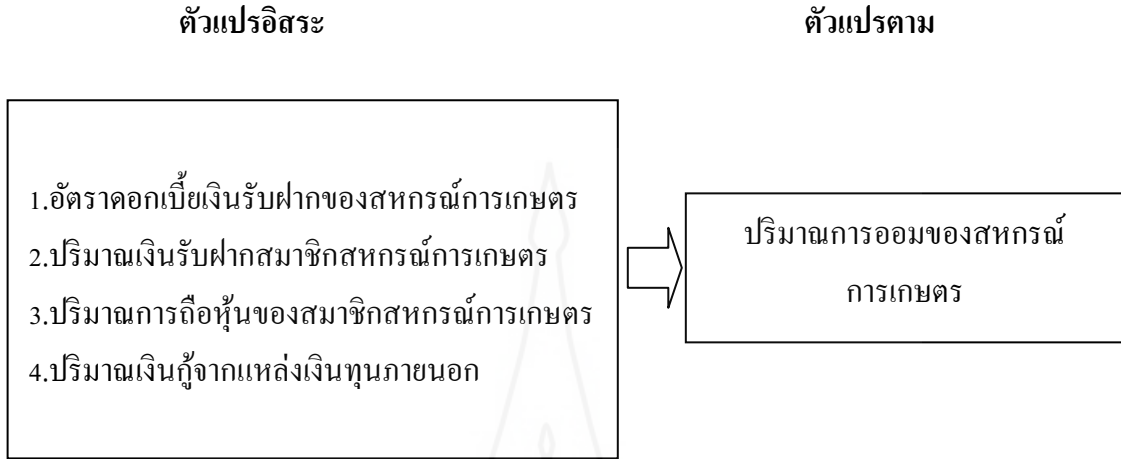
มักจะพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำจากทฤษฎีดังกล่าวได้ว่าการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีโชครณาการ ปัจจัยหลักในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ คือ อัตราดอกเบี้ยโดยผู้กู้เต็มใจที่จะปล่อยสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงและเต็มใจจะจ่ายดอกเบี้ยน้อยลง เมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำตรงข้ามกับผู้กู้จะเต็มใจที่จะขอสินเชื่อปล่อยลงเมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงและเต็มใจจะขอสินเชื่อเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ ดังนั้น ปริมาณสินเชื่อบุคคลที่มีในระบบเศรษฐกิจย่อมแสดงถึงปริมาณในระดับคุณภาพ ณ ระดับที่อุปทานของสินเชื่อบุคคลและอุปสงค์ของสินเชื่อส่วนบุคคลในตลาดเท่ากันพอดี (วเรศ อุปปาติก 2544: 96-98)

ในการศึกษาความสัมพันธ์การออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศปัจจัยที่มีผลต่อการออมและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย โดยใช้วิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการในรูปของสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) และวิเคราะห์แบบจำลองที่สร้างขึ้น โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด OLS (Ordinary Least Square) เพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์การออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552 มาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลองโดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

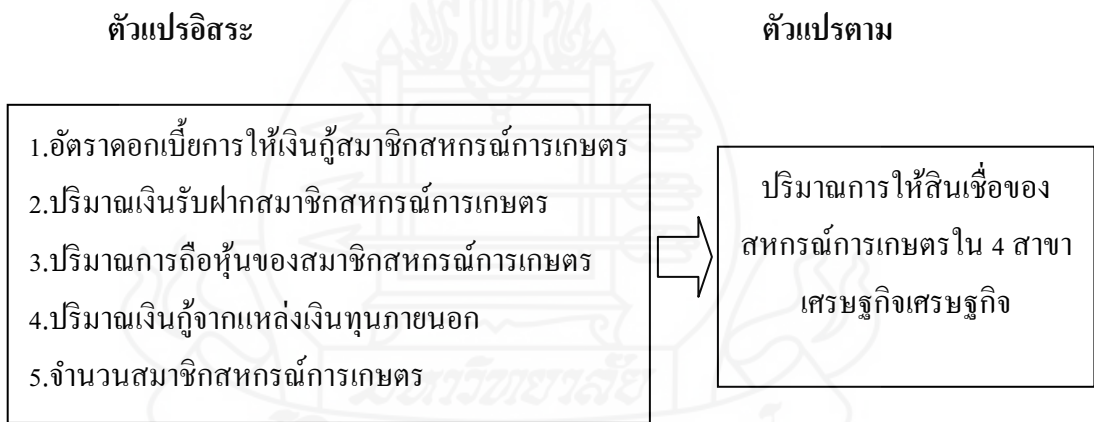
แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

แบบจำลองของตัวแปรที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร

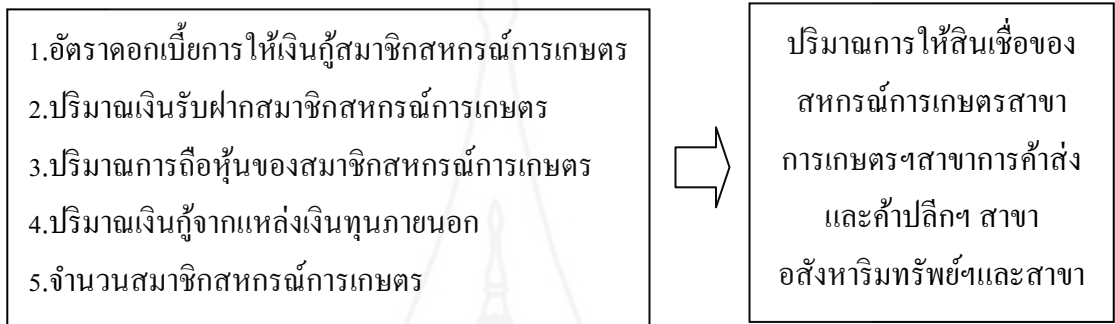
แบบจำลองของตัวแปรที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ

แบบจำลองของตัวแปรที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตร
ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ใน
ครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ และสาขาสถาบันการเงิน

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สรุปแบบจำลองที่จะนำมาใช้ในการศึกษา ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวม
ภายในประเทศ

แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศซึ่ง
สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$GDP = f(S, \text{Scoop})$$

โดยกำหนดให้ :

$$GDP = \text{รายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ}$$

$$S = \text{การออมรวมของประเทศ}$$

$$\text{Scoop} = \text{ปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร}$$

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร

แบบจำลองของตัวแปรที่มีผลต่อการออมของสหกรณ์การเกษตรซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\text{Scoop} = f(\text{Interest}, \text{Acoop}, \text{Share}, \text{Loan})$$

โดยกำหนดให้ :

Scoop	=	ปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร
Interest	=	อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร
Acoop	=	ปริมาณเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร
Share	=	ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
Loan	=	ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตรในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ 4 สาขา คือ สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจการทางธุรกิจและสาขาสถาบันการเงิน

แบบจำลองของตัวแปรที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ใน 4 สาขาเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\text{CRcoop} = f(\text{Icr}, \text{Member}, \text{Acoop}, \text{Share}, \text{Loan})$$

โดยกำหนดให้ :

CRcoop	=	ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ
Icr	=	อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
Member	=	จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
Acoop	=	ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์การเกษตร
Share	=	ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
Loan	=	ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก

ผู้วิจัยได้จำแนกวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ด้านการผลิตซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กระทรวงการคลัง ได้กำหนดสาขาเศรษฐกิจออกเป็น 16 สาขาเศรษฐกิจ โดยพบว่าวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญโดยสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

1. สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้

$$CRSMAT_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

2. สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

$$CRWHOL_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

3. สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ

$$CRREAL_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

4. สาขาสถาบันการเงิน

$$CRFINAL_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

โดยกำหนดให้

$$CRSMAT_{coop} = \text{ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตร สาขา}$$

การเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้

$$CRWHOL_{coop} = \text{ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตร สาขา}$$

การค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

$$CRREAL_{coop} = \text{ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตร สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ}$$

$$CRFINAL_{coop} = \text{ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตร สาขาสถาบันการเงิน}$$

$$Icr = \text{อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร}$$

$$Member = \text{จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร}$$

$$Acoop = \text{ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์การเกษตร}$$

$$Share = \text{ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร}$$

$$Loan = \text{ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก}$$

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร โดยศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาจำเป็นต้องมีวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการออมและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยวิธีวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด OLS (Ordinary Least square) ตามความเหมาะสมของสมการและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Packages for the Social Science) โดยวิธี Enter Method ทดสอบหาแบบจำลองที่เหมาะสม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับแหล่งข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรไทยศึกษาเฉพาะ “สหกรณ์การเกษตร” ที่มีอยู่ในประเทศไทย ซึ่งในปี 2552 มีสหกรณ์การเกษตรไทยที่ดำเนินการและสามารถรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 2,991 แห่ง ดังนั้นในการศึกษาผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลของสหกรณ์การเกษตรที่สามารถเก็บข้อมูลได้

จำนวนทั้งสิ้น 2,991 สหกรณ์ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ส่วนข้อมูลรายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและการออมรวมของประเทศ รวบรวมข้อมูลจากรายงานจากธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังและค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่างๆ ประกอบโดยรวบรวมข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2543 -2552 รวมระยะเวลา 10 ปี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะแบ่งการศึกษาออกได้ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สมการถดถอยพหุคูณข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2543–2552 และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สมการถดถอย เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ส่วนตัวแปรตาม คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรและปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์ โดยใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อการออมของสหกรณ์การเกษตร การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งการออมในระบบสหกรณ์การเกษตรเป็นส่วนหนึ่งของการออมรวมของประเทศ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ 4 สาขา คือ สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ สาขาสถาบันการเงิน โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Packages for the Social Science)

3.2 แบบจำลองทางเศรษฐมิติ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองที่นำมาใช้ในการศึกษาแบบจำลองดังกล่าว มีดังนี้

3.2.1 แบบจำลองความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$GDP = f(S, \text{Scoop})$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$GDP = a_0 + a_1S + a_2\text{Scoop}$$

โดยกำหนดให้ :

a_0	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
a_1, a_2	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
GDP	=	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ
S	=	การออมรวมของประเทศ
Scoop	=	ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร

3.2.2 แบบจำลองของตัวแปรที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\text{Scoop} = f(A_{\text{coop}}, \text{Share}, \text{Loan})$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$\text{Scoop} = a_0 + a_1\text{Interest} + a_2A_{\text{coop}} + a_3\text{Share} + a_4\text{Loan}$$

โดยกำหนดให้ :

a_0	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
a_1, a_2, a_3, a_4	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
Interest	=	อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร
Acoop	=	ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์การเกษตร
Share	=	ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
Loan	=	ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก

3.2.3 แบบจำลองของตัวแปรที่มีผลต่อปริมาณเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์

การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถเขียนให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$CR_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$CR_{coop} = b_0 + b_1 Icr + b_2 Member + b_3 Acoop + b_4 Share + b_5 Loan$$

โดยกำหนดให้ :

b_0	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่
b_1, b_2, b_3, b_4, b_5	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
CR_{coop}	=	ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ
Icr	=	อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
Member	=	จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
Acoop	=	ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์การเกษตร
Share	=	ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
Loan	=	ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก

3.2.4 แบบจำลองของตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของสหกรณ์

การเกษตรในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ แบ่งออกเป็น 4 สาขา โดยเขียนให้อยู่ในรูปของความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

1) สาขาการเกษตรล่าสัตว์และป่าไม้

$$CRSMAT_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$CRSMAT_{coop} = b_0 + b_1 Icr + b_2 Member + b_3 Acoop + b_4 Share + b_5 Loan$$

2) สาขาการค้าส่งและค้าปลีกซ่อมแซมยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

$$CRWHOL_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$CRWHOL_{coop} = b_0 + b_1 Icr + b_2 Member + b_3 Acoop + b_4 Share + b_5 Loan$$

3) สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ

$$CRREAL_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$CRREAL_{coop} = b_0 + b_1 Icr + b_2 Member + b_3 Acoop + b_4 Share + b_5 Loan$$

4) สาขาสถาบันการเงิน

$$CRFINAL_{coop} = f(Icr, Member, Acoop, Share, Loan)$$

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้ดังนี้

$$CRFINAL_{coop} = b_0 + b_1 Icr + b_2 Member + b_3 Acoop + b_4 Share + b_5 Loan$$

โดยกำหนดให้ :

b_0 = ค่าสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่

b_1, b_2, b_3, b_4, b_5 = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

CRSMAT = ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตร สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้

CRWHOL = ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตร สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

CRREAL = ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตร สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ

CRFINAL = ปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตร สาขาสถาบันการเงิน

Icr = อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

Member = จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

Acoop = ปริมาณเงินฝากของสหกรณ์การเกษตร

Share = ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

Loan = ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก

หลังจากที่ได้ทำการทดสอบข้อมูลเพื่อหาแบบจำลองที่เหมาะสม โดยการพิจารณาจากค่าสถิติต่างๆ ดังกล่าวจนได้สมการที่เหมาะสมกับข้อมูลและจุดประสงค์ในการวิจัยที่ต้องการแล้ว โดยวิธี Linear Multiple Regression

สรุปแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ส่วนที่ 1

$$\text{GDP} = a_0 + a_1 S + a_2 \text{Scoop}$$

ส่วนที่ 2

$$\text{Scoop} = a_0 + a_1 \text{Interest} + a_2 \text{Acoop} + a_3 \text{Share} + a_4 \text{Loan}$$

ส่วนที่ 3

$$\text{CRcoop} = b_0 + b_1 \text{Icr} + b_2 \text{Member} + b_3 \text{Acoop} + b_4 \text{Share} + b_5 \text{Loa}$$

$$\text{CRSMAT}_{\text{coop}} = b_0 + b_1 \text{Icr} + b_2 \text{Member} + b_3 \text{Acoop} + b_4 \text{Share} + b_5 \text{Loan}$$

$$\text{CRWHOL}_{\text{coop}} = b_0 + b_1 \text{Icr} + b_2 \text{Member} + b_3 \text{Acoop} + b_4 \text{Share} + b_5 \text{Loan}$$

$$\text{CRREAL}_{\text{coop}} = b_0 + b_1 \text{Icr} + b_2 \text{Member} + b_3 \text{Acoop} + b_4 \text{Share} + b_5 \text{Loan}$$

$$\text{CRFINAL}_{\text{coop}} = b_0 + b_1 \text{Icr} + b_2 \text{Member} + b_3 \text{Acoop} + b_4 \text{Share} + b_5 \text{Loan}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร (3) ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญคือสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจและสาขาสถาบันการเงิน ซึ่งจะแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

1. สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้
2. สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน
3. สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ
4. สาขาสถาบันการเงิน

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ดังนี้

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยใช้วิธีทางเศรษฐมิติสร้างสมการในรูปของสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) และวิเคราะห์แบบจำลองที่สร้างขึ้นเพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์

ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยใช้ข้อมูลทศนิยมในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552 มาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลองมีผลการศึกษา ดังนี้

Contant	=	1.292
Std. error of the estimate	=	1.07
R -square	=	0.974
Adjusted R - square	=	0.966
Durbin – Watson	=	1.688
F-statistic	=	129.792
Sig. F	=	0.000

ดังนั้น

$$\text{GDP} = 1.292 - 0.453 S + 0.207 \text{ Scoop}$$

จากค่าสถิติทำให้ทราบว่าค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R-square) เท่ากับ 0.974 หมายความว่า การออมรวมของประเทศปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการปรับค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjusted R-square) เท่ากับ 0.966 แสดงว่าสมการที่ประมาณค่าได้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวแปรตามได้ร้อยละ 97 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี และสามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ดังนี้

การออมรวมของประเทศ (S) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จะพบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมรวมของประเทศกล่าวคือ เมื่อปริมาณการออมของประเทศ (S) ลดลง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเมื่อการออมของประเทศลดลง การบริโภคจะเพิ่มขึ้น ทำให้มีการลงทุนในระบบเศรษฐกิจสาขาต่างๆ เพิ่มขึ้นจะมีการขยายตัวทางด้านการผลิตมีการจ้างงานส่งผลในให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้นก็ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นั่นแสดงว่าเมื่อ

การออมของประเทศลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.453

ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร (Scoop) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมรวมของสหกรณ์การเกษตร กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร (Scoop) เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในระบบสหกรณ์การระดมเงินออมจากสมาชิกในรูปของเงินค่าหุ้นเงินรับฝากจากสมาชิกและประมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก เมื่อสหกรณ์ระดมเงินทุนเหล่านั้นมาได้ ก็จะนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และประเภทธุรกิจที่สมาชิกสหกรณ์มาใช้บริการมากที่สุด คือ ธุรกิจการให้สินเชื่อ และสมาชิกก็นำเงินนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ จึงทำให้เกิดการผลิตในระบบเศรษฐกิจและการขยายตัวทางด้านการผลิต ส่งผลให้การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศนั้นแสดงว่าเมื่อการออมของสหกรณ์การเกษตรไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.207 ซึ่งการออมในระบบสหกรณ์การเกษตรไทยเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการออมรวมของประเทศ

การทดสอบค่าสถิติ

การที่จะเอาค่าประมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้งาน จำเป็นต้องทดสอบนัยสำคัญทางสถิติก่อน ซึ่งค่าสถิติที่ต้องทดสอบมี ดังนี้

ค่า t-statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ) และตัวแปรอิสระ (การออมรวมของประเทศ ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สามารถดูได้จากค่า Significant ของตัวแปรแต่ละตัวเมื่อพิจารณาค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณการออมรวมของประเทศ ปรากฏว่าซึ่งค่า t เท่ากับ - 1.279 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.003 < 0.05$ ส่วนค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร มีค่า t เท่ากับ 9.513 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ ซึ่งค่า Sig. ยิ่งน้อยแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้

ค่า F-Statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ ถ้าตัวแปรในสมการทุกตัวมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าสมการดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่าง สำหรับค่า F - test เท่ากับ 129.792 และค่า Sig. F เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ หมายถึง การมีนัยสำคัญโดยการประมาณจะให้ผลใกล้เคียงกัน

ค่า **R-square** เป็นค่าสถิติที่แสดงถึงสัดส่วน หรือร้อยละของความผิดพลาดที่แบบจำลองสามารถอธิบายได้จากสมการที่ประมาณการ ซึ่งค่า R-square เท่ากับ 0.974 และค่า Adjusted R – square เท่ากับ 0.966 มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณการได้เป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่างทั้งหมด หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าตัวแปรอิสระ (การออมรวมของประเทศปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ) ได้ร้อยละ 97 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน

ค่า **Durbin-Watson** เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบปัญหา Autocorrelation ซึ่งจะทดสอบว่าความเคลื่อนไหว มีการกระจายเป็นอิสระตามสมมติฐานหรือไม่ ถ้ามีการกระจายเป็นอิสระค่า D.W. จะมีค่าไม่ต่างจาก 2 มาก ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 1.688 ซึ่งไม่ต่างจาก 2 มาก แสดงว่าตัวรบกวนดังกล่าวมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้สรุปได้ว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2543 -2552 มาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลอง มีผลการศึกษาดังนี้

Contant	= -3.220
Std. error of the estimate	= 0.79
R -square	= 0.995
Adjusted R – square	= 0.991
Durbin – Watson	= 1.877
F-statistic	= 182.089
Sig. F	= 0.000

ดังนั้น

$$\text{Scoop} = - 3.220 + 0.755 \text{ Interest} + 0.458 \text{ Acoop} + 0.893 \text{ Share} + 0.126 \text{ Loan}$$

จากค่าสถิติทำให้ทราบว่าค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R-square) เท่ากับ 0.995 หมายความว่าอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก สามารถอธิบายถึงปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรได้ ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการปรับค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjusted R-square) เท่ากับ 0.991 แสดงว่าสมการที่ประมาณค่าได้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวแปรตามได้ร้อยละ 99 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะแสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยที่กำหนดปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร และสามารถสรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ดังนี้

ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Share) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.893 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการออมของสหกรณ์การเกษตรจะเกิดขึ้น เมื่อสมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพที่เหลือจากการใช้จ่ายและสมาชิกปฏิบัติตามเงื่อนไขของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ให้สมาชิกถือหุ้นคิดจากเปอร์เซ็นต์จำนวนเงินกู้ที่สหกรณ์จ่ายให้กับสมาชิก ซึ่งเปอร์เซ็นต์ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละสหกรณ์ เช่นร้อยละ 5 ของจำนวนเงินกู้ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ก็เต็มใจที่จะถือหุ้นตามเงื่อนไขของสหกรณ์เพราะสมาชิกจะได้รับเงินปันผลคืนจากการถือหุ้น เมื่อวันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์มีผลกำไร

ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก (Acoop) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.458 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการออมของสหกรณ์การเกษตรจะเกิดขึ้นเมื่อประชาชนมีรายได้มากกว่ารายจ่ายของสมาชิก ทางที่จะเพิ่มเงินออมให้แก่สมาชิก อาจทำได้โดยการพยายามหารายได้เพิ่มขึ้นด้วยการทำงานมากขึ้นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยสหกรณ์มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้กับสมาชิกโดยสนับสนุนเงินทุนให้สมาชิกนำไปใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อเพิ่มรายได้ นอกจากนี้เนื่องจากหน่วยงานของรัฐบาลที่ให้การแนะนำส่งเสริม (กรมส่งเสริมสหกรณ์) การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ มีนโยบายให้สมาชิกมีการออมในระบบสหกรณ์ โดยมีการ

ยกเว้นภาษีจากดอกเบี้ยเงินรับฝากที่สมาชิกฝากเงินกับสหกรณ์และสหกรณ์ใช้อัตราดอกเบี้ยเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกรับฝากเงินมาฝากกับสหกรณ์มากขึ้น

อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร (Interest) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.755 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการออมของสหกรณ์การเกษตรจะเกิดขึ้น เมื่อสหกรณ์ใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยและอัตราภาษีมาใช้ในการดำเนินธุรกิจรับฝากเงิน กล่าวคือ สหกรณ์มีผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าสถาบันการเงินทั่วไป สำหรับสมาชิกที่ฝากเงินกับสหกรณ์ทำให้สหกรณ์มีปริมาณเงินรับฝากเพิ่มสูงขึ้น

ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก (Loan) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.126 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จะเกิดขึ้นเมื่อมีความต้องการเงินทุนมาใช้ในการประกอบอาชีพมาก และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเป็นส่วนหนึ่งในการออมของสหกรณ์ จึงทำให้สหกรณ์ต้องหาแหล่งเงินทุนภายนอกที่มีต้นทุนต่ำ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก ซึ่งเงินออมในรูปของปริมาณการถือหุ้นและปริมาณเงินรับฝากของสมาชิกไม่เพียงพอ ฉะนั้นเมื่อสหกรณ์กู้เงินจากแหล่งภายนอกเพิ่มมากขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินออมในระบบสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นด้วย

การทดสอบค่าสถิติ

การที่จะเอาค่าประมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้งานจำเป็นต้องทดสอบนัยสำคัญทางสถิติก่อน ซึ่งค่าสถิติที่ต้องทดสอบมี ดังนี้

ค่า t-statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร) และตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสามารถดูได้จากค่า Significant ของตัวแปรแต่ละตัวเมื่อพิจารณาค่าสถิติทดสอบ t อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรปรากฏว่ามีค่าเท่ากับ

1.836 และค่าค่า Sig.t เท่ากับ $0.031 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก สหกรณ์การเกษตร มีค่า t เท่ากับ 1.961 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีค่า t เท่ากับ 7.938 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ และค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่า t เท่ากับ 1.610 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.001 < 0.05$ ซึ่งค่า Sig. ยิ่งน้อยแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแตกต่างจาก ศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้

ค่า **F-Statistic** เพื่อทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ ถ้าตัวแปรในสมการ ทุกตัวมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าสมการดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่างสำหรับค่า F-test เท่ากับ 182.089 และค่า Sig. F เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ หมายถึง การมีนัยสำคัญโดยการ ประมาณจะให้ผลใกล้เคียงกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร

ค่า **R-square** เป็นค่าสถิติที่แสดงถึงสัดส่วนหรือร้อยละของความผิดพลาดที่ แบบจำลองสามารถอธิบายได้จากสมการที่ประมาณการ ซึ่งค่า R-square เท่ากับ 0.995 และค่า Adjusted R – square เท่ากับ 0.991 มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณการได้เป็นตัว แทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่างทั้งหมดหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินรับ ฝากปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุน ภายนอก)สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม(ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร) ได้ร้อยละ 99 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน

ค่า **Durbin-Watson** เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบปัญหา Autocorrelation ซึ่งจะทดสอบว่า ความเคลื่อนไหวไปหามีการกระจายเป็นอิสระตามสมมติฐานหรือไม่ ถ้ามีการกระจายเป็นอิสระค่า D.W. จะมีค่าไม่ต่างจาก 2 มาก ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 1.877 ซึ่งไม่ต่างจาก 2 มาก แสดงว่าตัวรบกวน ดังกล่าวมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้สรุปได้ว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในจากการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลมากจะพิจารณา จากค่า Beta โดยไม่พิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการพบว่า ค่า Beta ของปริมาณ การถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.734 ค่า Beta ของอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของ สหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.216 ค่า Beta ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เท่ากับ 0.098 และค่า Beta ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก เท่ากับ 0.076 แสดงว่า ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณเงินออมของ สหกรณ์การเกษตรมากที่สุด รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรปริมาณ เงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์
การเกษตรทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ สาขาการเกษตรลำสัตว์และป่าไม้
สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ใน
ครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจและ
สาขาสถาบันการเงิน

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจ โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2543 -2552 มาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลองมีผลการศึกษา ดังนี้

Contant	=	25.541
Std. error of the estimate	=	1.37
R - square	=	0.996
Adjusted R - square	=	0.987
Durbin – Watson	=	3.190
F-statistic	=	118.321
Sig . F	=	0.000

ดังนั้น

$$CR_{coop} = 25.541 - 1.875Icr + 0.66 Member + 0.89Acoop + 2.996 Share + 0.75 Loan$$

จากค่าสถิติทำให้ทราบว่าค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R-square) เท่ากับ 0.996 หมายความว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจำนวนสมาชิกสหกรณ์ สามารถอธิบายถึงปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรได้ ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการปรับค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjusted R-square) เท่ากับ 0.987 แสดงว่าสมการที่ประมาณค่าได้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวแปรตามได้ร้อยละ 99 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะแสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยที่กำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรและสามารถสรุป

ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ดังนี้

ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Share) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.996 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรจะขึ้นอยู่กับปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กล่าวคือ ถ้าสหกรณ์การเกษตรมีปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกที่อยู่ในรูปของเงินออมในสหกรณ์การเกษตรมาก ส่งผลให้สหกรณ์สามารถเพิ่มปริมาณการให้สินเชื่อให้กับสมาชิกได้มากขึ้น เพราะเป็นทุนของสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตรไม่ต้องรับภาระการชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ยคืนให้กับเจ้าหนี้ และลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร นอกจากนี้สหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่สหกรณ์การเกษตรมีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้ผลตอบแทนกับสมาชิกและสหกรณ์การเกษตรได้อย่างเต็มที่

ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก (Acoop) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.89 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรจะขึ้นอยู่กับปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กล่าวคือ ถ้าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งในการระดมเงินรับฝากจากสมาชิกนั้น สหกรณ์ใช้อัตราดอกเบี้ยที่สูงเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์สามารถระดมเงินออมจากสมาชิกได้มาก และสมาชิกก็มีความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์การเกษตรเพราะสหกรณ์การเกษตรที่ทำธุรกิจรับฝากเงิน ส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ มีทุนดำเนินงานสูงมีสภาพคล่องสูงและส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ได้มาตรฐานสหกรณ์ ดำเนินธุรกิจโดยการยึดข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ยังมีระบบการตรวจสอบที่ดี สมาชิกของสหกรณ์จึงเกิดความ

เชื่อมั่นประกอบกับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรับฝากเงินจะต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎหมายทุกสหกรณ์ และต้องรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบทุกเดือน

อัตราดอกเบี้ยเงินเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Interest) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ ดังนั้นถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.875 จากผลการศึกษาจะเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรจะขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยการให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรลดลงทำให้สมาชิกใช้บริการเงินกู้จากสหกรณ์การเกษตรเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อปริมาณการให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มสูงขึ้นด้วยเพราะว่าในสถานการณ์ของภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรต้องแข่งขันกับสถาบันการเงินในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อไม่ว่าจะเป็นวงเงินการให้สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยสหกรณ์ค่อนข้างเสียเปรียบในการดำเนินธุรกิจประเภทนี้ แต่ด้วยวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์สหกรณ์การเกษตร เพื่อช่วยเหลือสมาชิกทำให้สหกรณ์การเกษตรต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกที่มีสินทรัพย์และไม่มีสินทรัพย์ใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์การเกษตรได้ ซึ่งอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละสหกรณ์ ทำให้สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่มีทรัพย์สินมาค้ำประกันก็สามารถใช้บริการเงินกู้กับสหกรณ์ได้โดยใช้สมาชิกในกลุ่มค้ำประกันประกอบกับสหกรณ์คิดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกในอัตราที่ต่ำ ถ้าเปรียบเทียบกับแหล่งเงินทุนภายนอกและภายใต้เงื่อนไขที่เอื้อต่อสมาชิกทำให้สมาชิกใช้บริการสินเชื่อจากสหกรณ์การเกษตรเพิ่มมากขึ้นทุกปี (ตารางผนวกที่ 8) นอกจากนี้สหกรณ์มีการคืนเงินเฉลี่ยคืนให้สมาชิกจากอัตราดอกเบี้ยที่สมาชิกจ่ายให้กับสหกรณ์ เป็นแรงจูงใจให้สมาชิกมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์

ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก (Loan) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 จากผลการศึกษาจะเห็นว่า ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรจะขึ้นอยู่กับปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก กล่าวคือ สหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีทุนภายในที่อยู่ ในรูปของทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิกไม่เพียงพอต่อปริมาณความต้องการของสมาชิกที่

ต้องการเงินทุนเพื่อไปประกอบอาชีพ ทำให้สหกรณ์ต้องหาแหล่งเงินทุนภายนอกมาบริการสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่กู้มาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนขนาดใหญ่ของสหกรณ์การเกษตร กู้จากสหกรณ์อื่น โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายในระบบสหกรณ์ที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นต้น ซึ่งแหล่งเงินทุนเหล่านี้คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าสหกรณ์การเกษตร และมีความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จึงให้การสนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรกู้เพื่อให้บริการสมาชิกได้อย่างเต็มที่ทำให้สหกรณ์ต้องหาแหล่งเงินกู้เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะต้องรับภาระเรื่องการชำระหนี้สินและอัตราดอกเบี้ยคืนก็ตาม แต่ก็ให้ผลประโยชน์กับสมาชิกได้

จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Member) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จะพบว่า จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.66 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรจะขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กล่าวคือ เมื่อสหกรณ์การเกษตรขยายการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สหกรณ์จำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เพราะเมื่อสหกรณ์มีสมาชิกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นมีรายได้จากค่าธรรมเนียมจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีสมาชิกเข้ามาส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์มากขึ้น ส่งผลให้มีทุนการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นเมื่อเป็นเช่นนี้ สหกรณ์ก็สามารถขยายธุรกิจได้ ซึ่งเมื่อสมาชิกเพิ่มขึ้นสหกรณ์การเกษตรจะปล่อยสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น เพราะสหกรณ์ไม่สามารถปล่อยสินเชื่อให้กับบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกไม่ได้ ฉะนั้นสหกรณ์การเกษตรจะต้องมีแผนในการเพิ่มสมาชิกของสหกรณ์ทุกปี และสมาชิกของสหกรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางผนวกที่ 10) ยกเว้นปี พ.ศ.2552 ที่ลดลงเล็กน้อย

การทดสอบค่าสถิติ

การที่จะเอาค่าประมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้งาน จำเป็นต้องทดสอบนัยสำคัญทางสถิติก่อน ซึ่งค่าสถิติที่ต้องทดสอบมี ดังนี้

ค่า t-statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร) และตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจำนวนสมาชิกสหกรณ์) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสามารถดูได้จากค่า Significant ของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งค่าสถิติทดสอบ t ของตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก

สหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ -1.356 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.002 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 0.677 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.003 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีค่า t เท่ากับ 0.855 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 5.488 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ และค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่า t เท่ากับ 0.366 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.001 < 0.05$ ซึ่งค่า Sig. ยืนยันแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้

ค่า **F-Statistic** เพื่อทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ ถ้าตัวแปรในสมการทุกตัวมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าสมการดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่าง สำหรับค่า F - test เท่ากับ 118.321 และค่า Sig. F เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ หมายถึง การมีนัยสำคัญโดยประมาณจะให้ผลใกล้เคียงกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร

ค่า **R-square** เป็นค่าสถิติที่แสดงถึงสัดส่วนหรือร้อยละของความผิดพลาดที่แบบจำลองสามารถอธิบายได้จากสมการที่ประมาณการ ซึ่งค่า R-square เท่ากับ 0.996 และค่า Adjusted R - square เท่ากับ 0.987 มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณการได้เป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่างทั้งหมดหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร) ได้ร้อยละ 99 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน

ค่า **Durbin-Watson** เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบปัญหา Autocorrelation ซึ่งจะทดสอบว่าความเคลื่อนไหวไปไหวมีการกระจายเป็นอิสระตามสมมติฐานหรือไม่ ถ้ามีการกระจายเป็นอิสระ ค่า D.W. จะมีค่าไม่ต่างจาก 2 มาก ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 3.190 ซึ่งไม่ต่างจาก 2 มาก แสดงว่าตัวแปรตามดังกล่าวมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้สรุปได้ว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลมากจะพิจารณาจากค่า Beta โดยไม่พิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการพบว่า ค่า Beta ของปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 1.234 ค่า Beta ของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ -0.277 ค่า Beta ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.199 ค่า Beta ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเท่ากับ 0.124 และค่า Beta ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.040 แสดงว่าปริมาณการถือหุ้นของสมาชิก

สหกรณ์การเกษตรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจ มากที่สุด รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ

เพื่อให้สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ด้านการผลิตซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้กำหนดสาขาเศรษฐกิจออกเป็น 16 สาขาเศรษฐกิจ โดยพบว่าวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทยส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ 4 เศรษฐกิจที่สำคัญคือ สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกซ่อมแซมยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจและสาขาสถาบันการเงิน ผลการศึกษามีดังนี้

1. สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณปริมาณการของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2543 -2552 มาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลอง มีผลการศึกษา ดังนี้

Contant	=	10.613
Std. error of the estimate	=	0.43
R - square	=	0.998
Adjusted R - square	=	0.994
Durbin – Watson	=	2.862
F-statistic	=	234.349
Sig . F	=	0.000

ดังนั้น

$$CRSMAT_{coop} = 10.613 -1.687Icr + 0.053Member + 0.147Acoop+ 0.1379Share + 0.144 Loan$$

จากค่าสถิติทำให้ทราบว่าค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R-square) เท่ากับ 0.998 หมายความว่า อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์

สามารถอธิบายถึงปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการปรับค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjusted R-square) เท่ากับ 0.984 แสดงว่าสมการที่ประมาณค่าได้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวแปรตามได้ร้อยละ 99 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะแสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยที่กำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ และสามารถสรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ดังนี้

ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2552 พบว่าปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ ค่าสัตว์และป่าไม้จะเพิ่มขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ ค่าสัตว์และป่าไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.687 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ ค่าสัตว์และป่าไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.053, 0.147, 1.879 และ 0.144 ตามลำดับ

การทดสอบค่าสถิติ

การที่จะเอาค่าประมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้งานจำเป็นต้องทดสอบนัยสำคัญทางสถิติก่อน ซึ่งค่าสถิติที่ต้องทดสอบมี ดังนี้

ค่า **t-statistic** เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ) และตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสามารถดูได้จากค่า Significant ของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งค่าสถิติทดสอบ t ของตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ -3.859 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.003 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 0.069 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.002 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีค่า t เท่ากับ 0.330 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ ค่า สถิติทดสอบ t ของปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 7.988 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ และค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่า t เท่ากับ 0.867 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.001 < 0.05$ ซึ่งค่า Sig. ยิ่งน้อยแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้

ค่า F-Statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ ถ้าตัวแปรในสมการทุกตัวมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าสมการดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่าง สำหรับค่า F - test เท่ากับ 234.349 และค่า Sig. F เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ หมายถึง การมีนัยสำคัญโดยการประมาณจะให้ผลใกล้เคียงกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ

ค่า R-square เป็นค่าสถิติที่แสดงถึงสัดส่วน หรือร้อยละของความผิดพลาดที่แบบจำลองสามารถอธิบายได้จากสมการที่ประมาณการ ซึ่งค่า R-square เท่ากับ 0.998 และค่า Adjusted R - square เท่ากับ 0.984 มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณการได้เป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่างทั้งหมดหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ) ได้ร้อยละ 99 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีแสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน

ค่า Durbin-Watson เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบปัญหา Autocorrelation ซึ่งจะทดสอบว่าความเคลื่อนไหวไปหามีการกระจายเป็นอิสระตามสมมติฐานหรือไม่ ถ้ามีการกระจายเป็นอิสระค่า D.W. จะมีค่าไม่ต่างจาก 2 มาก ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 2.862 ซึ่งไม่ต่างจาก 2 มาก แสดงว่าตัวรบกวนดังกล่าวมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้สรุปได้ว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในจากการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลมากจะพิจารณาจากค่า Beta โดยไม่พิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการพบว่า ค่า Beta ของปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 1.278 ค่า Beta ของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ -0.332 ค่า Beta ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.251 ค่า Beta ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเท่ากับ 0.053 และค่า Beta ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.005 แสดงว่าปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรล่าสัตว์และป่าไม้มากที่สุด รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก และจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ

2. สาขาการค้ำส่งและค้ำปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณปริมาณการของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้ำส่งและค้ำปลีกซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอย

พหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2543 -2552 มาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลอง มีผลการศึกษา ดังนี้

Contant	=	-2.020
Std. error of the estimate	=	0.56
R - square	=	0.976
Adjusted R - square	=	0.965
Durbin – Watson	=	2.275
F-statistic	=	82.169
Sig. F	=	0.000

ดังนั้น

$$CRWHOL_{coop} = -2.020 - 2.71Icr + 0.660Member + 0.021 Acoop + 0.185 Share + 0.28 Loan$$

จากค่าสถิติทำให้ทราบว่าค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R-square) เท่ากับ 0.976 หมายความว่า อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์ สามารถอธิบายถึงปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการปรับค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjusted R-square) เท่ากับ 0.965 แสดงว่า สมการที่ประมาณค่าได้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวแปรตามได้ร้อยละ 97 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะแสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยที่กำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ และสามารถสรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2543-2552 พบว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนจะเพิ่มขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้จะเพิ่มปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขา การค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.71 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์ การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีกซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.660 , 0.021, 0.785 และ 0.280 ตามลำดับ

การทดสอบค่าสถิติ

การที่จะเอาค่าประมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้งานจำเป็นต้องทดสอบนัยสำคัญทางสถิติก่อน ซึ่งค่าสถิติที่ต้องทดสอบมี ดังนี้

ค่า t-statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก) และตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสามารถดูได้จากค่า Significant ของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งค่าสถิติทดสอบ t ของตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ -0.341 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.003 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 0.677 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.002 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีค่า t เท่ากับ 0.216 และค่า Sig.t = เท่ากับ $0.000 < 0.05$ ค่า สถิติทดสอบ t ของปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 0.836 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ และค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่า t เท่ากับ 0.358 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.001 < 0.05$ ซึ่งค่า Sig. ยิ่งน้อยแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้

ค่า F-Statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ ถ้าตัวแปรในสมการทุกตัวมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าสมการดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่าง สำหรับค่า F – test เท่ากับ 82.169 และค่า Sig. F เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ หมายถึง การมีนัยสำคัญโดยการประมาณจะให้ผลใกล้เคียงกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก

ค่า R-square เป็นค่าสถิติที่แสดงถึงสัดส่วน หรือร้อยละของความผิดพลาดที่แบบจำลองสามารถอธิบายได้จากสมการที่ประมาณการ ซึ่งค่า R-square เท่ากับ 0.976 และค่า Adjusted R – square เท่ากับ 0.965 มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณการได้เป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่างทั้งหมด หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ปริมาณ

การให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ) ได้ร้อยละ 97 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน

ค่า **Durbin-Watson** เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบปัญหา Autocorrelation ซึ่งจะทดสอบว่าความเคลื่อนไหว มีการกระจายเป็นอิสระตามสมมติฐานหรือไม่ ถ้ามีการกระจายเป็นอิสระ ค่า D.W. จะมีค่าไม่ต่างจาก 2 มาก ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 2.275 ซึ่งไม่ต่างจาก 2 มาก แสดงว่าตัวแปรตามดังกล่าวมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้สรุปได้ว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในจากการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลมากจะพิจารณาจากค่า Beta โดยไม่พิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการ พบว่าค่า Beta ของปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.759 ค่า Beta ของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ -0.377 ค่า Beta ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ -0.178 ค่า Beta ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเท่ากับ 0.151 และค่า Beta ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.111 แสดงว่าปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนมากที่สุด รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ

3. สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ. 2543 -2552 มาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลอง มีผลการศึกษา ดังนี้

Contant	= 1.916
Std. error of the estimate	= 0.45
R - square	= 0.985
Adjusted R - square	= 0.972
Durbin - Watson	= 2.751
F-statistic	= 79.828
Sig.F	= 0.000

ดังนั้น

$$CRREAL_{coop} = 1.916 - 0.338Icr + 0.053 Member + 0.110Acoop + 0.370 Share + 0.324 Loan$$

จากค่าสถิติทำให้ทราบว่าค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R-square) เท่ากับ 0.985 หมายความว่า อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์ สามารถอธิบายถึงปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ ได้ ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการปรับค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjusted R-square) เท่ากับ 0.972 แสดงว่า สมการที่ประมาณค่าได้ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวแปรตามได้ร้อยละ 98 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี เพราะแสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยที่กำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ และสามารถสรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2543-2552 พบว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจจะเพิ่มขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.338 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมื่อปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.053 , 0.110, 0.370 และ 0.324 ตามลำดับ

การทดสอบค่าสถิติ

การที่จะเอาค่าประมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้งานจำเป็นต้องทดสอบนัยสำคัญทางสถิติก่อน ซึ่งค่าสถิติที่ต้องทดสอบมี ดังนี้

ค่า **t-statistic** เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ) และตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจำนวนสมาชิกสหกรณ์) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สามารถดูได้จากค่า Significant ของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งค่าสถิติทดสอบ t ของตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ -0.777 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.001 < 0.05$ ค่าสถิติ

ทดสอบ t ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 0.069 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.004 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีค่า t เท่ากับ 0.932 และค่า Sig.t = เท่ากับ $0.000 < 0.05$ ค่า สถิติทดสอบ t ของปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 2.099 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ และค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่า t เท่ากับ 1.487 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.001 < 0.05$ ซึ่งค่า Sig. ยิ่งน้อยแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้

ค่า **F-Statistic** เพื่อทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ ถ้าตัวแปรในสมการทุกตัวมีนัยสำคัญ ก็แสดงว่าสมการดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่าง สำหรับค่า F – test เท่ากับ 79.828 และค่า Sig. F เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ หมายถึง การมีนัยสำคัญโดยการประมาณจะให้ผลใกล้เคียงกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์

ค่า **R-square** เป็นค่าสถิติที่แสดงถึงสัดส่วน หรือร้อยละของความผิดพลาดที่แบบจำลองสามารถอธิบายได้จากสมการที่ประมาณการซึ่งค่า R-square เท่ากับ 0.985 และค่า Adjusted R – square เท่ากับ 0.972 มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณการได้เป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่างทั้งหมดหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจำนวนสมาชิกสหกรณ์) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตรฯ) ได้ร้อยละ 98 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน

ค่า **Durbin – Watson** เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบปัญหา Autocorrelation ซึ่งจะทดสอบว่าความเคลื่อนไหว มีการกระจายเป็นอิสระตามสมมติฐานหรือไม่ ถ้ามีการกระจายเป็นอิสระ ค่า D.W. จะมีค่าไม่ต่างจาก 2 มาก ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 2.751 ซึ่งไม่ต่างจาก 2 มากแสดงว่าตัวรบกวนดังกล่าวมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้สรุปได้ว่าตัวคลาดเคลื่อนไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในจากการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลมากจะพิจารณาจากค่า Beta โดยไม่พิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการพบว่าค่า Beta ของปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 1.049 ค่า Beta ของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ -1.035 ค่า Beta ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเท่ากับ 0.244 ค่า Beta ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.154 และค่า Beta ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.005 แสดงว่าปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขา

อสังหาริมทรัพย์การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจมากที่สุด รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ

4. สาขาสถาบันการเงิน

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงิน โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Linear Multiple Regression) โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี พ.ศ.2543 -2552 มาทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรจากแบบจำลองมีผลการศึกษา ดังนี้

Contant	=	1.689
Std. error of the estimate	=	0.41
R - square	=	0.933
Adjusted R - square	=	0.904
Durbin – Watson	=	1.805
F-statistic	=	43.599
Sig. F	=	0.000

ดังนั้น

$$CRFINAL_{coop} = 1.689 - 0.158Icr + 0.010 Member + 0.195Acoop + 0.335 Share + 0.021Loan$$

จากค่าสถิติทำให้ทราบว่าค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (R-square) เท่ากับ 0.933 หมายความว่า อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จำนวนสมาชิกสหกรณ์สามารถอธิบายถึงปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินได้ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีการปรับค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjusted R-square) เท่ากับ 0.904 แสดงว่าสมการที่ประมาณค่าได้สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าตัวแปรตามได้ร้อยละ 93 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีเพราะแสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยที่กำหนดปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินและสามารถสรุปความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ.2543 -2552 พบว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยสาขาสถาบันการเงินจะเพิ่มขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรไทยสาขาสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.158 เมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจะเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรไทยสาขาสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.010, 0.195, 0.335 และ 0.021 ตามลำดับ

การทดสอบค่าสถิติ

การที่จะเอาค่าประมาณที่ได้จากการวิเคราะห์ไปใช้งานจำเป็นต้องทดสอบนัยสำคัญทางสถิติก่อน ซึ่งค่าสถิติที่ต้องทดสอบมี ดังนี้

ค่า t-statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงิน) และตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจำนวนสมาชิกสหกรณ์) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามสามารถดูได้จากค่า Significant ของตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งค่าสถิติทดสอบ t ของตัวแปรอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ -0.381 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.017 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 0.013 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ ค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีค่า t เท่ากับ 0.758 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.012 < 0.05$ ค่า สถิติทดสอบ t ของปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่า t เท่ากับ 2.046 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.000 < 0.05$ และค่าสถิติทดสอบ t ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่า t เท่ากับ 0.216 และค่า Sig.t เท่ากับ $0.001 < 0.05$ ซึ่งค่า Sig. ยิ่งน้อยแสดงว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า ค่าสัมประสิทธิ์นั้นใช้ได้

ค่า F-Statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ ถ้าตัวแปรในสมการทุกตัวมีนัยสำคัญก็แสดงว่าสมการดังกล่าวเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูลตัวอย่างสำหรับค่า F - test เท่ากับ 43.599 และค่า Sig. F เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ หมายถึง การมีนัยสำคัญโดยการประมาณจะให้ผลใกล้เคียงกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงิน

ค่าR-square เป็นค่าสถิติที่แสดงถึงสัดส่วนหรือร้อยละของความผิดพลาดที่แบบจำลองสามารถอธิบายได้จากสมการที่ประมาณการ ซึ่งค่า R-square เท่ากับ 0.933 และค่า Adjusted R - square เท่ากับ 0.904 มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายความว่าสมการที่ประมาณการได้เป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูล

ตัวอย่างทั้งหมดหรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าตัวแปรอิสระ (อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจำนวนสมาชิกสหกรณ์) สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม (ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงิน) ได้ร้อยละ 98 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีแสดงว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน

ค่า **Durbin – Watson** เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบปัญหา Autocorrelation ซึ่งจะทดสอบว่าความเคลื่อนไหวไปหามีการกระจายเป็นอิสระตามสมมติฐานหรือไม่ ถ้ามีการกระจายเป็นอิสระ ค่า D.W. จะมีค่าไม่ต่างจาก 2 มาก ซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 1.805 ซึ่งไม่ต่างจาก 2 มากแสดงว่าตัวแปรตามดังกล่าวมีความเป็นอิสระต่อกัน ทำให้สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในจากการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร ว่าตัวแปรใดมีอิทธิพลมากจะพิจารณาจากค่า Beta โดยไม่พิจารณาเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์ในสมการ พบว่าค่า Beta ของปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 1.835 ค่า Beta ของปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.800 ค่า Beta ของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ -0.139 ค่า Beta ของปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเท่ากับ 0.111 และค่า Beta ของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่ากับ 0.005 แสดงว่าปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินมากที่สุด รองลงมาคือปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์ ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงจะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในสาขาการเกษตรฯ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ สาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ และสาขาสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น แสดงว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในสาขาการเกษตรฯ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ สาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ และสาขาสถาบันการเงินและเมื่อปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในสาขาการเกษตรฯ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ สาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ และสาขาสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นแสดงว่าปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทาง

เดียวกัน โดยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร สามารถสรุปผลการศึกษา ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

$$Y = 1.292 - 0.453 S + 0.207 \text{ Scoop}$$
$$t - \text{statistic} = (3.983) \quad (-1.279) \quad (9.513)$$

ผลการศึกษาพบว่าปริมาณการออมรวมของประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ กล่าวคือ เมื่อการออมของประเทศลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.453 ส่วนปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ กล่าวคือเมื่อการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.207 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งกำหนดไว้ว่า ปริมาณการออมรวมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเมื่อสหกรณ์การเกษตรระดมเงินออมจากสมาชิกสหกรณ์ได้เพิ่มขึ้นสหกรณ์ก็นำเงินออมดังกล่าวไปให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์ เพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่างๆ ได้แก่ เพื่อการลงทุนประกอบอาชีพทางการเกษตร เพื่อปรับปรุงสิ่งปลูกสร้างเพื่อชำระหนี้สิน เพื่อซื้อปัจจัยการผลิต เป็นต้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการลงทุนเพิ่มขึ้นส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสหกรณ์การเกษตรสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{Scoop} &= -3.220 + 0.755\text{Interest} + 0.458\text{Acoop} + 0.893 \text{Share} + 0.126 \text{Loan} \\ t\text{-statistic} &= (-1.142) \quad (1.836) \quad (1.961) \quad (7.938) \quad (1.610) \end{aligned}$$

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2543–2552 ปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด คือปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ตามลำดับ โดยพบว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.755, 0.458, 0.893 และ 0.126 ตามลำดับ โดยพบว่าปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ สรุปได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{CRcoop} &= 25.541 - 1.875\text{Icr} + 0.66 \text{Member} + 0.89\text{Acoop} + 2.996 \text{Share} + 0.75 \text{Loan} \\ t\text{-statistic} &= (1.767) \quad (-1.356) \quad (0.677) \quad (0.855) \quad (5.488) \quad (0.366) \end{aligned}$$

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2543–2552 ปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ โดยพบว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.875 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และปริมาณเงินกู้

จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ใน 4 สาขาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.66, 0.89, 2.996 และ 0.75 ซึ่งปริมาณการถือหุ้นของ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวนสมาชิก สหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับ ปริมาณเงินการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทาง ตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขา เศรษฐกิจ สรุปได้ดังนี้

3.1 สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้

$$\text{CRSMAT}_{\text{coop}} = 10.613 - 1.687\text{Icr} + 0.53\text{Member} + 0.147\text{Acoop} + 1.879 \text{Share} + 0.144 \text{Loan}$$

$$t - \text{statistic} = (2.322) \quad (-3.859) \quad (0.569) \quad (6.605) \quad (7.988) \quad (0.867)$$

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2543–2552 ปัจจัยที่มีความสำคัญกับ ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้มากที่สุด คือปริมาณ การถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์ การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก และจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ โดยพบว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก สหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.687 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝาก จากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จาก แหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขา การเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.53 , 0.147, 1.879 และ 0.144 ตามลำดับ

3.2 สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

$$\text{CRWHOL}_{\text{coop}} = -2.020 - 0.71 \text{Icr} + 0.660\text{Member} + 0.021 \text{Acoop} + 0.785 \text{Share} + 0.280 \text{Loan}$$

$$t - \text{statistic} = (-0341) \quad (-0.496) \quad (0.677) \quad (0.216) \quad (0.836) \quad (0.358)$$

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ.2543–2552 ปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนมากที่สุด ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ตามลำดับ โดยพบว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขา การค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.71 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.660, 0.021, 0.785 และ 0.280 ตามลำดับ

3.3 สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ

$$CRREAL_{coop} = 1.916 - 0.338Icr + 0.053 Member + 0.110Acoop + 0.370 Share + 0.324 Loan$$

$$t - statistic = (0.407) \quad (-0.777) \quad (0.069) \quad (0.932) \quad (2.099) \quad (1.487)$$

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ.2543–2552 ปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจมากที่สุดคือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ โดยพบว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรในประเทศสาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.338 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเมื่อปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.053, 0.110, 0.370 และ 0.324 ตามลำดับ

3.4 สาขาสถาบันการเงิน

$$\text{CRFINAL}_{\text{coop}} = 1.689 - 0.158\text{Icr} + 0.010 \text{ Member} + 0.195\text{Acoop} + 0.335 \text{ Share} + 0.021\text{Loan}$$

$$t - \text{statistic} = (0.390) \quad (-0.381) \quad (0.013) \quad (0.758) \quad (1.835) \quad (0.216)$$

ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2543–2552 แสดงว่าปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์ ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ โดยพบว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.158 เมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจะเพิ่มขึ้น จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.010 , 0.195 , 0.335 และ 0.021 ตามลำดับ

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร มีประเด็นนำผลมาอภิปรายดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ในช่วงปี พ.ศ. 2543 -2552 พบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จะเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณการออมของประเทศ (S) ลดลง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเมื่อการออมของประเทศลดลงการบริโภคเพิ่มขึ้น จะมีการลงทุนในระบบเศรษฐกิจสาขาต่างๆ เพิ่มขึ้น ทำให้มีการขยายตัวทางด้านการผลิต มีการจ้างงานส่งผลในให้มีรายได้เพิ่มขึ้นมีการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้นก็ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจนั้นแสดงว่าเมื่อการออมของประเทศลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.453 และพบว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จะเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร (Scoop) เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในระบบสหกรณ์

การระดมเงินออมจากสมาชิกในรูปของเงินค่าหุ้นเงินรับฝากจากสมาชิกและประมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก เมื่อสหกรณ์ระดมเงินทุนเหล่านั้นมาได้ ก็จะนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และประเภทธุรกิจที่สมาชิกสหกรณ์มาใช้บริการมากที่สุด คือ ธุรกิจการให้สินเชื่อและสมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพในสาขาเศรษฐกิจต่างๆ จึงทำให้เกิดการผลิตในระบบเศรษฐกิจและมีการขยายตัวทางด้านการผลิต ส่งผลก็การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ นั้นแสดงว่าเมื่อการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้รายได้ประชาชาติหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.207 ซึ่งการออมในระบบสหกรณ์การเกษตรเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการออมรวมของประเทศ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.47 ของการออมรวมของประเทศ (ตารางที่ 1.4) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้จ่ายอุปโภคและการออมของ Keynes และผลงานวิจัยของ (จิริสิน บุญนาค, 2548)

ส่วนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตร

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2543–2552 ปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เป็นรองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกตามลำดับ ซึ่งมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Share) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.893 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการออมของสหกรณ์การเกษตรจะเกิดขึ้น เมื่อสมาชิกมีรายได้จากการประกอบอาชีพที่เหลือจากการใช้จ่ายและสมาชิกปฏิบัติตามเงื่อนไขของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ให้สมาชิกถือหุ้นคิดจากเปอร์เซ็นต์จำนวนเงินกู้ที่สหกรณ์จ่ายให้กับสมาชิก ซึ่งเปอร์เซ็นต์ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละสหกรณ์ เช่น ร้อยละ 5 ของจำนวนเงินกู้ ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ก็เต็มใจที่จะถือหุ้นตามเงื่อนไขของสหกรณ์เพราะสมาชิกจะได้รับเงินปันผลคืนจากการถือหุ้น เมื่อวันสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์มีผลกำไรซึ่งปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นส่วนหนึ่งส่วนทุนของสหกรณ์ ถ้าเปรียบเทียบกับสัดส่วนแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ไทย ทุนของสหกรณ์คิดสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 38.96 รองลงมาปริมาณเงินรับฝากของ

สมาชิกร้อยละ 31.36 และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกร้อยละ 29.70 (ตารางผนวกที่ 2) ในบรรดาทุนของสหกรณ์การเกษตร ทุนเรือนหุ้นของสมาชิกคิดสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 61.70 รองลงมาคือทุนสำรองทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับ กำไรสุทธิ กำไรสุทธิรอการจัดสรร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 22.28 , 9.15, 6.73, 0.14 ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 3) สอดคล้องกับผลงานของ(จริยา ลิขิตสิทธิกุล, 2538)

ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก(Acoop) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.458 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการออมของสหกรณ์การเกษตรจะเกิดขึ้นเมื่อประชาชนมีรายได้มากกว่ารายจ่ายของสมาชิกทางที่จะเพิ่มเงินออมให้แก่สมาชิกอาจทำได้โดยการพยายามหารายได้เพิ่มขึ้นด้วยการทำงานมากขึ้นใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยสหกรณ์มีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพให้กับสมาชิกโดยสนับสนุนเงินทุนให้สมาชิกนำไปใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อเพิ่มรายได้ นอกจากนี้เนื่องจากหน่วยงานของรัฐบาลที่ให้การแนะนำส่งเสริม (กรมส่งเสริมสหกรณ์) การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีนโยบายให้สมาชิกมีการออมในระบบสหกรณ์โดยมีการยกเว้นภาษีจากดอกเบี้ยเงินรับฝากที่สมาชิกฝากเงินกับสหกรณ์ และสหกรณ์ใช้อัตราดอกเบี้ยเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกนำเงินมาฝากกับสหกรณ์มากขึ้น ซึ่งเงินรับฝากจากสมาชิกคิดสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 83.34 รองลงมาเป็นการฝากจากที่อื่นๆ และเงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น โดยคิดสัดส่วนร้อยละ 11.45 และ 5.21 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (จรัสสิน บุญนาค, 2548)

อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Interest) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.755 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการออมของสหกรณ์การเกษตรจะเกิดขึ้นเมื่อ สหกรณ์ใช้นโยบายอัตราดอกเบี้ยและอัตราภาษีมาใช้ในการดำเนินธุรกิจรับฝากเงิน กล่าวคือ สหกรณ์มีผลตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าสถาบันการเงินทั่วไป สำหรับสมาชิกที่ฝากเงินกับสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์มีปริมาณเงินรับฝากเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงาน(ของมะลิวัลย์ แก้วแสน, 2551)

ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก (Loan) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.755 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก จะเกิดขึ้นเมื่อมีความต้องการเงินทุนมาใช้ในการประกอบอาชีพมากและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเป็นส่วนหนึ่งในการออมของสหกรณ์ จึงทำให้สหกรณ์ต้องหาแหล่งเงินทุนภายนอกที่มีต้นทุนต่ำเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก ซึ่งเงินออมในรูปของปริมาณการถือหุ้นและปริมาณเงินรับฝากของสมาชิกไม่เพียงพอ ฉะนั้นเมื่อสหกรณ์กู้เงินจากแหล่งภายนอกเพิ่มมากขึ้น จะทำให้ปริมาณเงินออมในระบบสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งแหล่งเงินทุนภายนอก ซึ่งส่วนใหญ่กู้มาจากกองทุนพัฒนาสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในรูปเงินกู้ยืมและเครดิตการค้ำมีสัดส่วนมากที่สุดร้อยละ 95.55 และเงินรับฝากและหนี้สินอื่นๆร้อยละ 4.44 (ตารางผนวกที่ 5) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Keynes

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของระบบสหกรณ์การเกษตรทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเข้าและกิจกรรมทางธุรกิจและ สาขาสถาบันการเงิน ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ.2543–2552 ปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ มากที่สุด คือปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผล ดังนี้

ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Share) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่า ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้น ถ้าปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.996 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร จะขึ้นอยู่กับปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

กล่าวคือ ถ้าสหกรณ์การเกษตรมีปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกที่อยู่ในรูปของเงินออมในสหกรณ์การเกษตรมาก ส่งผลให้สหกรณ์สามารถเพิ่มปริมาณการให้สินเชื่อให้กับสมาชิกได้มากขึ้นเพราะเป็นทุนของสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตรไม่ต้องรับภาระการชำระหนี้และอัตราดอกเบี้ยคืนให้กับเจ้าหนี้และลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร นอกจากนี้สหกรณ์สามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่สหกรณ์การเกษตรมีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้ผลตอบแทนกับสมาชิกและสหกรณ์การเกษตรได้อย่างเต็มที่ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (จิรสิน บุญนาค, 2548 หน้า 73)

ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิก (Acoop) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.89 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร จะขึ้นอยู่กับปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กล่าวคือ ถ้าปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งในการระดมเงินรับฝากจากสมาชิกนั้นสหกรณ์ใช้อัตราดอกเบี้ยที่สูงเป็นแรงจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์ทำให้สหกรณ์สามารถระดมเงินออมจากสมาชิกได้มาก และสมาชิกก็มีความเชื่อมั่นในระบบสหกรณ์การเกษตรเพราะสหกรณ์การเกษตรที่ทำธุรกิจรับฝากเงินส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ มีทุนดำเนินงานสูง มีสภาพคล่องสูงและส่วนใหญ่เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ได้มาตรฐานสหกรณ์ดำเนินธุรกิจโดยการยึดข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์อย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ยังมีระบบการตรวจสอบที่ดีสมาชิกของสหกรณ์จึงเกิดความเชื่อมั่นประกอบกับสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจรับฝากเงินจะต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามกฎหมายทุกสหกรณ์ และต้องรายงานให้นายทะเบียนสหกรณ์ทราบทุกเดือน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ(วิมล จินดาเงิน, 2551) และ (นิรมล หลีกอธรรม, 2546)

ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก (Loan) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์

การเกษตรในประเทศไทยจะขึ้นอยู่กับปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก กล่าวคือ สหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่มีทุนภายในที่อยู่ในรูปของทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิกไม่เพียงพอต่อปริมาณความต้องการของสมาชิกที่ต้องการเงินทุน เพื่อไปประกอบอาชีพทำให้สหกรณ์ต้องหาแหล่งเงินทุนภายนอกมาบริการสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่ก็มาจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนขนาดใหญ่ของสหกรณ์การเกษตรกู้จากสหกรณ์อื่น โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายในระบบสหกรณ์ที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นต้น ซึ่งแหล่งเงินทุนเหล่านี้คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าสหกรณ์การเกษตร และมีความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร จึงให้การสนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรกู้ เพื่อให้บริการสมาชิกได้อย่างเต็มที่ทำให้สหกรณ์ต้องหาแหล่งเงินกู้เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะต้องรับภาระเรื่องการชำระหนี้สินและอัตราดอกเบี้ยคืนก็ตาม แต่ก็ให้ผลประโยชน์กับสมาชิกได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ (วิมล จินดาเงิน, 2551) และสอดคล้องกับทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของสำนักคลาสสิก (The Classical Theory) อัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดจาก Demand และ Supply ของเงินทุน (capital) ซึ่งทฤษฎีนี้ถูกเรียกว่า “ Real Theory of Interest” อุปทานของเงินทุนมาจากเงินออมของประชาชนและอุปสงค์ของเงินทุนประกอบไปด้วย อุปสงค์ของหน่วยธุรกิจต่างๆที่ต้องการเงินทุนเพื่อนำไปลงทุน โดย ณ ระดับอัตราดอกเบี้ยต่ำๆ หน่วยธุรกิจ ต่างๆมีความต้องการที่จะลงทุน

จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Member) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ดังนั้นถ้าจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.66 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร จะขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกล่าวคือ เมื่อสหกรณ์การเกษตรขยายการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สหกรณ์จำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ เพราะเมื่อสหกรณ์มีสมาชิกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นมีรายได้จากค่าธรรมเนียมจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์มีสมาชิกเข้ามาส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์มากขึ้น ส่งผลให้มีทุนการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น เมื่อเป็นเช่นนี้ สหกรณ์ก็สามารถขยายธุรกิจได้ ซึ่งเมื่อสมาชิกเพิ่มขึ้น สหกรณ์การเกษตรจะปล่อยสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น เพราะสหกรณ์ไม่สามารถปล่อยสินเชื่อให้บุคคลภายนอกที่ไม่ได้เป็นสมาชิกไม่ได้ ฉะนั้นสหกรณ์การเกษตรจะต้องมีแผนในการเพิ่มสมาชิกของสหกรณ์ทุกปีและสมาชิกของสหกรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางผนวกที่ 10) ยกเว้นปี พ.ศ.

2552 ที่ลดลงเล็กน้อยแสดงว่าเมื่อสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความต้องการถือเงินเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคมากขึ้นในส่วนของผู้มีรายได้น้อย เมื่อมีความต้องการจับจ่ายใช้สอยเกินปริมาณเงินที่สมาชิกมีอยู่ ทำให้เกิดการขอสินเชื่อจากสหกรณ์การเกษตร เมื่อมีการถือเงินไว้ในปริมาณที่สูง ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสูงขึ้น ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคในประเทศ (C) เพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้จ่ายอุปโภคและการออมของ Keynes ที่เกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจบริโภคของภาคครัวเรือน กล่าวคือสหกรณ์การเกษตรเป็นสถาบันการที่มีใช้ธนาคาร การให้สินเชื่อในปริมาณที่สูงขึ้น โดยคำนึงถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายสินเชื่อของสมาชิกผู้มีรายได้น้อย แต่มีความต้องการในสิ่งที่รายได้และเงินที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอ และจากการที่สหกรณ์ กำหนดเงื่อนไขที่ไม่ยุ่งยากในการให้สินเชื่อกับสมาชิก สหกรณ์การเกษตรจึงประสบความสำเร็จในการให้สินเชื่อกับสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งมีสมาชิกมาใช้บริการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา

อัตราดอกเบี้ยเงินเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร (Interest) เมื่อพิจารณาจากผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ จะพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ ดังนั้นถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 ส่งผลให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.875 จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรจะขึ้นอยู่กับปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กล่าวคือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยการให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรลดลงทำให้สมาชิกใช้บริการเงินกู้จากสหกรณ์การเกษตรเพิ่มสูงขึ้นส่งผลต่อปริมาณการให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรเพิ่มสูงขึ้นด้วย เพราะในสถานการณ์ของภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรต้องแข่งขันกับสถาบันการเงินในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อไม่ว่าจะเป็นวงเงินการให้สินเชื่อ อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์ค่อนข้างเสียเปรียบในการดำเนินธุรกิจประเภทนี้ แต่ด้วยวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร เพื่อช่วยเหลือสมาชิกทำให้สหกรณ์การเกษตรต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกที่มีสินทรัพย์และไม่มีสินทรัพย์ใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์การเกษตรได้ ซึ่งอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละสหกรณ์ทำให้สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่มีทรัพย์สินมาค้ำประกัน ก็สามารถใช้บริการเงินกู้กับสหกรณ์ได้โดยใช้สมาชิกในกลุ่มค้ำประกันประกอบกับสหกรณ์คิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กับสมาชิกในอัตราที่ต่ำ ถ้าเปรียบเทียบกับแหล่งเงินทุนภายนอกและภายใต้เงื่อนไขที่เอื้อต่อสมาชิกทำให้สมาชิกใช้บริการสินเชื่อจากสหกรณ์การเกษตรเพิ่มมากขึ้นทุกปี (ตารางผนวกที่ 8) นอกจากนี้สหกรณ์มีการคืนเงินเฉลี่ยคืนให้สมาชิกจากอัตราดอกเบี้ยที่สมาชิกจ่ายให้กับสหกรณ์ เป็นแรงจูงใจให้สมาชิกมาใช้บริการสินเชื่อกับสหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปริมาณเงินกู้ (Loanable Fund

Theory) ที่มีพื้นฐานคล้ายคลึงกับทฤษฎีของคลาสสิกที่มีความเห็นว่า อัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงแล้ว ไม่ได้จ่ายเพื่อการออมแต่เป็นการจ่ายสำหรับการให้กู้ไม่ว่าแหล่งเงินกู้นั้นจะมาจากไหนและกู้ไปเพื่อจุดประสงค์อะไร ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยถูกกำหนดโดยอุปทานของเงินกู้กับอุปสงค์ของเงินกู้ ซึ่งอุปทานของเงินกู้ นั้น หมายถึง เงินให้กู้ทั้งหมดในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแก่ภาคครัวเรือนภาครัฐบาล และภาคธุรกิจ อัตราดอกเบี้ยต่ำ ความต้องการให้กู้จะน้อย แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงความต้องการให้กู้จะมากในด้านอุปสงค์ของเงินกู้ที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุน การถือเงินไว้เฉยๆ ซึ่งการถือเงินชนิดนี้อาจมีค่าติดลบ โดยผู้ขอกู้มักจะพอใจในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ จากทฤษฎีดังกล่าวได้ว่าการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินที่มีฐานะการปัจจัยหลักในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ คือ อัตราดอกเบี้ย โดยผู้ให้กู้เต็มใจที่จะปล่อยสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงและเต็มใจจะจ่ายดอกเบี้ยน้อยลง เมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำตรงข้ามกับผู้กู้จะเต็มใจที่จะขอสินเชื่อปล่อยลงเมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงและเต็มใจจะขอสินเชื่อเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ ดังนั้น ปริมาณสินเชื่อบุคคลที่มีในระบบเศรษฐกิจย่อมแสดงถึงปริมาณในระดับดุลยภาพ ณ ระดับที่อุปทานของสินเชื่อบุคคลและอุปสงค์ของสินเชื่อส่วนบุคคลในตลาดเท่ากันพอดี (วเรศ อุปปาติก 2544 : 96-98)

ปริมาณการให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ เงินกู้ระยะสั้น เงินกู้ระยะปานกลางและการให้เงินกู้แก่สมาชิกอื่นๆ โดยเงินกู้ระยะสั้นมีมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60.70 รองลงมาเงินกู้ระยะปานกลางคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 36.30 (ตารางผนวกที่ 8) โดยปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทยจะมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการสินเชื่อกับสมาชิกซึ่งแบ่งปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทยตามวัตถุประสงค์ออกเป็น 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ สาขาการเกษตร สาขาการค้าและค้าปลีก สาขาอสังหาริมทรัพย์และสาขาสถาบันการเงิน ซึ่งปริมาณการให้สินเชื่อในสาขาการเกษตรมากที่สุดคิดสัดส่วนประมาณร้อยละ 72.20 รองลงมาคือสาขาอสังหาริมทรัพย์ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกและสาขาสถาบันการเงินคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.54, 6.75 และ 6.51 ตามลำดับ (ตารางผนวกที่ 11)

เพื่อให้สอดคล้องกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ด้านการผลิต ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้กำหนดสาขาเศรษฐกิจออกเป็น 16 สาขาเศรษฐกิจ โดยพบว่าวัตถุประสงค์การให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจ 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกซ่อมแซมยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ และสาขาสถาบันการเงิน ผลการศึกษามีดังนี้

3.1 สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2543–2552 ปีจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้มากที่สุดคือ ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ ซึ่งปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ ส่วนใหญ่การให้เงินกู้นำไปใช้ประโยชน์หรือใช้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสาขาการเกษตร คือ ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ยาปราบ ลงทุนเลี้ยงสัตว์ และซื้อสัตว์ใช้งาน ซึ่งในปี 2552 คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 57.31 (ตารางผนวกที่ 14) แสดงว่าเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขา การเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.687 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.13, 0.147, 1.379 และ 0.144 ตามลำดับ

3.2 สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ.2543–2552 ปีจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนมากที่สุด คือปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ ซึ่งปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนส่วนใหญ่การให้เงินกู้นำไปใช้ประโยชน์หรือใช้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสาขาการค้าปลีกและค้าส่งฯ คือ ค่าบริการค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ค่าใช้จ่ายในการเตรียมขายและแปรรูป ซึ่งในปี 2552 คิดสัดส่วนประมาณร้อยละ 12.21 (ตารางผนวกที่ 14) แสดงว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในสาขาการค้าส่งและค้าปลีกซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนจะเพิ่มขึ้นเมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขา การค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ใน

ครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.71 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมรถยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.660 , 0.021, 0.185 และ 0.28 ตามลำดับ

3.3 สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ.2543–2552 ปัจจัยที่มีความสำคัญกับปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจมากที่สุดคือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ ส่วนใหญ่การให้เงินกู้นำไปใช้ประโยชน์หรือใช้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสาขาอสังหาริมทรัพย์ คือ ค่าบุกเบิกที่ดินซื้อที่ดิน ปรับปรุงแหล่งน้ำปรับปรุงสิ่งก่อสร้าง ซึ่งในปี 2552 คิดสัดส่วนประมาณร้อยละ 20.81 (ตารางผนวกที่ 14) แสดงว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในสาขาอสังหาริมทรัพย์การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจจะเพิ่มขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.338 และเมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร เมื่อปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อสหกรณ์การเกษตรสาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.053, 0.110, 0.370 และ 0.324 ตามลำดับ

3.4 สาขาสถาบันการเงิน

ผลการศึกษาพบว่าในช่วงปี พ.ศ.2543–2552 ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ ส่วนใหญ่การให้เงินกู้นำไปใช้ประโยชน์หรือใช้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสาขาการเงิน คือ ชำระหนี้สินลงทุนซื้อหุ้นในสหกรณ์ ซึ่งในปี 2552 คิดสัดส่วนประมาณร้อยละ 9.67 (ตารางผนวกที่ 14) แสดงว่าปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในสาขาสถาบันการเงินจะเพิ่มขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรลดลงร้อยละ

1 จะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.158 เมื่อจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจะเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.010 , 0.195 ,0.335 และ 0.021 ตามลำดับ

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาเกษตรฯ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ สาขาอสังหาริมทรัพย์ฯและสาขาสถาบันการเงิน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินออมและปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด คือปริมาณการถือหุ้น ซึ่งปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาเกษตรฯ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ สาขาอสังหาริมทรัพย์ฯและสาขาสถาบันการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรสาขาเกษตรฯ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ สาขาอสังหาริมทรัพย์ฯและสาขาสถาบันการเงิน มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของ (จิริยา ลิขิตสิทธิกุล, 2538) และ (กิตติชัย เล้าสกุล, 2541) ส่วนปริมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละภาคเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณการลงทุนในแต่ละภาคเศรษฐกิจ และผลิตภัณฑ์ประชาชาติในแต่ละภาคเศรษฐกิจ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ(จิริสิน บุญนาค,2548) และ (วิมล จินดาเงิน, 2551)

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า เมื่อปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินรับฝากของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพิ่มขึ้นและอัตราดอกเบี้ยลดลงจะทำให้ปริมาณการให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นด้วย โดยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อปริมาณเงินออมและปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทยมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และมีความสำคัญที่สุด รองลงมาเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ถ้าสหกรณ์สามารถระดมได้จากสมาชิกมากเท่าไรความมั่นคงของสหกรณ์จะมีมากขึ้น เพราะสหกรณ์สามารถนำเงินออมในรูปแบบของหุ้นไปใช้ประโยชน์ให้กับสมาชิกได้อย่างเต็มที่เพราะไม่ต้องรับภาระการชำระดอกเบี้ยคืนให้กับเจ้าหน้าที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งแสดงถึงบทบาทที่มีความสำคัญของสหกรณ์การเกษตรไทยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น ส่วนอัตราดอกเบี้ยอาจกล่าวได้ว่าอัตราดอกเบี้ยไม่ว่าจะสูงขึ้น

เพียงใดก็ตาม สมาชิกสหกรณ์การเกษตรก็จะใช้บริการสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรอยู่เนื่องจากการในการขอสินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันและไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน หรือใช้สมาชิกค้ำประกันและง่ายต่อการขอสินเชื่อและเหตุผลสุดท้ายสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรมีรายได้น้อยไม่มีทางเลือกมากนัก

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ว่าในช่วงปี พ.ศ. 2543- 2552 ปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศและปัจจัยที่มีต่อปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ตามลำดับ ซึ่งปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร อัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยทั้ง 4 สาขาเศรษฐกิจมากที่สุด คือ ปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเป็นรองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกและจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ โดยปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรใน 4 สาขาเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณการถือหุ้นจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

3.1.1 สหกรณ์การเกษตรควรเพิ่มทุนในการดำเนินงาน เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบบอเนกประสงค์ ซึ่งมีความจำเป็นต้องให้เงินทุนจำนวนมากในการดำเนินงานจึงควรรหาแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำ โดยการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจในระบบสหกรณ์ด้วยกัน การสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการเงินในประเทศเพื่อเพิ่ม

สภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ เพราะเงินทุนเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

3.1.2 จากการศึกษาทำให้พบว่าการออมของสหกรณ์การเกษตรมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ดังนั้นจึงควรสนับสนุนให้เพิ่มปริมาณการออมของสหกรณ์การเกษตร โดยการส่งเสริมให้สมาชิกมีการออมกับสหกรณ์มากขึ้นเพิ่มจำนวนสมาชิกเพื่อขยายฐานของทุนดำเนินงานให้มากขึ้น ซึ่งเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร

3.1.3 สหกรณ์ควรใช้นโยบายภายในการเพิ่มโอกาสในการดำเนินงานเพราะดอกเบี้ยเงินฝากที่สมาชิกได้รับจากสหกรณ์ไม่ต้องเสียภาษี จากการศึกษาพบว่าสหกรณ์ใช้อัตราดอกเบี้ยเป็นเครื่องมือในการดำเนินธุรกิจรับฝากเงินและธุรกิจสินเชื่อ โดยเฉพาะธุรกิจรับฝากเงินใช้อัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าสถาบันการเงินทั่วไป ทำให้สหกรณ์การเกษตรต้องแบกรับภาระเรื่องการจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้กับสมาชิก ดังนั้นสหกรณ์ควรมีแผนรองรับกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยและปริมาณเงินฝากที่ไหลออกจากสหกรณ์การเกษตรหรือควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝากออมทรัพย์ให้มีความเหมาะสมกับความต้องการออมเงินของสมาชิก โดยการติดตามข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่สหกรณ์การเกษตรมีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาสหกรณ์การเกษตรที่นำเงินออมของสมาชิกที่มีอยู่สหกรณ์การเกษตรมาบริการเงินกู้ให้กับสมาชิกสหกรณ์และสมาชิกนำไปใช้ประโยชน์ใช้จ่ายใน 4 สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญคือ สาขาการเกษตร ลำสัตว์และป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจและสาขาสถาบันการเงินเท่านั้นไม่ใช้ทั้ง 16 สาขาเศรษฐกิจและผลจากการศึกษาที่ได้ไม่ได้หมายความว่ารวมถึงปริมาณผลผลิตของสมาชิก

3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.3.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จึงจะทำให้สามารถทราบว่าการออมของสหกรณ์การเกษตรมีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างไร

3.3.2 จากการศึกษาในช่วงปี 2543-2552 พบว่าปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรไทยถูกนำไปใช้ในการลงทุนภายในและการลงทุนภายนอกสำหรับการลงทุนภายในนั้นได้ให้ประโยชน์และผลตอบแทนกับสมาชิกและสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ

ของประเทศไทย แต่พบว่าเมื่อสหกรณ์นำเงินไปลงทุนภายนอกโดยเฉพาะในรูปของเงินสดในมือ และเงินฝากธนาคาร ซึ่งให้ผลตอบแทนน้อยมาก จึงเป็นต้นทุนค่าเสียโอกาส ดังนั้นผู้ที่ศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาถึงภาวะดังกล่าวว่าต้นทุนค่าเสียโอกาสในการถือเงินสดในมือและเงินฝากธนาคารเป็นอย่างไรเพราะเป็นการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่สหกรณ์มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างไม่มีเต็มที่

3.3.3 วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์การเกษตรกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยสาขาเกษตรฯ สาขาการค้าส่งและค้าปลีกฯ สาขาอสังหาริมทรัพย์และสาขาสถาบันการเงินเท่านั้นไม่ได้พิจารณาทั้ง 16 สาขาเศรษฐกิจ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรพิจารณาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการออมของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศทั้ง 16 สาขาเศรษฐกิจ จึงจะทำให้สามารถทราบถึงอัตราการการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อไป

3.3.4 ในการศึกษานี้ได้พิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตร ในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ 4 สาขา คือสาขาการเกษตร ลำดัวและป่าไม้ สาขาการค้าส่งและค้าปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาอสังหาริมทรัพย์ การเช่าและกิจกรรมทางธุรกิจและสาขาสถาบันการเงิน คือปริมาณการถือหุ้นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ปริมาณเงินกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอก ปริมาณเงินรับฝากจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตร จำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้และดอกเบี้ยเงินรับฝากกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น ดังนั้นควรจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยและปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยทั้งระบบและในสาขาเศรษฐกิจทั้ง 16 สาขาด้วยจะทำให้ได้ผลการศึกษาที่ชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ สวัสดิ์หิรัญกิจ (2542) “การศึกษาความสัมพันธ์ของการออมแต่ละประเภทกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กาญจนา ลังกาวงค์ (2551) “ความสัมพันธ์ระหว่างการออมและการลงทุนของประเทศในภูมิภาคเอเชีย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ “ข้อมูลสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย” (ออนไลน์) จาก <http://www.cad.go.th> ค้นคืนวันที่ 18 กันยายน 2553
- _____ . (2553) “ตารางสถิติการเงินของสหกรณ์การเกษตร” (ออนไลน์) จาก <http://www.cad.go.th> ค้นคืนวันที่ 18 กันยายน 2553
- _____ . (2553) รายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินสหกรณ์การเกษตรประจำปี 2543-2552 กรุงเทพมหานคร ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2553) “พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553” (ออนไลน์) จาก http://www.cpd.go.th/web/coop_data/lawsahakorn.htm ค้นคืนวันที่ 15 พฤษภาคม 2553
- _____ . (2553) สถิติสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2552 ใน ศูนย์สารสนเทศ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- เกษม เลี้ยงพรม (2540) “การระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับการจำริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- กิตติชัย เล้าสกุล (2541) “ความสัมพันธ์ระหว่างสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยกับการออม การลงทุน และผลิตภัณฑ์ประชาชาติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- กิตติภพ นุหลันทพฤกษ์ (2545) “การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยก่อนและหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจปีพ.ศ. 2540” ภาคนิพนธ์ สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร (ออนไลน์) จาก <http://library.utcc.ac.th> ค้นคืนวันที่ 10 สิงหาคม 2553
- ก่อเกียรติ ทรงไตรย์ (2534) “บทบาทของสถาบันการเงินในการระดมเงินฝาก : ศึกษาเฉพาะกรณีธนาคารพาณิชย์ไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- จรินทร์ เทศวานิช (2543) การศึกษาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ใน *ประมวลสาระวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา* พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- _____ . (2548) การพัฒนาและความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา* หน่วยที่ 1 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
- _____ . (2546) การพัฒนาและความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา* หน่วยที่ 1-3 พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
- _____ . (2548) เศรษฐศาสตร์การพัฒนา ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนา* หน่วยที่ 1-7 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
- จรรยา ลิขิตสิทธิกุล (2538) “ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการให้สินเชื่อของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- จินตนา พรพิไลพรรณ และบุญธรรม ราชรักษ์ (2548) *เศรษฐศาสตร์มหภาค 1* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- จรัสสิน บุญนาค (2548) “การวิเคราะห์บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการระดมเงินออมต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ชุตินา สุวรรณ์เดชา (2545) ปัญหาเกี่ยวกับตัวแปร ใน *ประมวลชุดวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณสำหรับนักเศรษฐศาสตร์* หน่วยที่ 11 หน้า 174- 197 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

- ชุมพล รอดแจ่ม (2552) “ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงงบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่ส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น”
- ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ (2553) *รายได้ประชาชาติ* (ออนไลน์) จาก <http://aphinant.aru.ac.th> ค้นคืน วันที่ 9 พฤศจิกายน 2553
- ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2545) *การวิเคราะห์การถดถอย ใน ประมวลสาระชุดวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณสำหรับนักเศรษฐศาสตร์* หน้าที่ 10 หน้า 132-163 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
- คมิศา มุกต์มณี (2537) “ผลกระทบของเงินทุนต่างประเทศต่อการออมในประเทศไทยจากการเปิดเสรีทางการเงิน” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ดำรง ปั้นประณต-สะอาด แก้วเกษ (2550) “ระบบการสหกรณ์ในประเทศไทย” โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร
- ทรรศิน ศรีวราพงศ์ (2548) *สถิติสำหรับนักเศรษฐศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร พี พี เอ็นเพรส
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (2553) “ข้อมูลสถิติการเงินและการธนาคาร” (ออนไลน์) จาก <http://www.bot.or.th> ค้นคืนวันที่ 22 กันยายน 2553
- นิรมล หลีกอธรรม (2546) “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในส่วนภูมิภาค” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- นันทกา นันทวิสัย (2552) “การศึกษาเปรียบเทียบภาวะการณ์ออมของครัวเรือนในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร” สารนิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปณิดา มนต์รี (2547) “การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อออมของครัวเรือนในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ปนัดดา โชติประเสริฐ (2524) “บทบาทของธนาคารพาณิชย์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ปรีชา จำรูญฤทธิ์ (2547) “ปัจจัยที่กำหนดการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย”
 สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประพันธ์ เสวตนันท์ (2547) *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค* พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พีรพงษ์ อัสวศิริเลิศ (2543) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของระบบสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
 ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พุทธพงษ์ สนทะมิโน (2546) “ผลกระทบของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายของ
 รัฐบาล” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พรธนะ พึ่งแก้ว (2545) “ความผันผวนในอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อการส่งออกของประเทศไทย”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ไพรินทร์ ธนะจันทร์ (2524) “บทบาทของธนาคารพาณิชย์กับการขยายตัวทางเศรษฐกิจส่วน
 ภูมิภาค” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์
 คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มะลิวัลย์ แก้วแสน (2551) “ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์
 ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มัตติกา ทาแกง (2551) “ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยไทยและอัตราดอกเบี้ยสหรัฐอเมริกา”
 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- รัชณี โตอาจ (2521) *เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร เอ็ดดูเคชั่น
- รัตนา สายคณิต (2521) *มหเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วรางคณา รมนียอุทยาน (2547) “ปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย” การศึกษา
 ค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
 บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วเรศ อุปปาดิก (2544) *เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร* กรุงเทพมหานคร
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- วิมล จินดาเงิน (2551) “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)” การศึกษาค้นคว้าอิสระ สาขาการเงิน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- วิชุดา ศรีทองกุล (2548) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของภาคเอกชนในประเทศไทย” สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วัชรพร ดวงลำราญ (2547) “ปัจจัยที่กำหนดการออมระยะยาวของธุรกิจประกันชีวิต สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วัชรวิ พฤทธิกานนท์ (2549) *สถิติเศรษฐศาสตร์เชิงประยุกต์* เชียงใหม่ โรงพิมพ์แสงศิลป์
- วันรักษ์ มิ่งมณีนากิน (2547) *หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สิทธิพงษ์ พรหมทอง (2544) “พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สุดา เจริญพงษ์ไพบูลย์ (2536) “พัฒนาการทางการเงินและความมั่นคงของสหกรณ์ออมทรัพย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุทธิสาร มนูญศักดิ์ (2539) “ผลกระทบของการออมและการลงทุนที่มีต่อบัญชีเดินสะพัดของประเทศไทยระหว่างปี 2513-2536” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สุรศักดิ์ มหาแก้ว (2545) “ผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยต่อการออมและการลงทุนก่อนและหลัง พ.ศ.2540 (วิกฤตทางเศรษฐกิจไทย)” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สมใจ สุกดีพันธ์วิหาร (2538) “บทบาทของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการระดมเงินทุนต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2554) “รายได้ประชาชาติและการวัดรายได้ประชาชาติ”
 ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น* หน่วยที่ 9 กรุงเทพมหานคร
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาเศรษฐศาสตร์” (ออนไลน์) จาก
<http://th.wikipedia.org/wiki> ค้นคืนวันที่ 22 เมษายน 2554
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) “ข้อมูลสถิติการเงินและการคลัง” (ออนไลน์) จาก
<http://www.fpo.go.th> ค้นคืนวันที่ 22 กันยายน 2553
- สำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) “ผลิตภัณฑ์มวลรวม
 ภายในประเทศไทยปี” (ออนไลน์) จาก <http://www.fpo.go.th> ค้นคืน
 วันที่ 22 กันยายน 2553
- อนงค์นุช เทียนทอง (2553) “บทบาทของสถาบันการเงินกับการพัฒนาเศรษฐกิจภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ” (ออนไลน์) จาก <http://copper.msu.ac.th>
 ค้นคืนวันที่ 22 กันยายน 2553
- อัจฉรา สงสมพันธ์ (2554) “ปัจจัยกำหนดการออมภายในประเทศ” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- Edwin Charle (1983) *Macroeconomics of Developing Countries* New delhi : McGraw Hill.
- Keynes, John Maynard (1936) *The General Theory of Employment*, New York : Harcount,Brace.
- Lila Truett, dale B. Truett (1987) *Economics*. The University of Texas at San Antonio.
- Lin Steven A.Y. (1994) “Government spending and economic growth” *journal of Applied
 Economic* (26 January) pp. 93-94
- Obi , John Chukwuka (1990) *Education and Economic growth in Nigeria* PHD. Thesis,
 Tennessee State University.
- Sapkota Narayan, Suman Khatri,Aryal Rabi (2008) “The Financial institution and The economy
 expand (boundaries) : The cause of the country throws (Accessed September 5,
 2010) Available : <http://globip.com/pdf/African-vol 5- article3.pdf>
- William H. Branson (1979) *Macroeconomics Theory And Policy* 2nd ed. New York. Princeton
 University.
- W.W. Rostow (1963) *The Stages of Economic Growth* 10th ed . Massachusetts : the Murray
 Printing company forge village.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางผนวก

ตารางผนวกที่ 1 แสดงเงินรับฝากของสถาบันการเงินในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552

หน่วย : พันล้านบาท

สถาบันการเงิน	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549		2551	2552
ธนาคารพาณิชย์	4,912.94 (76.58)	5,109.97 (75.22)	5,221.48 (75.91)	5,472.82 (74.68)	5,699.70 (72.81)	6,169.05 (73.84)	6,565.68 (73.38)	6,566.49 (75.46)	6,900.75 (72.11)	7,004.19 (68.61)
ธนาคารออมสิน	422.42 (6.58)	483.27 (7.11)	522.54 (7.60)	554.17 (7.56)	560.62 (7.16)	564.01 (6.75)	592.73 (6.22)	622.50 (7.15)	622.54 (6.51)	702.47 (6.88)
บริษัทประกันฯ	196.85 (3.07)	233.72 (3.44)	285.61 (4.15)	333.69 (4.55)	414.42 (5.29)	488.75 (5.85)	547.78 (6.12)	643.51 (7.39)	664.56 (6.94)	642.07 (6.29)
ธกส.	196.40 (3.06)	242.29 (3.57)	274.65 (3.99)	306.86 (4.19)	341.37 (4.36)	425.53 (5.09)	467.39 (5.22)	498.25 (5.73)	514.67 (5.35)	642.49 (6.29)
ธนาคารอาคารฯ	213.84 (3.33)	193.42 (2.85)	192.97 (2.81)	239.37 (3.27)	309.97 (3.96)	340.25 (4.07)	403.25 (4.51)	0 (0)	459.85 (4.81)	548.03 (5.37)
บริษัทเงินทุนฯ	308.34 (4.81)	328.72 (4.84)	168.16 (2.44)	202.85 (2.77)	253.74 (3.24)	80.28 (0.96)	64.58 (0.72)	39.06 (0.45)	41.32 (0.43)	234.41 (2.29)
สหกรณ์การเกษตร	164.95 (2.57)	201.71 (2.97)	212.99 (3.10)	218.64 (2.99)	248.37 (3.18)	287.19 (3.44)	305.56 (3.43)	332.26 (3.82)	365.82 (3.82)	435.74 (4.27)
รวม	6,415.72 (100)	6,793.08 (100)	6,878.38 (100)	7,328.38 (100)	7,828.17 (100)	8,355.04 (100)	8,946.95 (100)	8,702.05 (100)	9,569.49 (100)	10,209.39 (100)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) "ข้อมูลเศรษฐกิจ" คำนวณวันที่ 22 กันยายน 2553 จาก <http://www.Fpo.go.th>

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ คำนวณเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนเงินรับฝากของสถาบันการเงินในประเทศไทย

ตารางผนวกที่ 2 โครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนของสถาบันการเงินของสหกรณ์การเกษตรไทยในช่วงปี
พ.ศ. 2543 - 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ทุนของสหกรณ์	เงินรับฝากของสมาชิก	แหล่งเงินภายนอก	เงินทุนรวม
2543	18,159.41 (34.70)	16,943.91 (32.38)	17,229.94 (32.93)	52,333.26 (100)
2544	21,773.68 (35.32)	20,169.76 (32.72)	19,703.92 (31.96)	61,647.36 (100)
2545	22,996.23 (37.09)	21,297.63 (34.35)	17,702.63 (28.56)	61,996.49 (100)
2546	23,942.44 (38.06)	21,815.62 (34.65)	17,206.19 (27.29)	62,964.25 (100)
2547	26,088.16 (38.52)	23,668.21 (34.96)	17,952.77 (26.52)	67,709.14 (100)
2548	29,288.42 (42.57)	22,701.52 (32.99)	16,812.64 (24.44)	68,802.58 (100)
2549	30,434.97 (42.35)	22,614.21 (31.47)	18,811.03 (26.18)	71,860.21 (100)
2550	33,989.83 (39.25)	24,115.94 (27.85)	28,483.68 (32.90)	86,589.45 (100)
2551	36,599.01 (40.17)	26,822.99 (29.44)	27,696.86 (30.39)	91,118.86 (100)
2552	39,980.26 (37.36)	31,289.52 (29.24)	35,735.27 (33.40)	107,005.05 (100)
รวม	283,252.41	231,439.31	217,334.93	732,026.65
เฉลี่ยต่อปี	28,325.24	23,143.93	21,733.49	73,202.67
2543-2552	(38.69)	(31.61)	(29.70)	(100)

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติทางการเงิน" (2553)

ค้นคืนเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

ตารางผนวกที่ 3 ค่าเฉลี่ย แหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรไทย จำแนกตามประเภทในช่วงปี
พ.ศ. 2543 - 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	หุ้นของ สมาชิก	ทุนสำรอง	ทุนสะสม ต่างๆตาม ระเบียบฯ	กำไรสุทธิ ประจำปี	กำไรสุทธิ รอการจัดสรร	รวมทุน ของสหกรณ์
2543	10,935.35 (59.29)	4,120.97 (22.34)	1,534.85 (8.32)	1,782.56 (9.66)	70.68 0.39	18,444.41 (100)
2544	13,228.63 (59.70)	5,004.17 (22.58)	1,918.62 (8.66)	1,949.30 (8.80)	59.39 (0.26)	22,160.11 (100)
2545	14,092.04 (60.07)	5,394.07 (22.99)	2,196.74 (9.36)	1,717.60 (7.32)	58.15 (0.26)	23,458.60 (100)
2546	14,816.02 (61.73)	5,695.96 (23.73)	2,276.58 (9.48)	1,176.29 (4.90)	38.42 (0.16)	24,003.27 (100)
2547	16,204.80 (60.53)	6,198.99 (23.16)	2,558.51 (9.56)	1,763.41 (6.59)	44.61 (0.16)	26,770.32 (100)
2548	18,550.00 (61.62)	6,931.45 (23.03)	2,870.23 (9.54)	1,732.22 (5.75)	17.79 (0.06)	30,101.69 (100)
2549	19,518.88 (62.28)	7,057.18 (22.52)	2,955.00 (9.43)	1,795.45 (5.73)	14.52 (0.04)	31,341.03 (100)
2550	22,040.68 (63.12)	7,672.08 (21.97)	3,222.62 (9.22)	1,953.00 (5.59)	28.62 (0.10)	34,917.00 (100)
2551	23,643.68 (62.74)	8,015.15 (21.27)	3,389.04 (8.99)	2,617.13 (6.95)	17.56 (0.05)	37,682.56 (100)
2552	26,016.67 (63.02)	8,572.30 (20.76)	3,619.39 (8.77)	3,049.11 (7.38)	23.78 (0.07)	41,281.25 (100)
รวม	179,046.75	64,662.32	26,541.58	19,536.07	373.52	290,160.24
เฉลี่ยต่อปี	17,904.68	6,466.23	2,654.16	1,953.61	37.35	29,016.02
2543-2552	(61.70)	(22.28)	(9.15)	(6.73)	(0.14)	(100)

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน" (2553)

ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนที่มาของเงินทุนต่อปริมาณทุนรวมของสหกรณ์การเกษตรไทย

ตารางผนวกที่ 4 ค่าเฉลี่ยปริมาณเงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552

ปี พ.ศ.	เงินฝากจากสมาชิก	เงินรับฝากจากสหกรณ์		ที่อื่นๆ	รวมเงินฝากของ สหกรณ์การเกษตร
		อื่นๆ			
2543	16,943.91	-	-	-	16,943.91
	(100)	(0)	(0)	(0)	(100)
2544	20,169.76	-	-	-	20,169.76
	(100)	(0)	(0)	(0)	(100)
2545	21,297.63	-	-	-	21,297.63
	(100)	(0)	(0)	(0)	(100)
2546	21,815.62	-	-	-	21,815.62
	(100)	(0)	(0)	(0)	(100)
2547	23,668.21	318.73	848.88	848.88	24,835.82
	(95.30)	(1.3)	(3.40)	(3.40)	(100)
2548	22,701.52	2,226.35	3,789.70	3,789.70	28,717.57
	(79.05)	(7.75)	(13.20)	(13.20)	(100)
2549	22,614.21	2,642.22	5,298.05	5,298.05	30,554.48
	(74.01)	(8.64)	(17.35)	(17.35)	(100)
2550	24,115.94	2,676.65	6,431.87	6,431.87	33,224.46
	(72.58)	(8.06)	(19.36)	(19.36)	(100)
2551	26,822.99	3,043.42	6,713.76	6,713.76	36,580.17
	(73.33)	(8.32)	(18.35)	(18.35)	(100)
2552	31,289.52	3,548.50	8,734.81	8,734.81	43,572.83
	(71.81)	(8.14)	(20.05)	(20.05)	(100)
รวม	231,439.31	14,455.87	31,817.07	31,817.07	277,712.25
เฉลี่ยต่อปี	23,143.93	1,445.59	3,181.71	3,181.71	27,771.23
2543-2552	(83.34)	(5.21)	(11.45)	(11.45)	(100)

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน" (2553)

ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนเงินรับฝากจำแนกตามประเภทต่อการรับฝากเงินของสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรไทย

ตารางผนวกที่ 5 ค่าเฉลี่ยแหล่งเงินทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามประเภทในช่วงปี
พ.ศ. 2543 - 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	เงินกู้ยืมและเครดิต การค้า	เงินรับฝากและหนี้สินอื่น	รวมแหล่งเงินทุนภายนอก
2543	16,943.91 (100)	- (0)	- (0)
2544	20,169.76 (100)	- (0)	- (0)
2545	21,297.63 (100)	- (0)	- (0)
2546	21,815.62 (100)	- (0)	- (0)
2547	23,668.21 (95.30)	318.73 (1.3)	848.88 (3.40)
2548	22,701.52 (79.05)	2,226.35 (7.75)	3,789.70 (13.20)
2549	22,614.21 (74.01)	2,642.22 (8.64)	5,298.05 (17.35)
2550	24,115.94 (72.58)	2,676.65 (8.06)	6,431.87 (19.36)
2551	26,822.99 (73.33)	3,043.42 (8.32)	6,713.76 (18.35)
2552	31,289.52 (71.81)	3,548.50 (8.14)	8,734.81 (20.05)
รวม	231,439.31	14,455.87	31,817.07
เฉลี่ยต่อปี 2543-2552	23,143.93 (83.34)	1,445.59 (5.21)	3,181.71 (11.45)

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน"
(2553) สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนแหล่งเงินทุนภายนอกจำแนกตามประเภทต่อแหล่งเงินทุนภายนอก
ของสหกรณ์การเกษตรไทย

ตารางผนวกที่ 6 โครงสร้างแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรไทยในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	การลงทุนภายใน ของ สหกรณ์การเกษตร	การลงทุนภายนอกของ สหกรณ์การเกษตร	การลงทุนรวมของ สหกรณ์การเกษตร
2543	44,540.84 (87.03)	6,637.78 (12.97)	51,178.62 (100)
2544	53,502.93 (86.62)	8,263.49 (13.38)	61,766.42 (100)
2545	54,148.87 (85.18)	9,423.70 (14.82)	63,572.57 (100)
2546	55,738.96 (85.65)	9,339.02 (14.35)	65,077.98 (100)
2547	60,802.37 (85.38)	10,413.70 (14.62)	71,216.07 (100)
2548	69,833.68 (84.74)	12,573.25 (15.26)	82,406.93 (100)
2549	74,459.43 (84.47)	13,686.58 (15.53)	88,146.01 (100)
2550	83,824.66 (84.32)	15,582.48 (15.68)	99,407.14 (100)
2551	87,925.14 (83.70)	17,144.93 (16.30)	105,070.07 (100)
2552	100,265.17 (82.15)	21,781.78 (17.85)	122,046.95 (100)
รวม	685,042.05	124,846.71	809,888.76
เฉลี่ยต่อปี 2543-2552	68,504.21 (84.58)	12,484.67 (15.42)	80,988.88 (100)

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน" (2553)

ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนต่อปริมาณเงินทุนรวม
ของสหกรณ์การเกษตร

ตารางผนวกที่ 7 ค่าเฉลี่ยปริมาณการลงทุนภายในของสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามประเภทในช่วงปี

พ.ศ. 2543 – 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์	ลูกหนี้	อื่นๆ	สินค้าคงเหลือ	รวมการลงทุน ภายใน
2543	3,960.53 (8.89)	35,215.10 (79.06)	4,221.81 (9.48)	1,143.40 (2.57)	44,540.84 (100)
2544	4,609.83 (8.62)	41,712.09 (77.96)	5,181.57 (9.68)	1,999.44 (3.74)	53,502.93 (100)
2545	4,944.45 (9.13)	43,070.20 (79.54)	4,527.27 (8.36)	1,606.95 (2.97)	54,148.87 (100)
2546	5,141.28 (9.22)	44,916.50 (80.58)	3,288.18 (5.90)	2,393.00 (4.30)	55,738.96 (100)
2547	5,273.69 (8.67)	49,571.59 (81.53)	3,027.01 (4.98)	2,930.08 (4.82)	60,802.37 (100)
2548	6,595.79 (9.44)	56,350.82 (80.69)	2,068.89 (2.96)	4,818.18 (6.91)	69,833.68 (100)
2549	6,949.45 (9.33)	59,729.87 (80.22)	2,587.17 (3.47)	5,192.94 (6.98)	74,459.43 (100)
2550	7,875.08 (9.39)	67,970.01 (81.09)	3,046.04 (3.63)	4,933.53 (5.89)	83,824.66 (100)
2551	8,058.91 (9.20)	72,892.33 (82.90)	2,400.63 (2.73)	4,573.27 (5.20)	87,925.14 (100)
2552	8,750.32 (8.73)	78,939.57 (78.73)	1,933.44 (0.13)	10,641.84 (12.41)	100,265.17 (100)
รวม	62,159.33	550,368.08	32,282.01	40,232.63	685,042.05
เฉลี่ยต่อปี	6,215.93	55,036.81	3,228.20	4,023.26	68,504.21
2543-2552	(9.07)	(80.34)	(4.71)	(5.92)	(100)

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน" (2553)

ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนปริมาณการลงทุนภายในจำแนกตามประเภทของสหกรณ์การเกษตร

ตารางผนวกที่ 8 ค่าเฉลี่ยการให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรไทยจำแนกตามประเภทในช่วงปี

พ.ศ. 2543-2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	การให้เงินกู้ ระยะสั้น	การให้เงินกู้ ระยะปานกลาง	การให้เงินกู้ แก่สมาชิกอื่นๆ	รวมการให้เงินกู้
2543	11,803.69 (64.85)	6,369.84 (34.99)	28.20 (0.16)	18,201.73 (100)
2544	13,464.78 (62.94)	7,775.07 (36.34)	154.07 (0.72)	21,393.92 (100)
2545	13,556.62 (62.77)	7,911.57 (36.63)	127.57 (0.60)	21,595.76 (100)
2546	14,310.98 (60.86)	8,397.92 (39.03)	805.71 (0.11)	23,514.61 (100)
2547	16,322.54 (59.18)	10,182.36 (36.92)	1,075.47 (3.90)	27,580.37 (100)
2548	18,895.35 (59.38)	11,857.25 (37.26)	1,066.41 (3.36)	31,819.01 (100)
2549	19,526.65 (58.71)	12,800.83 (38.49)	932.15 (2.80)	33,259.63 (100)
2550	22,170.24 (59.76)	13,497.99 (36.38)	1,432.16 (3.86)	37,100.39 (100)
2551	24,113.51 (60.05)	14,471.43 (36.04)	1,568.36 (3.91)	40,153.30 (100)
2552	27,817.29 (61.53)	15,571.94 (34.44)	1,819.78 (4.03)	45,209.01 (100)
รวม	181,981.65	108,836.20	9,009.88	299,827.73
เฉลี่ยต่อปี	18,198.17	10,883.62	900.99	29,982.77
2543-2552	(60.70)	(36.30)	(3.00)	(100)

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน" (2553)

ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนการให้เงินกู้แก่สมาชิกจำแนกตามประเภทของสหกรณ์การเกษตร

ตารางผนวกที่ 9 ค่าเฉลี่ยปริมาณการลงทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตรไทย จำแนกตามประเภท
ในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	เงินสดในมือและ เงินฝาก	การลงทุนในหลักทรัพย์ และตราสาร	รวมเงินลงทุนภายนอก
2543	6,225.64 (93.79)	412.14 (6.21)	6,637.78 (100)
2544	7,828.77 (94.74)	434.72 (5.26)	8,263.49 (100)
2545	8,946.52 (94.94)	477.18 (5.06)	9,423.70 (100)
2546	8,707.19 (93.23)	631.83 (6.77)	9,339.02 (100)
2547	9,644.79 (92.62)	768.91 (7.38)	10,413.70 (100)
2548	11,735.11 (93.33)	838.14 (6.67)	12,573.25 (100)
2549	12,901.86 (94.27)	784.72 (5.73)	13,686.58 (100)
2550	14,543.52 (93.33)	1,038.96 (6.67)	15,582.48 (100)
2551	16,187.50 (94.42)	957.43 (5.58)	17,144.93 (100)
2552	20,677.17 (94.93)	1,104.61 (5.07)	21,781.78 (100)
รวม	117,398.07	7,448.64	124,846.71
เฉลี่ยต่อปี 2543-2552	11,739.81 (94.03)	744.86 (5.97)	12,484.67 (100)

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน"
(2553) ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>
หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงสัดส่วนปริมาณการลงทุนภายนอกจำแนกตามประเภทของสหกรณ์
การเกษตร

ตารางผนวกที่ 10 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณเงินออมของสหกรณ์การเกษตรในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินออม ในระบบของ สหกรณ์ การเกษตร (ล้านบาท)	การออมรวม ของประเทศ (ล้านบาท)	ปริมาณเงินรับ ฝากของ สหกรณ์ การเกษตร (ล้านบาท)	ปริมาณเงิน ออม ในรูปทุน เรือนหุ้น (ล้านบาท)	ปริมาณเงินกู้ จากแหล่ง เงินทุน ภายนอก (ล้านบาท)	จำนวน สหกรณ์ การเกษตรใน ประเทศไทย (แห่ง)	จำนวนสมาชิก สหกรณ์ การเกษตร ในประเทศไทย	ผลิตภัณฑ์มวล รวม ภายในประเทศ
2543	16,943.91	1,548,040.00	16,943.91	10,935.35	17,229.94	3,267.00	4,219,730.00	4,922,731.00
2544	20,169.76	1,502,530.00	20,169.76	13,228.63	19,703.92	3,363.00	4,727,879.00	5,133,502.00
2545	21,297.63	1,564,380.00	21,297.63	14,092.04	17,702.63	3,637.00	4,868,039.00	5,450,643.00
2546	21,815.62	1,691,750.00	21,815.62	14,816.02	17,206.19	3,782.00	4,884,941.00	5,917,368.00
2547	24,835.82	1,852,570.00	23,668.21	16,204.80	17,952.77	3,827.00	5,203,798.00	6,489,847.00
2548	28,717.57	1,965,730.00	22,701.52	18,550.00	16,812.64	3,830.00	5,467,491.00	7,087,660.00
2549	30,554.48	2,347,910.00	22,614.21	19,518.88	18,811.03	3,877.00	5,449,308.00	7,816,476.00
2550	33,224.46	2,704,230.00	24,115.94	22,040.68	28,483.68	3,875.00	5,654,195.00	7,816,476.00
2551	36,580.17	2,750,760.00	26,822.99	23,643.68	27,696.86	3,791.00	5,875,585.00	8,473,632.00
2552	43,572.83	2,972,750.00	31,289.52	26,061.67	35,735.27	3,741.00	5,769,502.00	9,033,786.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) "ข้อมูลเศรษฐกิจ" คำนวณวันที่ 22 กันยายน 2553 จาก <http://www.Fpo.go.th>

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานสถิติและการเงิน" (2553) คำนวณวันที่ 22 กันยายน 2553

จาก <http://www.Statistic.cad.go.th>

ตารางผนวกที่ 11 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินให้ สินเชื่อของ สหกรณ์ การเกษตร	อัตราดอกเบี้ย เงินกู้ของ สหกรณ์ การเกษตร	ปริมาณการให้ สินเชื่อของ สหกรณ์ การเกษตร สาขาเกษตรฯ	ปริมาณการให้สินเชื่อ ของ สหกรณ์การเกษตร สาขาอสังหาริมทรัพย์ฯ	ปริมาณการให้สินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตร สาขาการค้าส่งและค้า ปลีกฯ	ปริมาณการให้สินเชื่อ ของสหกรณ์การเกษตร สาขาสถาบันการเงิน
2543	33,568.09	7.25	11,135.16	3,901.16	1,509.18	1,656.28
2544	38,137.99	9.00	12,809.80	4,855.52	1,845.52	1,882.65
2545	38,983.90	9.00	13,069.71	4,672.27	1,859.99	1,994.17
2546	40,167.86	9.00	14,224.05	5,249.05	1,874.47	2,166.45
2547	43,792.45	9.00	16,867.77	5,239.92	2,579.90	2,892.78
2548	49,656.76	9.00	18,880.70	6,408.91	3,114.23	3,415.18
2549	52,598.47	9.00	20,371.91	6,991.67	2,854.79	3,041.26
2550	59,966.02	10.00	22,423.47	7,451.97	3,875.20	3,349.75
2551	64,150.81	10.00	24,037.40	7,923.71	4,436.16	3,756.03
2552	69,242.85	10.00	27,167.77	9,425.22	4,944.78	3,671.24

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ “รายงานสถิติและการเงิน” (2553) คำนวณวันที่ 22 กันยายน 2553 จาก <http://www.Statistic.cad.go.th>

ตารางผนวกที่ 12 แสดงปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนภายในของสหกรณ์การเกษตรทั้งระบบในช่วงปี

พ.ศ. 2543 – 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินลงทุน ภายในของสหกรณ์ การเกษตรทั้งระบบ (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก 1 ปีของธนาคาร พาณิชย์ (ร้อยละ)	อัตราดอกเบี้ย 1 ปี ของสหกรณ์ การเกษตร (ร้อยละ)	ผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศ
2543	44,540.84	3.5	4.5	4,922,731.00
2544	53,502.93	2.75	3	5,133,502.00
2545	54,148.87	2.5	3	5,450,643.00
2546	55,738.96	1	3	5,917,368.00
2547	60,802.37	1	3	6,489,847.00
2548	69,833.68	2.5	3	7,087,660.00
2549	74,419.43	4	5	7,816,476.00
2550	83,824.66	2.25	3	8,473,632.00
2551	87,925.14	1.75	3	9,104,979.00
2552	100,265.17	1	3	9,033,786.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) "ข้อมูลเศรษฐกิจ" คำนวณวันที่ 22 กันยายน 2553 จาก

<http://www.Fpo.go.th>

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2553) เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2553 จาก <http://www.bot.or.th>

ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน" (2553) คำนวณเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

ตารางผนวกที่ 13 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศในสาขาเศรษฐกิจต่างๆในช่วงปี

พ.ศ. 2543 – 2552

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ผลิตภัณฑ์มวลรวม รวม ภายในประเทศ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สาขา เกษตรฯ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สาขาอสังหาริมทรัพย์	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สาขาค้าส่งฯ	ผลิตภัณฑ์ มวลรวม ภายในประเทศ สาขาสถาบัน การเงิน
2543	4,922,731.00	326,389.00	161,792.00	847,564.00	145,840.00
2544	5,133,502.00	357,979.00	163,862.00	856,098.00	151,360.00
2545	5,450,643.00	406,809.00	171,751.00	866,332.00	170,036.00
2546	5,917,368.00	506,623.00	177,848.00	888,016.00	202,257.00
2547	6,489,847.00	562,529.00	188,237.00	968,721.00	233,719.00
2548	7,087,660.00	624,075.00	198,446.00	1,037,682.00	262,524.00
2549	7,816,476.00	737,185.00	203,885.00	1,114,739.00	282,529.00
2550	8,473,643.00	842,928.00	212,405.00	1,173,662.00	305,739.00
2551	9,104,979.00	949,916.00	212,849.00	1,230,612.00	355,292.00
2552	9,033,786.00	918,534.00	214,958.00	1,257,261.00	368,020.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2553) "ข้อมูลเศรษฐกิจ" คำนวณวันที่ 22 กันยายน 2553

จาก <http://www.Fpo.go.th>

ตารางผนวกที่ 14 แสดงแหล่งที่ใช้ไปของปริมาณการให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552

หน่วย : ล้านบาท

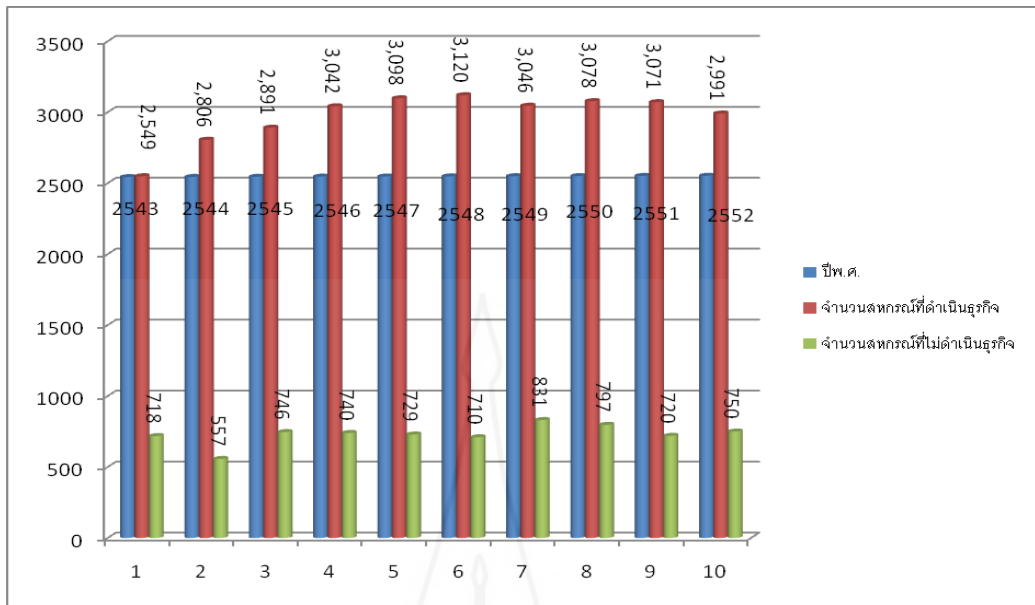
รายการ	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบ	6,426.41	7,093.30	7,155.30	8,117.78	9,201.91	10,987.97	11,539.94	14,442.78	15,229.23	18,814.63
ค่าใช้จ่าย การแปรรูป	626.24	617.50	790.84	776.66	793.79	621.23	706.50	718.96	959.39	914.69
ค่าเช่าและภาษี	358.85	356.32	364.67	316.16	340.62	317.19	392.57	221.15	364.77	345.09
ค่าบริการ ค่าใช้จ่ายใน ครัวเรือน	540.85	453.43	548.84	694.67	573.72	673.42	811.29	1,076.34	1,263.25	1,417.28
ค่าบุกเบิก ซื้อที่ดิน ปรับปรุงแหล่งน้ำ	2,716.45	3,423.41	3,250.41	3,555.18	3,388.66	3,860.83	4,160.24	4,351.57	4,646.36	5,563.14
ซื้อสัตว์ ซื้อเครื่องจักร	1,551.04	2,066.31	1,990.59	2,086.71	2,770.45	2,921.68	3,464.46	2,736.57	3,333.34	3,174.35
ปรับปรุงสิ่ง ก่อสร้าง	1,184.66	1,432.11	1,421.86	1,694.29	1,851.26	2,548.08	2,831.43	3,100.40	3,277.35	3,862.08
ลงทุนเลี้ยงสัตว์	2,172.42	2,676.37	2,768.37	2,926.74	3,761.00	4,032.63	4,268.38	4,304.01	4,150.67	3,919.01
ชำระหนี้สิน	732.68	741.13	948.37	945.14	1,650.51	2,001.57	1,636.02	1,835.66	2,191.79	1,869.70
ซื้อหุ้นสหกรณ์	923.60	1,141.52	1,045.79	1,221.31	1,242.27	1,413.61	1,405.24	1,514.09	1,564.91	1,801.54
อื่นๆ	968.33	1,392.61	1,311.15	1,179.97	2,006.18	2,440.81	2,043.50	2,798.86	3,172.91	3,527.50
รวม	18,201.53	21,394.01	21,596.19	23,514.61	27,580.37	31,819.02	33,259.57	37,100.39	40,153.97	

ที่มา : ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ "รายงานและสถิติการเงิน" (2553) ค้นคืนเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2553 จาก <http://statistic.cad.go.th>

ภาคผนวก ข

ภาพผนวก

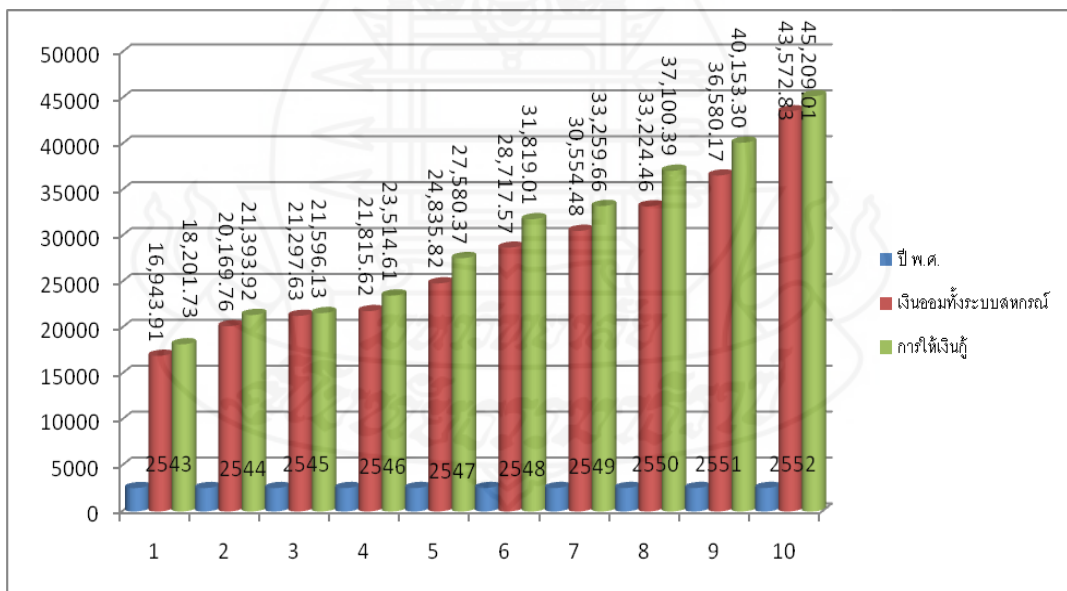

ภาพผนวกที่ 1 แสดงจำนวนสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยปีพ.ศ. 2543 -2552

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

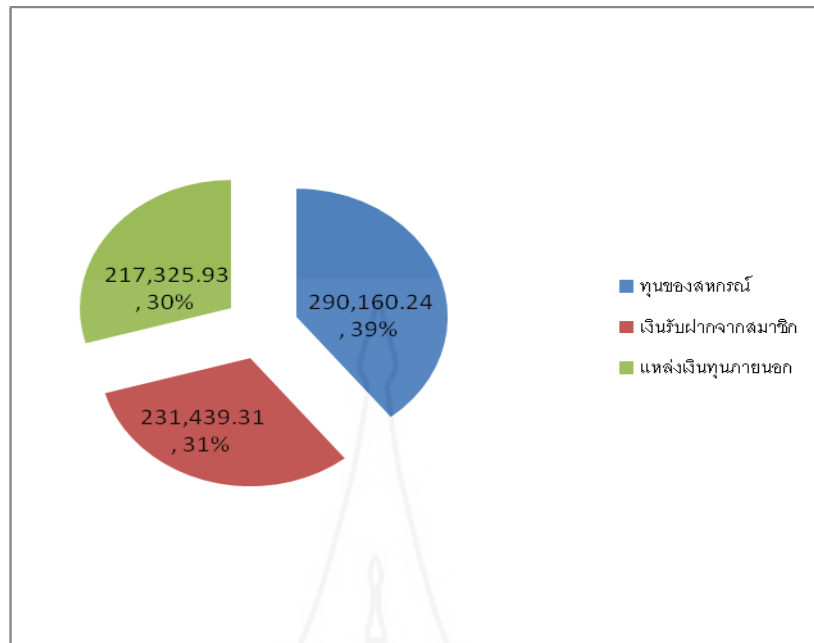
หมายเหตุ สหกรณ์ที่ไม่ดำเนินธุรกิจ หมายถึง สหกรณ์ที่หยุดดำเนินธุรกิจ สหกรณ์ที่ไม่ดำเนินธุรกิจและสหกรณ์ที่ไม่พร้อมรับการตรวจสอบข้อมูล

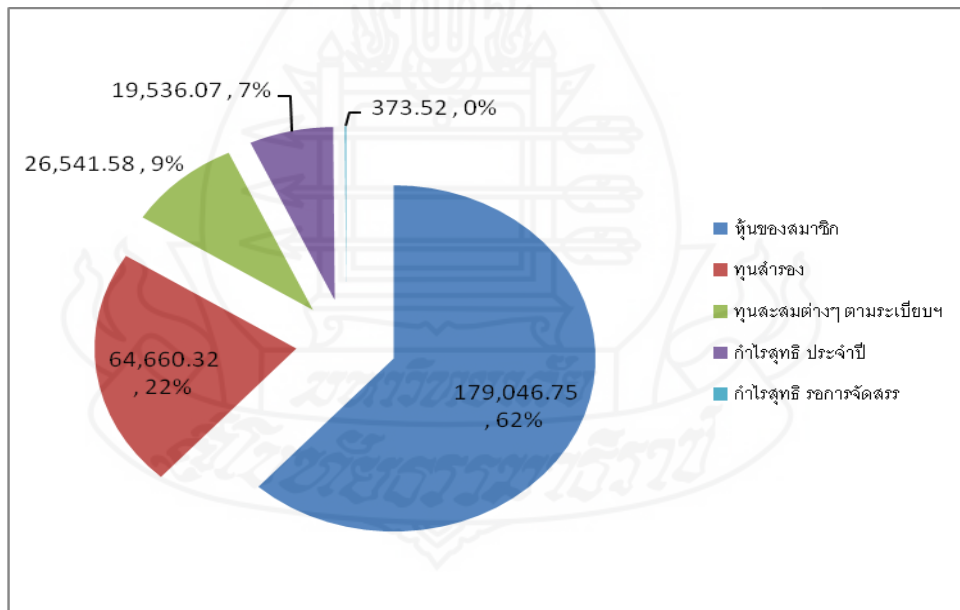
ภาพผนวกที่ 2 แสดงปริมาณเงินออมทั้งระบบและเงินให้สินเชื่อของสหกรณ์การเกษตรไทย ปีพ.ศ.

2543-2552

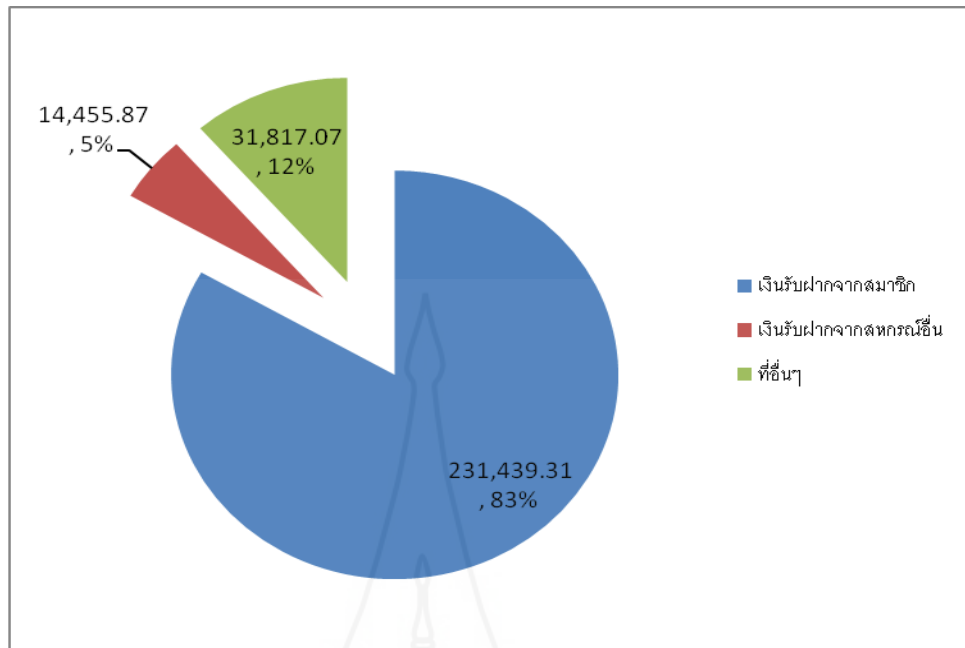
ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ภาพผนวกที่ 3 แสดงร้อยละของโครงสร้างแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรในช่วงปี พ.ศ.2543-2552
ที่มา :กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

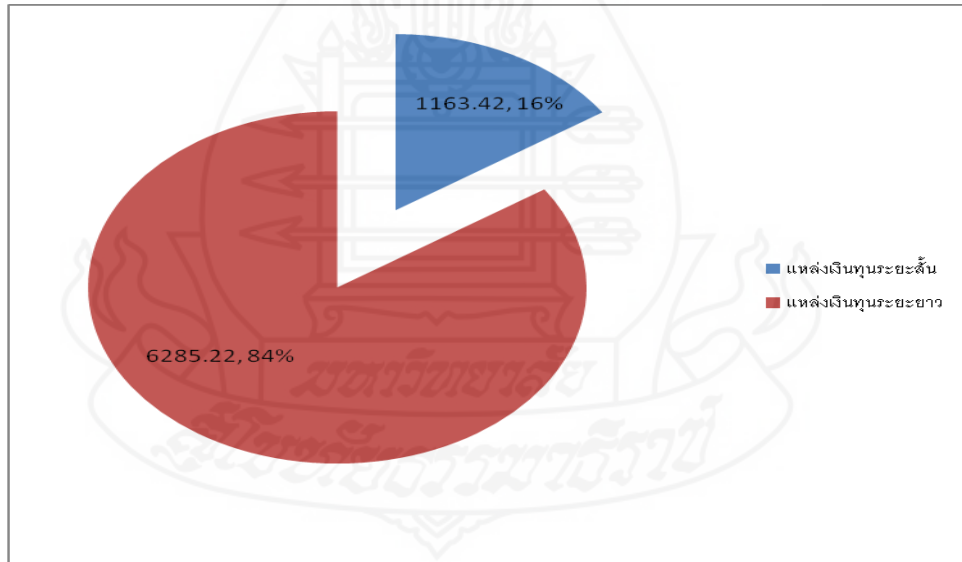

ภาพผนวกที่ 4 ร้อยละของค่าเฉลี่ยปริมาณทุนของสหกรณ์การเกษตรไทยจำแนกตามประเภทในช่วงปี 2543 -2552
ที่มา :กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

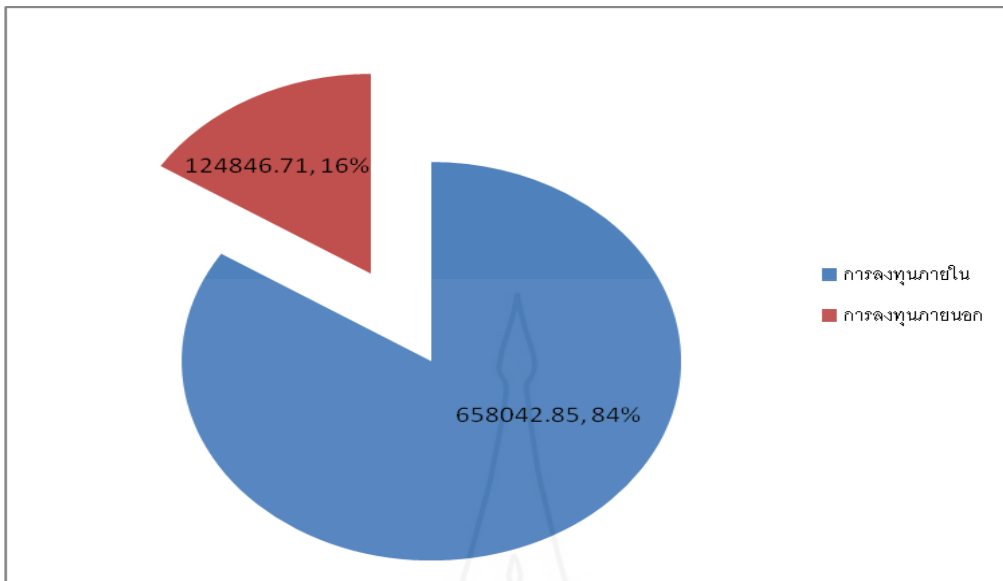
ภาพผนวกที่ 5 ร้อยละของค่าเฉลี่ยเงินฝากของสหกรณ์การเกษตรไทยจำแนกตามประเภทในช่วงปี 2543-2552

ที่มา :กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

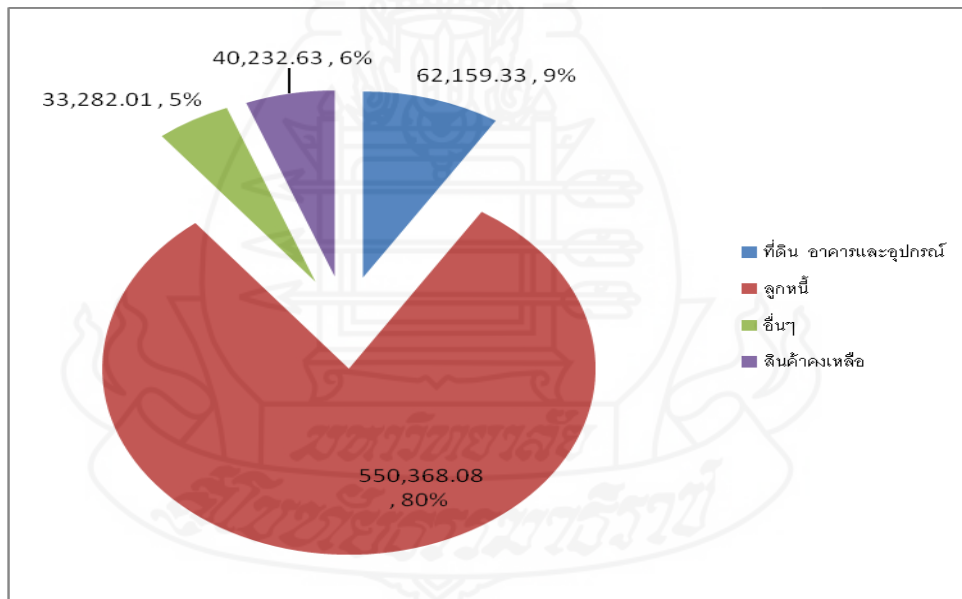

ภาพผนวกที่ 6 ร้อยละของค่าเฉลี่ยแหล่งเงินทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตรไทยจำแนกตามประเภทในช่วงปี พ.ศ. 2543-2552

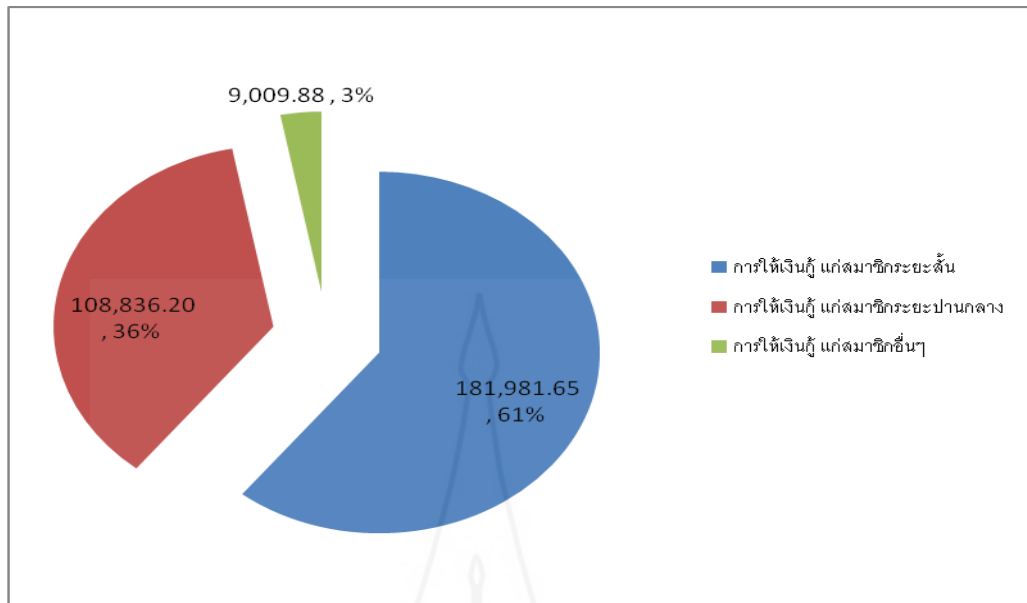
ที่มา :กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

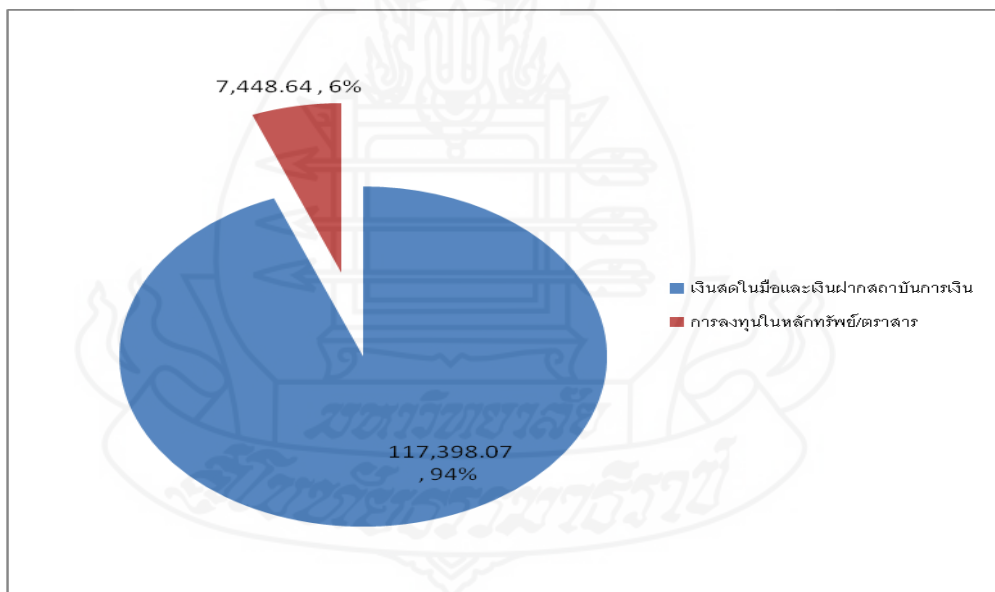
ภาพผนวกที่ 7 แสดงร้อยละของแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรไทย
 จำแนกตามประเภทในช่วงปี พ.ศ.2543-2552
 ที่มา :กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ภาพผนวกที่ 8 ร้อยละของค่าเฉลี่ยปริมาณการลงทุนภายในของสหกรณ์การเกษตรไทย
 จำแนกตามประเภทในช่วงปี 2543-2552
 ที่มา :กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ภาพผนวกที่ 9 ร้อยละของค่าเฉลี่ยปริมาณการให้เงินกู้แก่สมาชิกของสหกรณ์การเกษตร
ไทยจำแนกตามประเภทในช่วงปี พ.ศ.2543-2552
ที่มา :กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ภาพผนวกที่ 10 ร้อยละของค่าเฉลี่ยปริมาณการลงทุนภายนอกของสหกรณ์การเกษตร
ไทยจำแนกตามประเภทในช่วงปี พ.ศ.2543-2552
ที่มา :กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ภาคผนวก ค

ประวัติการสหกรณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์

ประวัติการสหกรณ์

1. กำเนิดการสหกรณ์

ในช่วงศตวรรษที่ 18-19 ได้เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมขึ้นในยุโรป มีการนำเอาเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ คือเกิดภาวะการว่างงานและเศรษฐกิจตกต่ำทั่วไป การเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงครั้งนี้ เริ่มต้นที่ประเทศอังกฤษ ชาวอังกฤษต้องประสบกับปัญหาความเดือดร้อนอย่างมาก จากการที่นายทุนใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคน และการปลดคนงานออกจากโรงงาน ส่วนผู้ประกอบการรายย่อยต้องเลิกกิจการไป สภาพสังคมทั่วไปมีการแบ่งชนชั้นออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนายทุน และฝ่ายกรรมกร นายทุนพยายามแสวงหากำไรจากการลงทุนมากที่สุด โดยการเอารัดเอาเปรียบฝ่ายกรรมกรทุกวิถีทาง จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในครั้งนี้ บรรดากรรมกรที่ถูกบีบคั้นทั้งหลาย จึงร่วมแสวงหาหนทางที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ยากของพวกตน ประกอบกับเวลานั้นมีนักเศรษฐศาสตร์ที่ชื่อว่า โรเบิร์ต โอเวน มีความคิดอยากจะช่วยพยุฐานะของสังคมให้ดีขึ้น ได้เสนอแนวทางปรับปรุงสภาพเศรษฐกิจให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม โดยการร่วมมือระหว่างผู้ที่เดือดร้อนให้รู้จักการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แนวความคิดดังกล่าว ได้ก่อให้เกิดระบบสหกรณ์ขึ้นในเวลาต่อมา บุคคลแรกที่ทำให้คนทั่วไปรู้จักคำว่า “สหกรณ์” คือ โรเบิร์ต โอเวน ชาวอังกฤษ ซึ่ง ถือว่าเป็นผู้ให้กำเนิดการสหกรณ์ขึ้นในโลก และได้รับขนานนามว่าเป็น “บิดาแห่งการสหกรณ์” โอเวนเสนอให้จัดตั้งนิคม หรือ ชุมชนสหกรณ์ (Co-operatives Community) ขึ้น เพื่อผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ โดยไม่ใช้เครื่องจักรให้เป็นทรัพย์สินของชุมชน ซึ่งเป็นของส่วนรวมเป็นการป้องกันมิให้มีสภาพนายทุนปะปนอยู่ในชุมชน การจัดตั้งชุมชนสหกรณ์นี้จะต้องใช้เงินทุนและที่ดินเป็นจำนวนมาก โอเวนจึงพยายามเผยแพร่แผนการจัดตั้งชุมชนสหกรณ์ เพื่อให้คนทั่วไปได้เข้าใจสหกรณ์ในฐานะสมาคมเพื่อเศรษฐกิจ แต่โอเวน ยังไม่สามารถจัดตั้งชุมชนสหกรณ์ในประเทศอังกฤษได้ เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพสังคมในสมัยนั้น โอเวนจึงได้เดินทางไปประเทศสหรัฐอเมริกา และทดลองจัดตั้งชุมชนสหกรณ์ขึ้นครั้งแรกที่นิวฮาร์โมนี รัฐอินเดียนา สหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2368 ให้ชื่อว่า นิวฮาร์โมนี (New Harmony) แต่ได้ล้มเลิกไปในระยะเวลาต่อมา เนื่องจากไม่ได้คัดเลือกสมาชิกและไม่มีกิจกรรมเพียงพอให้คุ้มกับค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปกครองและศาสนา อย่างไรก็ตามแนวความคิดของโอเวน ก็มีอิทธิพลต่อนักปฏิรูปทางเศรษฐกิจ เขาได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความร่วมมือ ร่วมใจ ระหว่างมนุษย์ในอันที่จะช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อยกมาตรฐานความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น

ส่วนนายแพทย์วิลเลียม คิง ชาวอังกฤษ เป็นผู้นิยมแนวความคิดทางสหกรณ์ของโอเวน แต่เห็นว่าโครงการของโอเวน ต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้เป็นจริงได้ยาก นายแพทย์

คิง จึงเริ่มต้นจากการชี้แจงให้คนงานรวมทุนกันคนละเล็กคนละน้อย จัดตั้ง “สมาคมการค้า” (Trading Association) ในรูปสหกรณ์ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2370 เป็นรูปร้านสหกรณ์จำหน่ายสินค้า แต่มีข้อแตกต่างไปจากร้านสหกรณ์ในปัจจุบันคือ กำไรที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของร้านสหกรณ์นี้ จะไม่นำมาแบ่งปันกัน แต่จะเก็บสมทบไว้เป็นทุนเพื่อใช้ขยายงานของร้านสหกรณ์ต่อไป จนสามารถจัดตั้งชมรมสหกรณ์ตามแบบ โอเวน ได้ ซึ่งจากการกระทำดังกล่าว ทำให้ร้านค้าแบบสหกรณ์ในรูปแบบนี้ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการเก็บกำไรทั้งหมดไว้ ไม่จ่ายคืนแก่สมาชิก ทำให้สมาชิกไม่ศรัทธาสหกรณ์

แต่สหกรณ์สมาคมแห่งแรกที่ดำเนินการประสบผลสำเร็จ และเป็นแบบฉบับในโลกนี้ก็คือ ร้านสหกรณ์แห่งเมืองรอชเดล ประเทศอังกฤษ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2387 โดยกรรมกรช่างทอผ้าจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีรายได้น้อย และประสบปัญหาในด้านการซื้อหาเครื่องอุปโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพ เช่น ราคาแพง มีการปลอมปน และถูกเบียดเบียนในการชั่ง ตวง วัด ประกอบกับการได้รับแนวความคิดจาก โอเวน ในการรวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และไม่ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของอุตสาหกรรมและพ่อค้า ซึ่งมีอำนาจการผลิต ทางการค้าในสมัยนั้น จึงได้ร่วมกันจัดตั้งเป็นสมาคม ประกอบด้วยผู้ริเริ่ม 28 คน โดยรวมทุนกันจัดตั้งร้านค้าเครื่องอุปโภคบริโภคขึ้น จากนั้นนำเงินทุนที่รวบรวมได้ไปซื้อสิ่งของที่จำเป็นแก่การครองชีพ โดยจัดซื้อในราคาขายส่ง มาขายให้แก่สมาชิก และให้สมาชิกเสียสละเวลามาช่วยกิจการของร้าน

ส่วนสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ เช่น สหกรณ์ที่ช่วยสมาชิกให้กู้ยืมเงิน ไปทำทุนสหกรณ์เครดิต และสหกรณ์สินเชื่อก็เช่นเดียวกัน สหกรณ์เหล่านี้เกิดจากความขัดสน และความเดือดร้อนของเกษตรกร และกรรมกร เนื่องจากหาเงินกู้ยืมมาประกอบการทำกิน ได้ยาก และแม้ว่ากู้มาได้ก็ต้อง เสียดอกเบี้ยแพงจนไม่สามารถหารายได้มาให้เพียงพอกับการชำระดอกเบี้ยและเงินต้นได้ เป็นเหตุให้มีหนี้สินมาก เมื่อปี พ.ศ. 2393 นายเซอร์มัน ชูลซ์ ชาวเยอรมัน ผู้พิพากษาแห่งเมืองเดลิทซ์ ได้คิดจัดตั้งสหกรณ์ประเภทหาทุนขึ้นในหมู่ชาวเมืองผู้เป็นช่างฝีมือ และพ่อค้าขนาดเล็ก โดยรวบรวมขึ้นเป็นองค์การ เพื่อจัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืม และในปี พ.ศ. 2405 นายฟรีดริค วิลเฮล์ม ไรฟ์ไฟเซน ชาวเยอรมันนายกเทศมนตรีเมืองเฮดเอสดอร์ฟ ได้จัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้นในหมู่ชาวชนบทซึ่งเป็นเกษตรกร โดยจัดเป็นองค์การเพื่อจัดหาทุนให้แก่สมาชิกกู้ยืมเช่นเดียวกัน ในเวลาต่อมาการรวมกันเป็นสหกรณ์ เพื่อแก้ปัญหาค่าความเดือดร้อนของประชาชน ก็ได้แพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ และเป็นตัวอย่างในการจัดตั้งสหกรณ์แก่ชาวชนบทและชาวเมืองมาจนปัจจุบัน

2. ประวัติการสหกรณ์ในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยการสหกรณ์ เกิดขึ้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อประเทศไทยได้เริ่มมีการติดต่อซื้อขายกับต่างประเทศมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจของชนบทที่ค่อย ๆ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อเลี้ยงตัวเอง มาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อการค้า ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิตและการครองชีพจึงมีเพิ่มขึ้น ชาวนาที่ไม่มีทุนรอนของตนเองก็หันไป กู้ยืมเงินจากบุคคลอื่น ทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงและยังถูกเอาเปรียบ จากพ่อค้า นายทุน ทุกวิถีทาง ชาวนาจึงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่ตลอดเวลา ทำนาได้ข้าวเท่าใดก็ต้องขายใช้หนี้เกือบหมด นอกจากนี้การทำนา ยังคงมีผลผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ถ้าปีไหนผลผลิตเสียหาย ก็จะทำให้หนี้สินพอกพูนมากขึ้นเรื่อย ๆ จนลูกหนี้บางรายต้องโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่เจ้าหนี้ และกลายเป็นผู้เช่านา หรือเร่ร่อน ไม่มีที่ดินทำกิน ไปในที่สุด

จากสภาพปัญหาความยากจนของชาวนาในสมัยนั้น ทำให้ทางราชการคิดหาวิธีช่วยเหลือด้วยการจัดหาเงินทุนมาให้กู้ และคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ ความคิดนี้ได้เริ่มขึ้นในปลายสมัยรัชกาลที่ 5 โดยกำหนดวิธีการที่จะช่วยชาวนาในด้านเงินทุนไว้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 จัดตั้งธนาคารเกษตร เพื่อให้เงินกู้แก่ชาวนา แต่ขัดข้องในเรื่องเงินทุน และหลักประกันเงินกู้ ความคิดนี้จึงระงับไป

วิธีที่ 2 วิธีการสหกรณ์ประเภทหาทุน วิธีนี้เกิดจากรัฐบาลโดยกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ (ปัจจุบันคือกระทรวงการคลัง) ได้เชิญเซอร์ เบอรัลนาร์ด ฮันเตอร์ หัวหน้าธนาคารแห่งมดราส ประเทศอินเดีย เข้ามาสำรวจหาช่องทางช่วยเหลือชาวนา ได้เสนอว่าควรจัดตั้ง “ธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ” ดำเนินการให้กู้ยืมแก่เกษตรกร โดยมีที่ดินและหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกัน เพื่อป้องกันมิให้ชาวนาที่กู้ยืมเงินทอดทิ้งที่นาหลบหนี้สิน ส่วนการควบคุมเงินกู้และการเรียกเก็บเงินกู้ ท่านได้แนะนำให้จัดตั้งเป็นสมาคมที่เรียกว่า “โคออปอเรทีฟ โซไซตี้” (Co-operatives Society) โดยมีหลักการร่วมมือกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งคำนี้ พระราชวรพงศ์เชอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ได้ทรงบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยว่า “สมาคมสหกรณ์” จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยเริ่มศึกษาวิธีการสหกรณ์ขึ้น ในปี พ.ศ. 2457 แต่ก็ยังมิได้ดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งในปี 2458 ได้มีการเปลี่ยนแปลงกรมสถิติพยากรณ์ เป็นกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ประกอบด้วยส่วนราชการ 3 ส่วน คือ การพาณิชย์ การสถิติพยากรณ์ และการสหกรณ์การจัดตั้งส่วนราชการสหกรณ์นี้ ก็เพื่อจะให้มิมีเจ้าหน้าที่ดำเนินการทดลองจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น และพระราชวรพงศ์เชอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ในฐานะทรงเป็นอธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ขณะนั้น ได้ทรงพิจารณาเลือกแบบอย่างสหกรณ์เครดิตที่จัดตั้งกันอยู่ในต่างประเทศหลายแบบในที่สุดก็ทรงเลือกแบบไรฟ์ไฟเซน และทรงยืนยันไว้ในรายงานสหกรณ์ฉบับแรก

เมื่อได้พิจารณาแล้วได้ตกลงเลือกสหกรณ์ชนิดที่เรียกว่าไรฟไฟเฟเซน ซึ่งเกิดขึ้นในเยอรมัน และมีจุดมุ่งหมายที่จะอุปถัมภ์คนจนผู้ประกอบกิจการย่อย ๆ เห็นว่าเป็นสหกรณ์ชนิดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย จากการที่พระองค์ได้ทรงเป็นผู้บุกเบิกริเริ่มงานสหกรณ์ขึ้นในประเทศไทย บุคคลทั้งหลายในขบวนการสหกรณ์ จึงถือว่ากรมหมื่นพิทยาลงกรณ์เป็น “พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย”

สหกรณ์รูปแบบไรฟไฟเฟเซน ก็คือ สหกรณ์เพื่อการกู้ยืมเงินที่มีขนาดเล็ก สมาชิกจะได้รับความรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้สะดวกแก่การควบคุมท้องที่ ที่ได้รับการพิจารณาให้จัดตั้งสหกรณ์ คือจังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีผู้คนไม่หนาแน่น และเป็นราษฎรที่พึ่งอพยพมาจากทางใต้ จึงต้องการช่วยเหลือผู้อพยพ ซึ่งประกอบอาชีพการเกษตรให้ตั้งตัวได้ รวมทั้งเพื่อเป็นการชักจูงราษฎรในจังหวัดอื่น ที่มีผู้คนหนาแน่นให้อพยพมาในจังหวัดนี้ และเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่ ต่อมากรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์จึงได้ทดลองจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้น ณ ท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นแห่งแรก ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 มีพระราชมารวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงเป็นนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรก นับเป็นการเริ่มต้นการสหกรณ์ในประเทศไทยอย่างสมบูรณ์

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดของขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย ก็คือ การควบสหกรณ์หาทุนเข้าด้วยกัน โดยทางราชการได้ออกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เปิดโอกาสให้สหกรณ์หาทุนขนาดเล็ก ที่ดำเนินธุรกิจเพียงอย่างเดียวควบเข้ากันเป็นขนาดใหญ่ สามารถขยายการดำเนินธุรกิจเป็นแบบอเนกประสงค์ ซึ่งจะเป็ประโยชน์แก่สมาชิกได้มากกว่า ด้วยเหตุนี้สหกรณ์หาทุนจึงแปรสภาพเป็นสหกรณ์การเกษตรมาจนปัจจุบัน และในปี พ.ศ. 2511 สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ได้ถือกำเนิดขึ้นมาเพื่อเป็นสถาบันสำหรับการศึกษาแก่สมาชิกสหกรณ์ทั่วประเทศ มีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับสถาบันสหกรณ์ต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ และความช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์สากลในด้านอื่น ๆ ที่มีช้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ โดยมีสหกรณ์ทุกประเภทเป็นสมาชิกซึ่งประเทศไทยได้กำหนดประเภทสหกรณ์ไว้ 6 ประเภท ตามประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2516 ประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ และในปี พ.ศ. 2548 ได้ประกาศให้มีสหกรณ์รับจดทะเบียนเป็น 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ในปัจจุบันปี. พ.ศ. 2553 มีสหกรณ์ทั้งหมด 7 ประเภท คือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์ ร้านค้า สหกรณ์นิคม สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน นับแต่สหกรณ์จนกระทั่งปัจจุบันนี้ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในธุรกิจต่างๆ ได้สร้างความเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิก จนทำให้สมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี การสหกรณ์ในประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมที่ช่วยแก้ปัญหาในการครองชีพ และช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

หลักการสหกรณ์สากลในปัจจุบัน

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

(1st Principle : Voluntary and Open Membership)

Co-operatives are voluntary organization, open to all person able to use their services and willing to accept the responsibilities of membership, without gender, social, racial, political or religious discrimination.

สหกรณ์เป็นองค์การโดยสมัครใจ ที่เปิดรับบุคคลทุกคนซึ่งสามารถใช้บริการของสหกรณ์ได้ โดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา และบุคคลนั้นต้องเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 1

1. สหกรณ์ให้ความสำคัญแก่คนซึ่งสมัครใจที่จะเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ หรือออกจากสหกรณ์
2. สหกรณ์เปิดรับบุคคลซึ่งสามารถใช้บริการของสหกรณ์ และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะสมาชิก โดยปราศจากการกีดกันในเรื่องเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ข้อที่ 1 ไปใช้

1. การรับสมัครสมาชิกต้องเป็นไปโดยการเปิดกว้างไม่กีดกันในเรื่องของเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา
2. การเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของตนเอง ไม่ใช่เพราะถูกบีบบังคับหรือข่มขู่จากผู้อื่น ตนเองเป็นผู้ตัดสินใจโดยอิสระ ทั้งนี้ควรเกิดจากความเลื่อมใสในคุณค่าของสหกรณ์ และมองเห็นประโยชน์ที่ได้จากสหกรณ์
3. คุณสมบัติของสมาชิกจะถูกกำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ และสอดคล้องกับการจัดตั้งสหกรณ์แต่ละประเภท

4. การพิจารณาผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ให้ได้สมาชิกที่มีคุณภาพจะกำหนดคุณสมบัติ และวิธีการรับสมัครที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ สหกรณ์อาจปฏิเสธการรับสมาชิก เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนแก่เพื่อนสมาชิกได้

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

(2nd Principle: Democratic Member Control)

Co-operatives are democratic organizations controlled by their members, who actively participate in setting their policies and making decisions. Men and women serving as elected representatives are accountable to the membership. In primary co-operatives members have equal voting rights (one member, one vote), and co-operatives at other levels are also organized in a democratic manner.

สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของสหกรณ์ ไม่ว่าชายหรือหญิงที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนสมาชิกต้องมีความรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก สมาชิกของสหกรณ์ชั้นปฐมมีสิทธิออกเสียงเท่าเทียมกัน (หนึ่งคนหนึ่งเสียง) ส่วนสหกรณ์ในระดับอื่นก็จัดให้เป็นไปตามวิถีประชาธิปไตย

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 2

1. สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก ในการกำหนดนโยบาย การควบคุมดูแล และการตัดสินใจ โดยสมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการออกเสียงลงมติหนึ่งคนหนึ่งเสียง (ในชั้นปฐม) ใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสินใจ โดยไม่คำนึงถึงจำนวนหุ้นของสมาชิกแต่ละคน และไม่สามารถออกเสียงแทนกันได้

2. สมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในการเลือกและรับเลือกเป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่บริหารงานสหกรณ์แทนสมาชิก

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ข้อที่ 2 ไปใช้

1. การออกเสียงหรือลงมติโดยยึดหลักเสียงข้างมากในการพิจารณาตัดสินใจ มีการกำหนดวิธีการออกเสียง ไว้ในกฎหมาย ข้อบังคับ หรือระเบียบ เช่น การเลือกตั้ง หรือการ ถอดถอนกรรมการ ใช้เสียงข้างมากของสมาชิกหรือตัวแทนสมาชิกที่มาประชุมใหญ่เป็นเกณฑ์ตัดสินใจ เว้นแต่ในกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ และการเลิกสหกรณ์ต้องออกเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของสมาชิกที่มาประชุมใหญ่ เป็นต้น

2. สมาชิกมีสิทธิออกเสียงเท่าเทียมกันคนละหนึ่งเสียง และไม่สามารถ ออกเสียง แทนกันได้ หากผลการออกเสียงมีคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มได้อีก 1 เสียง เพื่อเป็นการชี้ขาดโดยไม่ละเลยเสียงข้างน้อย

3. มีการกำหนดโครงสร้างสหกรณ์ แผนงาน งบประมาณประจำปีของสหกรณ์ การ จัดสรรกำไรสุทธิ โดยคำนึงถึงโอกาสในการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียง ได้ สะดวก และเป็นไปตามลักษณะของกิจกรรมในการดำเนินงาน

4. การออกเสียงหรือการลงมติในสหกรณ์ระดับอื่นสามารถจัดการได้ ตามความ เหมาะสม แต่ต้องเป็นไปตามครรลองของวิถีประชาธิปไตย เช่น คะแนนเสียงของแต่ละสหกรณ์ที่ เป็นสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ อาจต่างกันตามจำนวนของสมาชิกหรือปริมาณธุรกิจก็ได้

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก

(3rd Principle: Member Economic Participation)

Members contribute equitably to, and democratically control, the capital of their co-operative. At least part of that capital is usually the common property of the co-operative. Members usually receive limited compensation, if any, on capital subscribed as a condition of membership. Members allocate surpluses for any or all of the following purposes: developing their co-operative, possibly by setting up reserves, part of which at least would be indivisible; benefiting members in proportion to their transactions with the co-operative; and supporting other activities approved by the membership.

มวลสมาชิกพึงร่วมทุนกับสหกรณ์ของตนอย่างเท่าเทียมกัน และควบคุมการใช้เงินทุน ตามวิถีประชาธิปไตย โดยปกติอย่างน้อยส่วนหนึ่งของทุน ต้องมีทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ และ สมาชิกพึงได้ผลตอบแทนจากเงินทุน (ถ้ามี) อย่างจำกัด ภายใต้เงื่อนไขของความเป็นสมาชิก เหล่าสมาชิกจะ จัดสรรเงินส่วนเกิน เพื่อจุดมุ่งหมายบางอย่างหรือทั้งหมดดังต่อไปนี้ คือเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของตนโดย อาจจัดเป็นกองทุนสำรองซึ่งอย่างน้อยส่วนหนึ่งจะไม่นำมาแบ่งปันกัน เพื่อจัดสรรประโยชน์ให้ สมาชิกตามส่วนธุรกรรมที่ตนทำกับสหกรณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 3

1. สมาชิกเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของสหกรณ์โดยการถือหุ้น ใน สหกรณ์ ซึ่งมูลค่าหุ้นในสหกรณ์จะมีมูลค่าคงที่ และได้รับเงินปันผลในอัตราจำกัด

2. การทำธุรกิจของสหกรณ์เป็นการมุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของ สมาชิกเป็นหลัก สหกรณ์ไม่แสวงหากำไรจากสมาชิกเพราะสมาชิกเป็นทั้งเจ้าของสหกรณ์ และ ผู้ใช้บริการ (Co-Owner and Customer)

3. เมื่อนำทุนที่รวมกันมาดำเนินธุรกิจจนมีกำไร หรือส่วนเหลือมทางธุรกิจแล้ว การจัดสรรกำไรสุทธิของสหกรณ์ให้จัดสรรเป็นทุนสำรองก่อน ส่วนที่เหลือให้จัดสรรเป็นเงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน หรือทุนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ที่สมาชิกเห็นชอบ

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ข้อที่ 3 ไปใช้

1. สมาชิกต้องถือหุ้นในสหกรณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นเจ้าของ และเพื่อสิทธิในการได้รับการบริการจากสหกรณ์ โดยได้รับผลตอบแทนจากการถือหุ้นในอัตราที่กำหนด และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเข้ามาแสวงหากำไรจากการถือหุ้นในสหกรณ์ จึงไม่ให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งถือหุ้นเกินหนึ่งในห้าของหุ้นทั้งหมด

2. การจัดสรรเงินส่วนเกินสุทธิ (ถ้ามีกำไรสุทธิ) อันเกิดจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สหกรณ์อาจจะนำมาจัดสรรโดยได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ คือ เป็นเงินสำรองเพื่อขยายกิจการหรือพัฒนาสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของกำไรสุทธิ จ่ายเป็นเงินปันผลตามหุ้นที่ชำระแล้ว แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนด ในกฎกระทรวงสำหรับสหกรณ์แต่ละประเภท จ่ายเป็นเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำไว้กับสหกรณ์ในระหว่างปี จ่ายเป็นเงินโบนัสแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ไม่เกินร้อยละสิบของกำไรสุทธิ จ่ายเป็นทุนสะสมไว้เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดของสหกรณ์ ตามที่กำหนดในข้อบังคับ

หลักการสหกรณ์ข้อที่ 4 การปกครองตนเอง และความเป็นอิสระ

(4th Principle: Autonomy and Independence)

Co-operatives are autonomous, self-help organizations controlled by their members. If they enter into agreements with other organizations, including governments, or raise capital from external sources, they do so on terms that ensure democratic control by their members and maintain their co-operative autonomy.

สหกรณ์เป็นองค์กรอิสระที่ช่วยตนเองภายใต้การควบคุมของสมาชิก หากสหกรณ์นั้น ๆ ทำข้อตกลงร่วมกับองค์กรอื่น ๆ รวมถึงรัฐบาล หรือแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอกต้องมั่นใจได้ว่าการกระทำของสหกรณ์เช่นนั้นอยู่ภายใต้การควบคุมแบบประชาธิปไตย โดยมวลสมาชิก รวมถึงดำรงความเป็นอิสระไว้ได้

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 4

1. สหกรณ์มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเองเป็นหลัก หมายถึง การบริหารจัดการโดยมีสิทธิและอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานสหกรณ์อย่างเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงจากการเมือง

หรือภายนอก รวมทั้งนำหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลและการตรวจสอบควบคุมภายใน ที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการสหกรณ์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงสุด

2. เป็นอิสระ หมายถึง การทำนิติกรรมใด ๆ รวมทั้งการทำสัญญาข้อตกลงกับหน่วยงานราชการและหน่วยงานอื่น ๆ สหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้ ดังนั้นสหกรณ์ต้องดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการบริหารสหกรณ์ที่ได้รับมาจากมวลสมาชิกและต้องรักษาคุณลักษณะในการบริหารเพื่อให้เกิดเสถียรภาพในการปกครองตนเอง

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ไปใช้

1. ในการปกครองตนเองต้องมีโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน และมีระบบการตรวจสอบฝ่ายบริหาร โดยที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งอาจเป็นสมาชิก หรือบุคคลภายนอก หรือนิติบุคคลก็ได้

2. การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ สหกรณ์ต้องมีความสามารถในการดูแลตนเอง คุ้มครองตนเอง บริหารงานเอง และตัดสินใจในการดำเนินงานเองได้ โดย มวลสมาชิก ตามมติที่ประชุมใหญ่

3. ความเป็นอิสระของสหกรณ์ต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดแห่งกฎหมาย

4. การทำนิติกรรมใด ๆ รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอก ต้องอยู่ในเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ

(5th Principle: Education, Training and Information)

Co-operatives provide education and training for their members, elected representatives, managers, and employees so they can contribute effectively to the development of their co-operatives. They inform the general public-particularly young people and opinion leaders-about the nature and benefits of co-operation

สหกรณ์พึงให้การศึกษ และการฝึกอบรมแก่บรรดาสมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นสามารถช่วยพัฒนาสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สหกรณ์พึงให้ข่าวสาร ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชน และผู้นำทางความคิด เกี่ยวกับคุณลักษณะ และประโยชน์ของการสหกรณ์

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 5

1. มุ่งให้การศึกษาแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป รวมถึงผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ให้มีความรู้ และความเข้าใจในสหกรณ์ รวมทั้งความสำคัญในความเป็นเจ้าของ ตระหนักในสิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกเพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสหกรณ์ให้พัฒนาอย่างยั่งยืน
2. มุ่งให้การฝึกอบรมแก่บุคลากรสหกรณ์พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เพื่อให้การดำเนินงานสหกรณ์มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น
3. สารสนเทศมุ่งเน้นการให้ข่าวสาร ข้อมูลการประชาสัมพันธ์แก่สาธารณชนในทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ คุณลักษณะ ความเคลื่อนไหวในสหกรณ์ และการสร้างภาพพจน์ (Image) ที่ดี

วิธีการนำหลักการสหกรณ์ไปใช้

1. มีการจัดสรรกำไรสุทธิของสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนการศึกษาอบรมอย่างเหมาะสมและพอเพียง รวมทั้งสนับสนุนการศึกษาวิจัยทางสหกรณ์ด้วย
2. มีการพัฒนาบุคลากรของสหกรณ์ในทุกระดับ เพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบสื่อต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และการสร้างทัศนคติที่ดีแก่สมาชิก เยาวชน ผู้นำทางความคิด และประชาชนทั่วไป
4. มีคณะกรรมการการศึกษา ทำหน้าที่ในการจัดทำแผน และดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรสหกรณ์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
5. ควรมีแผนสมาชิกสัมพันธ์ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกได้รับรู้ความเคลื่อนไหวของสหกรณ์ และรับฟังข้อคิดเห็นรวมทั้งข้อมูลที่สำคัญจากสมาชิก เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-ways communication)

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

(6th Principle: Co-operation Among Co-operatives)

Co-operatives serve their members most effectively and strengthen the co-operative movement by working together through local, national, regional, and international structures.

สหกรณ์พึงให้บริการแก่มวลสมาชิกอย่างเต็มที่ และสร้างความเข้มแข็งแก่ขบวนการสหกรณ์ โดยร่วมมือกันเป็นขบวนการตามโครงสร้างระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 6

1. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ใช้หลักการเดียวกันกับการร่วมมือของ มวลสมาชิก ซึ่งก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด (Economy of scale) เพื่ออำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจและสังคมแก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ขบวนการสหกรณ์
2. สร้างขบวนการสหกรณ์ให้เกิดความเข้มแข็ง มีการรวมตัวกันของสหกรณ์ระดับท้องถิ่นเพื่อทำกิจกรรมหรือทำธุรกิจระหว่างกัน (ไม่ใช่เป็นการแข่งขันกับสหกรณ์ด้วยตนเอง) จากนั้นให้มีการรวมตัวกันของสหกรณ์ในแนวตั้งขึ้นเป็นระดับชาติ ระดับภูมิภาคต่าง ๆ จนถึงระดับนานาชาติ

วิธีการนำหลักสหกรณ์ข้อที่ 6 ไปใช้

1. มีการรวมตัวกัน หรือเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์ เช่น การรวมกันซื้อ การรวมกันขาย หรือ รวมถึงการฝากเงิน การกู้ยืมเงินระหว่างสหกรณ์ การใช้ปัจจัยการผลิต การสร้างเครื่องหมายการค้า การขนส่งร่วมกัน ฯลฯ
2. สหกรณ์ในระดับเดียวกัน อาจมีการควบเข้ากันเป็นสหกรณ์ขนาดใหญ่ขึ้น
3. สหกรณ์ในระดับท้องถิ่นสามารถรวมกันจัดตั้งเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด และระดับชาติได้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของขบวนการสหกรณ์ให้เป็นเอกภาพ เพื่อแพร่ขยายอุดมการณ์สหกรณ์ คือ การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันไปสู่ทุกหนแห่งในโลก

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

(7th Principle: Concern for Community)

Co-operatives work for the sustainable development of their communities through policies approved by their members.

สหกรณ์พึงดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนของตน ตามนโยบายที่มวลสมาชิกให้ความเห็นชอบ

ประเด็นสำคัญของหลักการสหกรณ์ข้อที่ 7

1. สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ ฉะนั้น การดำเนินการของสหกรณ์จึงเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งทางตรงและทางอ้อม การช่วยเหลือเกื้อกูลพึ่งพาอาศัย เอื้ออาทรกันระหว่างสหกรณ์กับชุมชน จะส่งผลให้การพัฒนาสหกรณ์และชุมชนเข้มแข็งไปพร้อม ๆ กัน

2. สหกรณ์พึงดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิต กิจกรรมการแปรรูป กิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ

- ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเท่าที่จำเป็น
- สนับสนุนให้มีการลดการใช้สารเคมี
- การปลูกจิตสำนึกเรื่อง การรักษาสิ่งแวดล้อม

3. อาศัยหลักการวาดภาพ หมายถึง การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ อยู่อย่างมีแบบแผน มีความรักใคร่กลมเกลียวเหมือนพี่น้อง เคารพกฎ กติกา ของสังคม มีความเป็นประชาธิปไตย ที่นำมาซึ่งสันติสุขของชุมชน

วิธีการนำหลักสหกรณ์ข้อที่ 7 ไปใช้

1. มีการจัดสรรกำไรสุทธิ เป็นทุนสาธารณะ เพื่อประโยชน์แก่ชุมชน และสิ่งแวดล้อม
2. สนับสนุนกิจกรรมของชุมชนที่เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น การปลูกป่าชุมชน การขุดลอกแหล่งน้ำ การสร้างศาลาชุมชน ฯลฯ
3. การส่งบุคลากรสหกรณ์เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ทางสังคมกับหน่วยงานอื่น
4. การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. วิธีการสหกรณ์

ความหมายของวิธีการสหกรณ์

จากการศึกษาแถลงการณ์ขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศว่าด้วยเอกลักษณ์ของสหกรณ์ ในที่ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2544 ณ ห้องประชุมกองฝึกอบรม กรมส่งเสริมสหกรณ์ ถนนพิชัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ มีข้อสรุปว่า วิธีการสหกรณ์ (Co-operatives Practices) หมายถึง “การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี” จากการที่สหกรณ์เป็นการรวมคนที่มีอุดมคติคิดช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มารวมกลุ่มกันโดยถือคติกาของกลุ่มตามหลักการสหกรณ์ 7 ประการดังได้กล่าวมาแล้ว ในการดำเนินการแบบสหกรณ์ หรือที่เรียกว่า วิธีการสหกรณ์นั้น แตกต่างไปจากการรวมกันในรูปแบบอื่น วิธีการสหกรณ์ คือการรวมกันทำมิใช่ต่างคนต่างทำ เช่น รวมกันกู้เงิน รวมกันซื้อปุ๋ย ยา ข้าวสาร รวมกันขายพืชผลที่ผลิตได้ เป็นต้น การรวมกันจำเป็นต้องนำหลักการสหกรณ์มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

4. ปัจจัยพื้นฐานสำคัญของวิธีการสหกรณ์สู่ความสำเร็จ

ความสำเร็จของการมาร่วมกันทำงาน ทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ต้องมีส่วนประกอบที่เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญ 2 ประการคือ (1) ร่วมแรง (2) ร่วมใจ

(1) ร่วมแรง ประกอบด้วย

- แรงกาย คือ คนที่มาร่วมกันทำงาน ในสหกรณ์ก็คือสมาชิกนั่นเอง
- แรงทรัพย์ คือ เงินที่เอามารวมกันเป็นทุนในการทำงานนั้นๆ ในสหกรณ์ก็คือเงินทุนอันเกิดจาก หุ้น เงินสำรอง เงินฝาก และเงินอื่น ๆ
- แรงความคิด คือ ความรู้ สติปัญญา ประสบการณ์ที่เอามาร่วมกันทำงานนั้นให้ประสบความสำเร็จ ในสหกรณ์ก็คือความรู้และประสบการณ์ในการมาทำธุรกิจสหกรณ์

การร่วมแรงนี้เป็นปัจจัยภายนอกซึ่งอาจจะทำให้งานนั้นสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ได้ จึงต้องมีสิ่งที่เป็นสิ่งยึดโยง เหนี่ยวรั้งให้งานที่ทำร่วมกันนั้นบรรลุผล สิ่งนั้นก็คือการร่วมใจ

(2) ร่วมใจ

การร่วมใจในสหกรณ์ คือ สิ่งที่เป็นเครื่องยึดโยง เหนี่ยวรั้ง ให้งานที่ทำร่วมกันนั้นบรรลุผล ประกอบด้วย

- ซื่อสัตย์ต่อตนเองและต่อหมู่คณะ
- เสียสละเพื่อส่วนรวม
- สามัคคี มีความพร้อมเพรียงกัน รวมตัวกันด้วยความตั้งใจเพื่อผลที่ดียิ่ง
- มีวินัย คือการอยู่ในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และกติกาที่กำหนดไว้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายกานต์ภูมิเดช นิจนตร
วัน เดือน ปีเกิด	6 สิงหาคม 2515
สถานที่เกิด	นครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	เศรษฐศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2538
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ชำนาญการ

